

Euroopan yhteisöjen virallinen lehti

ISSN 1024-302X

C 15

40. vuosikerta

15. tammikuuta 1997

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

Ilmoitusnumero

Sisältö

Sivu

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastoa soveltamalla annetut säädökset

97/C 15/01

Yleissopimus Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisestä tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen sekä sen tulkintaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskevaan pöytäkirjaan sellaisena kuin se on mukautettuna Tanskan, Irlannin, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymissopimuksella, Helleenien tasavallan liittymissopimuksella sekä Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymissopimuksella

1

97/C 15/02

Yleissopimus Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisestä Roomassa 19 päivänä kesäkuuta vuonna 1980 allekirjoittamista varten avattuun sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevaan yleissopimukseen sekä sen tulkintaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskeviin ensimmäiseen ja toiseen pöytäkirjaan

53

FI

Hinta: 19.50 ecua

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastoa soveltamalla annetut säädökset)

YLEISSOPIMUS

Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisestä tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen sekä sen tulkintaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskevaan pöytäkirjaan sellaisena kuin se on mukautettuna Tanskan, Irlannin, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymissopimuksella, Helleenien tasavallan liittymissopimuksella sekä Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymissopimuksella

(97/C 15/01)

JOHDANTO-OSA

EUROOPAN YHTEISÖN PERUSTAMISSOPIMUKSEN KORKEAT SOPIMUSPUOLET, jotka

KATSOVAT, että Itävallan tasavalta, Suomen tasavalta ja Ruotsin kuningaskunta ovat Euroopan unionin jäseniksi tullessaan sitoutuneet liittymään tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen sekä sen tulkintaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskevaan pöytäkirjaan sellaisena kuin se on mukautettuna Tanskan, Irlannin, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymissopimuksella, Helleenien tasavallan liittymissopimuksella sekä Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymissopimuksella, ja käynnistämään tätä varten neuvottelut yhteisön jäsenvaltioiden kanssa tarvittavien mukautusten tekemiseksi,

TIETOISINA siitä, että Euroopan yhteisön jäsenvaltiot ja Euroopan vapaakauppa-alueen (EFTA) jäsenvaltiot ovat tehneet Luganossa 16 päivänä syyskuuta 1988 tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevan yleissopimuksen, jolla ulotetaan Brysselin yleissopimuksen periaatteet koskemaan valtioita, jotka ovat tämän yleissopimuksen osapuolia,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

I OSASTO

Yleiset määräykset

1 artikla

Itävallan tasavalta, Suomen tasavalta ja Ruotsin kuningaskunta liittyvät Brysselissä 27 päivänä syyskuuta 1968 tehtyyn tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen, jäljempänä 'vuoden 1968 yleissopimus', sekä sen tulkintaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskevaan, Luxemburgissa 3 päivänä kesäkuuta 1971 allekirjoitettuun pöytäkirjaan, jäljempänä 'vuoden 1971 pöytäkirja', sellaisena kuin ne ovat niihin tehtyine mukautuksineen ja muutoksineen:

a) Luxemburgissa 9 päivänä lokakuuta 1978 allekirjoitetulla yleissopimuksella, jäljempänä 'vuoden 1978 yleissopimus', Tanskan, Irlannin, Ison-Britannian ja

Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymisestä tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen sekä sen tulkintaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskevaan pöytäkirjaan,

b) Luxemburgissa 25 päivänä lokakuuta 1982 allekirjoitetulla yleissopimuksella, jäljempänä 'vuoden 1982 yleissopimus', Helleenien tasavallan liittymisestä tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen sekä sen tulkintaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskevaan pöytäkirjaan, sellaisina kuin ne ovat mukautettuina Tanskan, Irlannin, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymissopimuksella,

c) San Sebastianissa 26 päivänä toukokuuta 1989 allekirjoitetulla yleissopimuksella, jäljempänä 'vuoden 1989 yleissopimus', Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisestä tuomioistuimen toi-

mivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen sekä sen tulkintaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskevaan pöytäkirjaan, sellaisina kuin ne ovat mukautettuina Tanskan, Irlannin, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymissopimuksella sekä Helleenien tasavallan liittymissopimuksella.

II OSASTO

Vuoden 1968 yleissopimuksen mukautukset

2 artikla

Lisätään vuoden 1968 yleissopimuksen 3 artiklan toiseen alakohtaan, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 4 artiklalla, vuoden 1982 yleissopimuksen 3 artiklalla ja vuoden 1989 yleissopimuksen 3 artiklalla, seuraavat luetelmakohdat:

a) yhdeksännen ja kymmenennen luetelmakohdan väliin:

”— Itävallassa: tuomioistuimen toimivaltaa koskevan lain (Jurisdiktionsnorm) 99 pykälää,”

b) kymmenennen ja yhdenntoista luetelmakohdan väliin:

”— Suomessa: *oikeudenkäymiskaaren/rättegångsbalken* 10 luvun 1 pykälän 1 momentin toista, kolmatta ja neljättä virkettä,

— Ruotsissa: *oikeudenkäymiskaaren (rättegångsbalken)* 10 luvun 3 pykälän ensimmäisen kappaleen ensimmäistä virkettä.”

3 artikla

Lisätään vuoden 1968 yleissopimuksen 32 artiklan 1 kohtaan, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 16 artiklalla, vuoden 1982 yleissopimuksen 4 artiklalla ja vuoden 1989 yleissopimuksen 10 artiklalla, seuraavat luetelmakohdat:

a) kymmenennen ja yhdenntoista luetelmakohdan väliin:

”— Itävallassa: *Bezirksgericht*,”

b) yhdenntoista ja kahdenntoista luetelmakohdan väliin:

”— Suomessa: *käräjäoikeus/tingsrätt*,

— Ruotsissa: *Svea hovrätt*”.

4 artikla

1. Lisätään vuoden 1968 yleissopimuksen 37 artiklan 1 kohtaan, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 17 artiklalla, vuoden 1982 yleissopimuksen 5 artiklalla ja vuoden 1989 yleissopimuksen 11 artiklalla, seuraavat luetelmakohdat:

a) kymmenennen ja yhdenntoista luetelmakohdan väliin:

”— Itävallassa: *Bezirksgericht*,”

b) yhdenntoista ja kahdenntoista luetelmakohdan väliin:

”— Suomessa: *hovioikeus/hovrätt*,

— Ruotsissa: *Svea hovrätt*”.

2. Lisätään vuoden 1968 yleissopimuksen 37 artiklan 2 kohtaan, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 17 artiklalla, vuoden 1982 yleissopimuksen 5 artiklalla ja vuoden 1989 yleissopimuksen 11 artiklalla, seuraavat luetelmakohdat:

a) neljännen ja viidennen luetelmakohdan väliin:

”— Itävallassa, jos kysymyksessä on Rekursimenettely, *Revisionrekursilla*, ja jos on kysymyksessä *Widerspruch*-menettely, *Berufungilla*, johon liittyy *Revisionin* mahdollisuus”,

b) viidennen ja kuudennen luetelmakohdan väliin:

”— Suomessa valittamalla *korkeimmalta oikeudelta/genom besvär hos högsta domstolen*,

— Ruotsissa valittamalla *Högsta domstolenilta*”.

5 artikla

Lisätään vuoden 1968 yleissopimuksen 40 artiklan 1 kohtaan, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 19 artiklalla, vuoden 1982 yleissopimuksen 6 artiklalla ja vuoden 1989 yleissopimuksen 12 artiklalla, seuraavat luetelmakohdat:

a) kymmenennen ja yhdenntoista luetelmakohdan väliin:

”— Itävallassa: *Bezirksgericht*,”

b) yhdenntoista ja kahdenntoista luetelmakohdan väliin:

”— Suomessa: *hovioikeus/hovrätt*,

— Ruotsissa: *Svea hovrätt*”.

6 artikla

Lisätään vuoden 1968 yleissopimuksen 41 artiklaan, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 20 artiklalla, vuoden 1982 yleissopimuksen 7 artiklalla ja vuoden 1989 yleissopimuksen 13 artiklalla, seuraavat luetelmakohdat:

a) neljännen ja viidennen luetelmakohdan väliin:

”— Itävallassa *Revisionsrekursilla*,

b) viidennen ja kuudennen luetelmakohdan väliin:

”— Suomessa valittamalla *korkeimmalta oikeudelta/genom besvär hos högsta domstolen*,

— Ruotsissa valittamalla *Högsta domstolenilta*”.

7 artikla

Täydennetään vuoden 1968 yleissopimuksen 55 artiklaa, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleis-

sopimuksen 24 artiklalla, vuoden 1982 yleissopimuksen 8 artiklalla ja vuoden 1989 yleissopimuksen 18 artiklalla, seuraavilla lisäyksillä, jotka lisätään aikajärjestyksessä niille kuuluviin kohtiin yleissopimusten luettelossa:

- lokakuun 25 päivänä 1957 Wienissä allekirjoitetun Belgian kuningaskunnan ja Itävallan välillä tehdyn sopimuksen elatusvelvollisuutta koskevien tuomioiden ja virallisten asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta,
- kesäkuun 6 päivänä 1959 Wienissä allekirjoitetun Saksan liittotasavallan ja Itävallan välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden, sovintojen ja virallisten asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta,
- kesäkuun 16 päivänä 1959 Wienissä allekirjoitetun Belgian kuningaskunnan ja Itävallan välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden, välitystuomioiden ja virallisten asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta,
- heinäkuun 14 päivänä 1961 Wienissä allekirjoitetun Yhdistyneen Kuningaskunnan ja Itävallan välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden vastavuoroisesta tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä sen maaliskuun 6 päivänä 1970 Lontoossa allekirjoitetun lisäpöytäkirjan,
- helmikuun 6 päivänä 1963 Haagissa allekirjoitetun Alankomaiden kuningaskunnan ja Itävallan välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden ja virallisten asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta,
- heinäkuun 15 päivänä 1966 Wienissä allekirjoitetun Ranskan ja Itävallan välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden ja virallisten asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta,
- heinäkuun 29 päivänä 1971 Luxemburgissa allekirjoitetun Luxemburgin ja Itävallan välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden ja virallisten asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta,
- marraskuun 16 päivänä 1971 Roomassa allekirjoitetun Italian ja Itävallan välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden, sovintojen ja virallisten asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta,
- lokakuun 11 päivänä 1977 Kööpenhaminassa allekirjoitetun Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan välillä tehdyn yleissopimuksen yksityisoikeudellista vaatimusta koskevien tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta,
- syyskuun 16 päivänä 1982 Tukholmassa allekirjoitetun Itävallan ja Ruotsin välillä tehdyn sopimuksen siviilioikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta,
- helmikuun 17 päivänä 1984 Wienissä allekirjoitetun Itävallan ja Espanjan välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden, sovintojen ja täytäntöönpanokelpoisten virallisten asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta, ja
- marraskuun 17 päivänä 1986 Wienissä allekirjoitetun Suomen ja Itävallan välillä tehdyn sopimuksen yksityisoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta.”

III OSASTO

Vuoden 1968 yleissopimuksen liitteenä olevaan pöytäkirjaan tehtävät mukautukset

8 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen liitteenä olevan pöytäkirjan V artikla seuraavalla tekstillä:

”V artikla

Edellä 6 artiklan 2 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettua takautumisvaatimusta ja siihen rinnastettavaa vaatimusta tarkoittavaa kannetta koskeviin toimivaltaperusteisiin ei voida vedota Saksan liittotasavallassa eikä Itävallan tasavallassa. Toisessa sopimusvaltiossa asuva henkilö voidaan kutsua tuomioistuimeen:

- Saksan liittotasavallassa riita-asioiden oikeudenkäyntilain (Zivilprozessordnung) 68, 72, 73 ja 74 artiklan mukaisesti, jotka säännökset koskevat ilmoitusta oikeudenkäynnistä kolmannelle (litis denuntiatio),
- Itävallan tasavallassa riita-asioiden oikeudenkäyntilain (Zivilprozessordnung) 21 artiklan mukaisesti, joka säännös koskee ilmoitusta oikeudenkäynnistä kolmannelle (litis denuntiatio).

Muissa sopimusvaltioissa 6 artiklan 2 kohdan ja 10 artiklan nojalla annetut tuomiot on tunnustettava ja pantava täytäntöön Saksan liittotasavallassa ja Itävallan tasavallassa III osaston määräysten mukaisesti. Ne oikeusvaikutukset, jotka näissä valtioissa annetuilla tuomioilla edellisen kappaleen säännösten mukaan on kolmanteen henkilöön nähden, on tunnustettava muissa sopimusvaltioissa.”

9 artikla

Täydennetään vuoden 1968 yleissopimuksen liitteenä olevan pöytäkirjan V artiklaa seuraavalla tekstillä:

”Ruotsissa ’maksamismääräystä’ (*betalningsföreläggande*) ja ’virka-apumenettelyä’ (*handräckning*) koskevissa yksinkertaistetuissa menettelyissä termi ’tuomioistuin’ (’juge’, ’tribunal’, ’jurisdiction’) käsittää myös Ruotsin kruununvoutiviranomaisen (*kronofogdemyndighet*).”

10 artikla

Vuoden 1968 yleissopimuksen liitteenä olevaa pöytäkirjaa täydennetään seuraavalla artiklalla:

”V e artikla:

Hallintoviranomaisten vahvistamia tai virallisiksi todistamia elatusvelvollisuutta koskevia sopimuksia pidetään myös yleissopimuksen 50 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuina virallisina asiakirjoina.”

IV OSASTO

Vuoden 1971 pöytäkirjan mukautukset

11 artikla

Täydennetään vuoden 1971 yleissopimuksen 1 artiklaa, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 30 artiklalla, vuoden 1982 yleissopimuksen 10 artiklalla ja vuoden 1989 yleissopimuksen 24 artiklalla, seuraavalla alakohdalla:

”Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on myös toimivalta antaa päätöksiä Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisestä 27 päivänä syyskuuta 1968 tehtyyn yleissopimukseen ja tähän pöytäkirjaan, sellaisina kuin ne ovat mukautettuina vuoden 1978 yleissopimuksella, vuoden 1982 yleissopimuksella ja vuoden 1989 yleissopimuksella tehdyn yleissopimuksen tulkinnasta.”

12 artikla

Lisätään vuoden 1971 pöytäkirjan 2 artiklan 1 kohtaan, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 31 artiklalla, vuoden 1982 yleissopimuksen 11 artiklalla ja vuoden 1989 yleissopimuksen 25 artiklalla, luetelmakohdat seuraavasti:

a) yhdeksännen ja kymmenennen luetelmakohdan väliin:

— Itävallassa: *Oberste Gerichtshof, Verwaltungsgerichtshof ja Verfassungsgerichtshof*;

b) kymmenennen ja yhdenkymmenentoista luetelmakohdan väliin:

— Suomessa: *korkein oikeus/högsta domstolen ja korkein hallinto-oikeus/högsta förvaltningsdomstolen*

— Ruotsissa: *Högsta domstolen, Regeringsrätten, Arbetsdomstolen ja Marknadsdomstolen*”.

V OSASTO

Siirtymäsäännökset

13 artikla

1. Vuoden 1968 yleissopimuksen ja vuoden 1971 pöytäkirjan, sellaisina kuin ne ovat muutettuina vuoden 1978 yleissopimuksella, vuoden 1982 yleissopimuksella, vuoden 1989 yleissopimuksella ja tällä yleissopimuksella, määräyksiä sovelletaan ainoastaan sellaisiin oikeudenkäynteihin, jotka on pantu vireille, ja sellaisiin virallisiin asiakirjoihin, jotka on laadittu sen jälkeen, kun tämä yleissopimus on tullut voimaan alkuperävaltiossa, ja jos tuomion tai virallisen asiakirjan tunnustamista tai täytäntöönpanoa pyydetään, kun yleissopimus on tullut voimaan siinä valtiossa, johon pyyntö on osoitettu.

2. Tuomiot, jotka on annettu sen jälkeen, kun tämä yleissopimus on tullut voimaan tuomiovaltion ja sen valtion välillä, johon pyyntö on osoitettu, ja jotka on annettu ennen tämän yleissopimuksen voimaantuloa vireille pannuissa asioissa, tunnustetaan ja pannaan täytäntöön vuoden 1968 yleissopimuksen III osaston määräysten mukaisesti, sellaisena kuin yleissopimus on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksella, vuoden 1982 yleissopimuksella, vuoden 1989 yleissopimuksella ja tällä yleissopimuksella, jos sovelletut toimivaltasäännökset vastaavat vuoden 1968 yleissopimuksen muutetun II osaston määräyksiä tai sellaisen yleissopimuksen määräyksiä, jotka asian tullessa vireille olivat voimassa kyseisten valtioiden välillä.

VI OSASTO

Loppumääräykset

14 artikla

1. Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri toimittaa Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan hallituksille oikeaksi todistetun jäljennöksen vuoden 1968 yleissopimuksesta, vuoden 1971 pöytäkirjasta, vuoden 1978 yleissopimuksesta, vuoden 1982 yleissopimuksesta ja vuoden 1989 yleissopimuksesta englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, portugalinkin, ranskan, saksan ja tanskan kielellä.

2. Vuoden 1968 yleissopimuksen, vuoden 1971 pöytäkirjan, vuoden 1978 yleissopimuksen, ja vuoden 1982 yleissopimuksen ja vuoden 1989 yleissopimuksen suomen kielellä ja ruotsin kielellä laaditut toisinnot ovat todistusvoimaisia samoin edellytyksin kuin vuoden 1968 yleissopimuksen, vuoden 1971 pöytäkirjan, vuoden 1978 yleissopimuksen, vuoden 1982 yleissopimuksen ja vuoden 1989 yleissopimuksen muut toisinnot.

15 artikla

Allekirjoittajavaltioiden on ratifioitava tämä yleissopimus. Ratifioimiskirjat talletetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristöön.

16 artikla

1. Tämä yleissopimus tulee voimaan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä siitä, kun kaksi sopimuksen allekirjoittanutta valtiota, joista yksi on Itävallan tasavalta, Suomen tasavalta tai Ruotsin kuningaskunta, ovat tallettaneet ratifioimiskirjansa.

2. Tämän yleissopimuksen oikeusvaikutukset alkavat muun allekirjoittajavaltion osalta kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun asianomainen valtio on tallettanut ratifioimiskirjansa.

17 artikla

Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri ilmoittaa sopimuksen allekirjoittaneille valtioille:

- a) ratifioimiskirjan tallettamisesta,
- b) päivän, jona tämä yleissopimus tulee sopimusvaltioiden osalta voimaan.

18 artikla

Tämä yleissopimus, joka on laadittu yhtenä kappaleena englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, portugalin, ranskan, ruotsin, saksan, suomen ja tanskan kielillä, jotka kaikki kaksitoista tekstiä ovat yhtä todistusvoimaisia, talletetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristön arkistoon. Pääsihteeri toimittaa siitä oikeaksi todistetun jäljennöksen allekirjoittajavaltioiden hallituksille.

Hecho en Bruselas, el veintinueve de noviembre de mil novecientos noventa y seis.

Udfærdiget i Bruxelles, den niogtyvende november nitten hundrede og seksoghalvfems.

Geschehen zu Brüssel am neunundzwanzigsten November neunzehnhundertsechsunneunzig.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι εννέα Νοεμβρίου χίλια εννιακόσια ενενήντα έξι.

Done at Brussels on the twenty-ninth day of November in the year one thousand nine hundred and ninety-six.

Fait à Bruxelles, le vingt-neuf novembre mil neuf cent quatre-vingt-seize.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an naoú lá is fiche de Shamhain, míle naoi gcéad nócha a sé.

Fatto a Bruxelles, addì ventinove novembre millenovecentonovantasei.

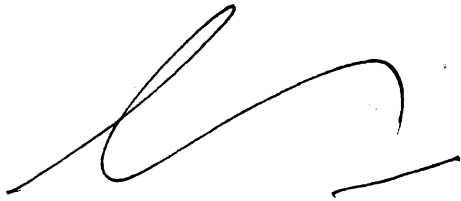
Gedaan te Brussel, de negenentwintigste november negentienhonderd zesennegentig.

Feito em Bruxelas, em vinte e nove de Novembro de mil novecentos e noventa e seis.

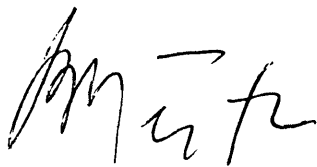
Tehty Brysselissä kahdentenäkymmenentenäyhdeksäntenä päivänä marraskuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäkuusi.

Som skedde i Bryssel den tjugonionde november nittonhundra nittosex.

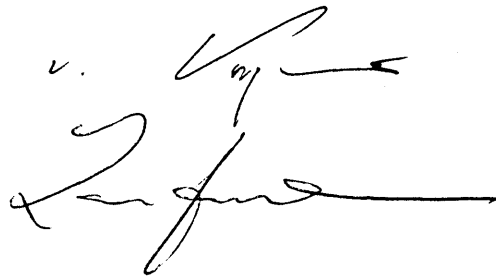
Pour le gouvernement du royaume de Belgique
Voor de Regering van het Koninkrijk België
Für die Regierung des Königreichs Belgien

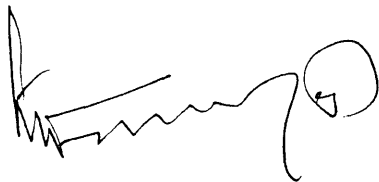
For regeringen for Kongeriget Danmark

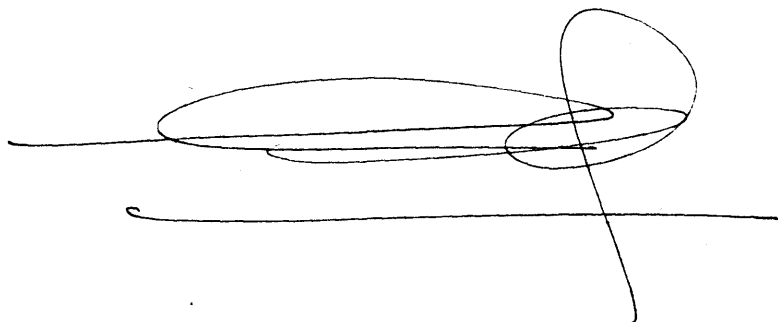
Für die Regierung der Bundesrepublik Deutschland

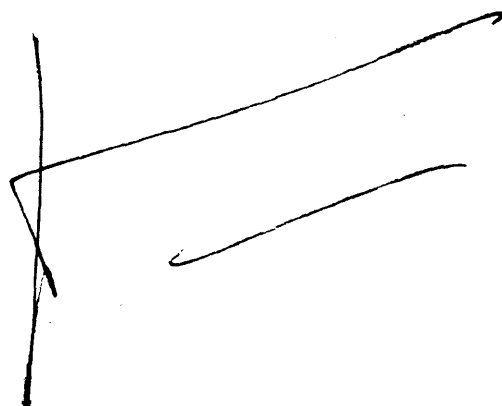
Για την κυβέρνηση της Ελληνικής Δημοκρατίας

Por el Gobierno del Reino de España

Pour le gouvernement de la République française

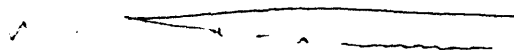
Thar ceann Rialtas na hÉireann
For the Government of Ireland

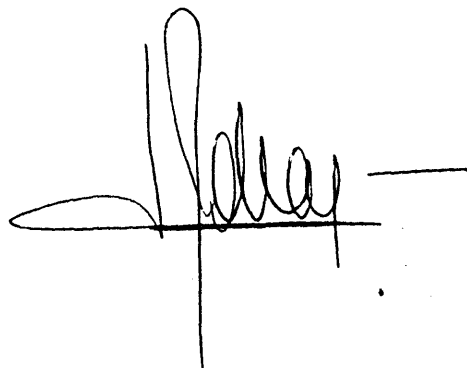
Per il governo della Repubblica italiana

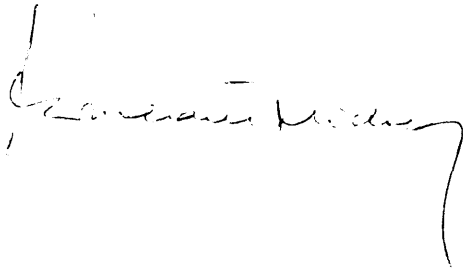
Pour le gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg

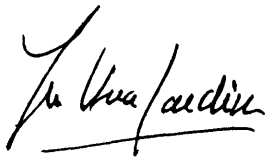
Voor de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Regierung der Republik Österreich

Pelo Governo da República Portuguesa

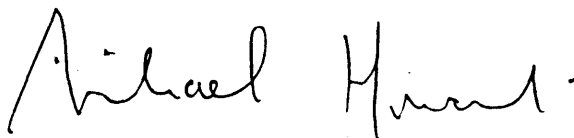
Suomen hallituksen puolesta
På finska regeringens vägnar

På svenska regeringens vägnar

For the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

PÖYTÄKIRJA

tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevan
27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitetun yleissopimuksen tulkittamisesta yhteisöjen
tuomioistuimessa⁽¹⁾⁽²⁾

EUROOPAN TALOUSYHTEISÖN PERUSTAMISSOPIMUKSEN KORKEAT SOPIMUSPUOLET, jotka

VIITTAAVAT tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevan,
Brüsselissä 27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitetun yleissopimuksen liitteenä olevaan julistukseen,

OVAT PÄÄTTÄNEET tehdä pöytäkirjan Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelle annettavasta toimivallasta
tulkita sanottua yleissopimusta, ja ovat tätä varten nimenneet täysivaltaisiksi edustajikseen

HÄNEN MAJESTEETTINSA BELGIAN KUNINGAS:

oikeusministeri
Alfons VRANCKXin,

SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PRESIDENTTI:

liittotasavallan oikeusministeri
Gerhard JAHNin,

RANSKAN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

sinetinvartija, oikeusministeri
René PLEVENin,

ITALIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

oikeusministeriön alivaltiosihteeri
Erminio PENNACCHINin

HÄNEN KUNINKAALLINEN KORKEUTENSA LUXEMBURGIN SUURHERTTUA:

oikeusministeri, varapääministeri
Eugène SCHAUSin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ALANKOMAIDEN KUNINGATAR:

oikeusministeri
C. H. F. POLAKin,

JOTKA neuvostossa kokoontuneina ja vaihdettuaan oikeiksi ja asianmukaisiksi todetut valtakirjansa

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

(1) Sopimusvaltioiden (Belgian, Saksan liittotasavallan, Ranskan, Italian, Luxemburgin suurherttuakunnan ja Alankomaiden) ratifioitua pöytäkirjan se tulee 8 artiklansa mukaisesti voimaan kyseisten valtioiden osalta 1 päivänä syyskuuta 1975.

(2) Pöytäkirja on todistusvoimainen ainoastaan italian, hollannin, ranskan ja saksan kielellä. Muilla yhteisöjen kielillä tehdyt tosinnot ovat toistaiseksi pelkkiä käännöksiä, joilla ei ole alkuperäisen tosinnon asemaa. Näillä kielillä tehdyt pöytäkirjan tosinnot saavat alkuperäisen tosinnon aseman sen jälkeen, kun parhailaan meneillään olevat valmistelut Tanskan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymisestä 2 päivänä syyskuuta 1968 tehtyyn yleissopimukseen on saatu päätökseen.

1 artikla

Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta antaa ratkaisu Brysselissä 27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitetun yleissopimuksen tuomioistuimen toimivalta ja tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla ja sen liitteenä olevan pöytäkirjan sekä tämän pöytäkirjan tulkinnasta.

2 artikla

Seuraavat tuomioistuimet voivat pyytää yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua tulkintakysymyksissä:

1. Belgiassa: la Cour de cassation — het Hof van Cassatie ja le Conseil d'Etat — de Raad van State,

Saksan liittotasavallassa: die obersten Gerichtshöfe des Bundes,

Ranskassa: la Cour de cassation ja le Conseil d'Etat,

Italiassa: la Corte Suprema di Cassazione,

Luxemburgissa: la Cour supérieure de justice toimis-
saan kassaatiotuomioistuimena,

Alankomaissa: de Hoge Raad;
2. sopimusvaltioiden tuomioistuimet käsitellessään muutoksenhakuasiaa;
3. yleissopimuksen 37 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa kyseisessä artiklassa mainitut tuomioistuimet.

3 artikla

1. Jos 1 artiklassa mainittujen yleissopimuksen ja muiden tekstien tulkintaa koskeva kysymys tulee esille 2 artiklan 1 kohdassa mainitussa tuomioistuimessa, ja jos kyseinen tuomioistuin katsoo, että kysymys on ratkaistava, jotta se voi tehdä päätöksen, sen on pyydettävä yhteisöjen tuomioistuinta ratkaisemaan kysymys.
2. Jos tällainen kysymys tulee esille 2 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettussa tuomioistuimessa, voi kyseinen tuomioistuin 1 kohdassa määrätyn edellytyksen pyytää yhteisöjen tuomioistuinta ratkaisemaan sen.

4 artikla

1. Sopimusvaltion toimivaltainen viranomainen voi pyytää yhteisöjen tuomioistuimelta ratkaisua yleissopimuksen ja muiden 1 artiklassa mainittujen tekstien tulkinnasta, jos kyseisen valtion tuomioistuimen antama päätös on ristiriidassa yhteisöjen tuomioistuimen tulkin-
nan kanssa tai 2 artiklan 1 tai 2 kohdassa mainitun toisen sopimusvaltion tuomioistuimen antamassa päätöksessä omaksutun tulkinnan kanssa. Tämän kohdan määräyksiä sovelletaan ainoastaan lainvoimaisiin päätöksiin.

2. Yhteisöjen tuomioistuimen tulkinta, jonka se on antanut tällaisen pyynnön johdosta, ei vaikuta siihen päätökseen, jonka vuoksi tulkintaa pyydettiin.

3. Sopimusvaltion kassaatiotuomioistuimen julkisiamiehellä tai muulla sopimusvaltion määräämällä viranomaisella on oikeus pyytää yhteisöjen tuomioistuimelta tulkintaa 1 kohdan mukaisesti.

4. Yhteisöjen tuomioistuimen kirjaajan on annettava ilmoitus pyynnöstä sopimusvaltioille, Euroopan yhteisöjen komissiolle sekä neuvostolle; näillä on oikeus kahden kuukauden kuluessa ilmoituksesta toimittaa yhteisöjen tuomioistuimelle kirjelmia tai kirjallisia huomautuksia.

5. Tämän artiklan mukaisessa menettelyssä ei peritä oikeudenkäyntimaksuja eikä korvata kuluja.

5 artikla

1. Jollei tässä pöytäkirjassa toisin määrätä, Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja sen liitteenä olevan, yhteisöjen tuomioistuimen perussääntöä koskevan pöytäkirjan määräyksiä, joita sovelletaan silloin kun yhteisöjen tuomioistuimelta pyydetään ennakkoratkaisua, sovelletaan myös tulkittaessa 1 artiklassa mainittuja yleissopimusta ja muita tekstejä.

2. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestystä tarkistetaan ja täydennetään tarvittaessa Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 188 artiklan mukaisesti.

6 artikla

Tätä pöytäkirjaa sovelletaan sopimusvaltioiden Euroopassa sijaitseviin alueisiin sekä Ranskan merentakaisiin departementteihin ja alueisiin.

Alankomaiden kuningaskunta voi tämän pöytäkirjan allekirjoittaessaan tai ratifioidessaan taikka myöhemmin ilmoittaa Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerille, että tätä pöytäkirjaa sovelletaan Surinamessa ja Alankomaiden Antilleilla.

7 artikla

Allekirjoittajavaltioiden on ratifioitava tämä pöytäkirja. Ratifioimiskirjat talletetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerin huostaan.

8 artikla

Tämä pöytäkirja tulee voimaan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun viimeisenä tämän muodollisuuden suorittava allekirjoittajavaltio on tallettanut ratifioimiskirjansa. Se tulee kuitenkin voimaan aikaisintaan samaan aikaan kuin tuomioistuimen toimivallasta ja tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitettu yleissopimus.

9 artikla

Sopimusvaltiot tunnustavat, että jokaisen valtion, josta tulee Euroopan talousyhteisön jäsen ja johon sovelletaan tuomioistuimen toimivallasta ja tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla tehdyn yleissopimuksen 63 artiklaa, on hyväksyttävä tämän pöytäkirjan määräykset tarvittavin mukautuksin.

10 artikla

Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeri ilmoittaa allekirjoittajavaltioille:

- a) ratifioimiskirjan tallettamisesta,
- b) tämän pöytäkirjan voimaantulopäivästä,
- c) 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuista ilmoituksista,
- d) 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista ilmoituksista.

11 artikla

Sopimusvaltioiden on toimitettava Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerille kirjallisina niiden säädösten tekstit, joiden vuoksi 2 artiklan 1 kohdassa määrättyjen tuomioistuinten luetteloa on muutettava.

12 artikla

Tämä yleissopimus on voimassa rajoittamattoman ajan.

13 artikla

Kukin sopimusvaltio voi pyytää tämän pöytäkirjan tarkistamista. Tällöin Euroopan yhteisöjen neuvoston puheenjohtaja kutsuu koolle tarkistuskonferenssin.

14 artikla

Tämä pöytäkirja laaditaan hollannin, italian, ranskan ja saksan kielellä yhtenä kappaleena, jotka kaikki neljä tekstiä ovat yhtä todistusvoimaiset, ja se talletetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston sihteeristön arkistoon. Pääsihteeri toimittaa oikeaksi todistetun jäljennöksen kaikille allekirjoittajavaltioiden hallituksille.

Tämän vakuudeksi alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

Tehty Luxemburgissa kolmantena päivänä kesäkuuta tuhatyhdeksänsataaseitsemänkymmentäyksi

Yhteinen julistus

Belgian kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Ranskan tasavallan, Italian tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan ja Alankomaiden kuningaskunnan hallitukset, jotka

allekirjoitettaessa tuomioistuimen toimivallasta ja tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitetun yleissopimuksen tulkittamista yhteisöjen tuomioistuimessa koskevan pöytäkirjan, ja

haluavat varmistaa, että pöytäkirjan määräyksiä sovelletaan mahdollisimman tehokkaasti ja yhdenmukaisesti,

ilmoittavat olevansa valmiit järjestämään yhdessä yhteisön tuomioistuimen kanssa tietojen vaihdon ratkaisusta, jotka sanotun pöytäkirjan 2 artiklan 1 kohdassa luetellut tuomioistuimet ovat antaneet 27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitettujen yleissopimuksen ja pöytäkirjan nojalla.

Tämän vakuudeksi alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

Tehty Luxemburgissa kolmantena päivänä kesäkuuta tuhatyhdeksänsataaseitsemänkymmentäyksi

YLEISSOPIMUS

Tanskan kuningaskunnan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymisestä tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen sekä sen tulkittamista Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskevaan pöytäkirjaan

(allekirjoitettu 9 päivänä lokakuuta 1978⁽¹⁾)

JOHDANTO-OSA

EUROOPAN TALOUSYHTEISÖN PERUSTAMISSOPIMUKSEN KORKEAT SOPIMUSPUOLET, jotka

KATSOVAT, että Tanskan kuningaskunta, Irlanti sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ovat yhteisön jäseniksi tullessaan sitoutuneet liittymään tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen sekä sen tulkintaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskevaan pöytäkirjaan ja aloittamaan tätä varten neuvottelut yhteisön alkuperäisten jäsenvaltioiden kanssa tarvittavien mukautusten tekemiseksi yleissopimukseen,

OVAT PÄÄTTÄNEET tehdä tämän yleissopimuksen ja tätä varten nimenneet täysivaltaisiksi edustajikseen:

HÄNEN MAJESTEETTINSA BELGIAN KUNINGAS:

oikeusministeri
Renaat VAN ELSLANDEn;

HÄNEN MAJESTEETTINSA TANSKAN KUNINGATAR:

oikeusministeri
Nathalie LINDin;

SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PRESIDENTTI:

liittotasavallan oikeusministerin,
tohtori Hans-Jochen VOGELin;

RANSKAN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

oikeusministeri
Alain PEYREFITTEn;

IRLANNIN PRESIDENTTI:

oikeusministeri
Gerard COLLINSin;

ITALIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

oikeusministeri
Paolo BONIFACION;

HÄNEN KUNINKAALLINEN KORKEUTENSA LUXEMBURGIN SUURHERTTUA:

opetusministeri, oikeusministeri
Robert KRIEPSin;

HÄNEN MAJESTEETTINSA ALANKOMAIDEN KUNINGATAR:

oikeusministeri,
professori J. de RUITERin;

⁽¹⁾ Neuvoston pääsihteeristö huolehtii yleissopimuksen voimaantulopäivän julkaisemisesta *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

HÄNEN MAJESTEETTINSA ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN KUNINGATAR:

oikeusministeri The Rt. Hon., C. H.,
lordi ELWYN-JONESin;

JOTKA neuvostossa kokoontuneina ja vaihdettuaan oikeiksi ja asianmukaisiksi todetut valtakirjansa

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

I OSASTO

Yleiset määräykset

1 artikla

Tanskan kuningaskunta, Irlanti sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta liittyvät Brysselissä 27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitettuun tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen, jäljempänä 'vuoden 1968 yleissopimus' sekä sen tulkintaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskevaan, Luxemburgissa 3 päivänä kesäkuuta 1971 allekirjoitettuun pöytäkirjaan, jäljempänä 'vuoden 1971 pöytäkirja'.

2 artikla

Vuoden 1968 yleissopimuksen ja vuoden 1971 pöytäkirjan mukautukset ovat tämän yleissopimuksen II, III ja IV osastossa.

II OSASTO

Vuoden 1968 yleissopimuksen mukautukset

3 artikla

Täydennetään vuoden 1968 yleissopimuksen 1 artiklan 1 kappaletta seuraavasti:

"Erityisesti yleissopimusta ei sovelleta vero- tai tulliasioihin eikä hallinto-oikeudellisiin asioihin."

4 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 3 artiklan toinen kappale seuraavasti:

"Erityisesti seuraavia säännöksiä ei voida soveltaa näitä vastaan:

- Belgiassa: siviililain (Code civil — Burgerlijk Wetboek) 15 artiklaa sekä oikeudenkäyntilain (Code judiciaire — Gerechtelijk Wetboek) 638 artiklaa,
- Tanskassa: oikeudenkäyntilain (Lov om retsens pleje) 248 pykälän 2 kappaletta ja Grönlannin oikeudenkäyntilain (Lov for Grønland om retsens pleje) 3 luvun 3 artiklaa,

- Saksan liittotasavallassa: riita-asioiden oikeudenkäyntilain (Zivilprozessordnung) 23 pykälää,
- Ranskassa: siviililain (Code civil) 14 ja 15 artiklaa,
- Irlannissa: säännöksiä, joiden mukaan tuomioistuin on toimivaltainen sillä perusteella, että haastehakemus tai muu vastaava asiakirja on annettu vastaajalle tiedoksi hänen oleskellessaan tilapäisesti Irlannissa,
- Italiassa: riita-asioiden oikeudenkäyntilain (Codice di procedura civile) 2 artiklaa ja 4 artiklan 1 ja 2 kohtaa,
- Luxemburgissa: siviililain (Code civil) 14 ja 15 artiklaa,
- Alankomaissa: riita-asioiden oikeudenkäyntilain (Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering) 126 artiklan 3 kohtaa ja 127 artiklaa,
- Yhdistyneessä kuningaskunnassa: niitä säännöksiä, joiden mukaan tuomioistuin on toimivaltainen sillä perusteella, että:
 - a) haastehakemus tai muu vastaava asiakirja on annettu tiedoksi vastaajalle hänen oleskellessaan tilapäisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa, tai
 - b) vastaajalla on omaisuutta Yhdistyneessä kuningaskunnassa, tai
 - c) Yhdistyneessä kuningaskunnassa olevaa omaisuutta on kantajan pyynnöstä takavarikoitu tai siihen on tämän pyynnöstä kohdistettu muu siihen rinnastettavissa oleva turvaamistoimi."

5 artikla

1. Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 5 artiklan 1 kohta ranskankielisessä toisinnossa seuraavasti:
 - "1. en matière contractuelle, devant le tribunal du lieu où l'obligation qui sert de base à la demande a été ou doit être exécutée;"
2. Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 5 artiklan 1 kohta hollanninkielisessä toisinnossa seuraavasti:
 - "1. ten aanzien van verbintenissen uit overeenkomst: voor het gerecht van de plaats, waar de verbintenis, die aan de eis ten grondslag ligt, is uitgevoerd of moet worden uitgevoerd;"

3. Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 5 artiklan 2 kohta seuraavasti:

”2. elatusapua koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa elatusapuun oikeutetulla on kotipaikka tai asuinpaikka tai, jos asia liittyy jonkun oikeudellista asemaa koskevaan asiaan, siinä tuomioistuimessa, joka oman lakinsa mukaan on toimivaltainen tuossa asiassa, jollei toimivalta perustu ainoastaan toisen asianosaisen kansalaisuuteen;”

4. Täydennetään vuoden 1968 yleissopimuksen 5 artiklaa seuraavasti:

”6. jos hän on joko suoraan lain nojalla taikka kirjallisella tai kirjallisesti vahvistetulla suullisella oikeustoimella muodostetun trustin perustaja, trustee tai trustin edunsaaja, sen sopimusvaltion tuomioistuimessa, missä trustin kotipaikka on;

7. laivalasti tai rahdin pelastamisesta aiheutuvan pelastuspalkkion maksamista koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä kyseessä oleva lasti tai rahti

a) on asetettu takavarikkoon tai on muun siihen rinnastettavan turvaamistoimen kohteena sellaisen maksun turvaamiseksi tai

b) olisi voitu asettaa takavarikkoon tai siihen olisi voitu kohdistaa muu siihen rinnastettava turvaamistoimi, mutta takuu tai muu vakuus on asetettu;

ja jos väitetään, että vastaajalla on jokin oikeus lastiin tai rahtiin taikka oli sellainen oikeus silloin, kun pelastustoimenpide tapahtui.”

6 artikla

Täydennetään vuoden 1968 yleissopimuksen II osaston 2 jaksoa seuraavasti:

”6 a artikla

Sopimusvaltion tuomioistuin, joka tämän yleissopimuksen mukaan on toimivaltainen tutkimaan aluksen käyttämisestä tai sen operoinnista aiheutuvaa vastuuta koskevan asian, on samoin kuin muu sen sopimusvaltion tuomioistuin, joka tuon valtion lain mukaan on asiassa toimivaltainen sanotun tuomioistuimen asemesta, myös toimivaltainen tutkimaan sellaisen vastuun rajoittamista koskevan vaatimuksen.”

7 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 8 artikla seuraavasti:

”8 artikla

Kanne vakuutusenantajaa vastaan, jolla on kotipaikka sopimusvaltiossa, voidaan nostaa:

1. sen valtion tuomioistuimessa, jossa hänellä on kotipaikka, tai

2. muussa sopimusvaltiossa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa vakuutusenantajalla on kotipaikka, tai

3. jos on kysymys rinnakkaisvakuutuksen antajasta, siinä sopimusvaltion tuomioistuimessa, jossa kanne on nostettu johtavaa vakuutusenantajaa vastaan.

Vakuutusenantajalla, jolla ei ole sopimusvaltiossa kotipaikkaa mutta jolla on sellaisessa valtiossa sivuliike, agentuuri tai muu toimipaikka, katsotaan tämän toiminnasta aiheutuvien riitojen osalta olevan kotipaikka tuossa valtiossa.”

8 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 12 artikla seuraavasti:

”12 artikla

Tämän jakson määräyksistä voidaan sopimuksin poiketa ainoastaan, jos

1. sopimus on tehty riidan syntyneen jälkeen, tai

2. sopimus antaa vakuutusenantajalle, vakuutetulle tai edunsaajalle oikeuden nostaa kanteen muussa kuin tässä jaksossa tarkoitettussa tuomioistuimessa, tai

3. sopimuksen ovat keskenään tehneet vakuutusenantaja ja vakuutusenantaja, joilla vakuutusopimusta tehtäessä oli kotipaikkansa tai asuinpaikkansa samassa sopimusvaltiossa, ja sopimuksessa on sovittu tuon valtion tuomioistuinten toimivalta myös sen tapauksen varalta, että vahinko on sattunut ulkomailla, jollei sellainen sopimus ole tuon valtion lain mukaan kielletty, tai

4. sopimus on tehty sellaisen vakuutusenantajan kanssa, jolla ei ole kotipaikkaa missään sopimusvaltiossa, paitsi milloin vakuutus on pakollinen tai koskee sopimusvaltiossa olevaa kiinteää omaisuutta, tai

5. sopimus koskee vakuutusopimusta, joka koskee yhtä tai useampaa 12 a artiklassa mainittua riskiä.”

9 artikla

Täydennetään vuoden 1968 yleissopimuksen II osaston 3 jaksoa seuraavasti:

”12 a artikla

Edellä 12 artiklan 5 kohdassa tarkoitettut riskit ovat seuraavat:

1. menetys tai vahinko, joka aiheutuu
 - a) avoimella merellä käytettäville aluksille, rannikon ulkopuolella tai avomerellä oleville rakenteille tai ilma-aluksille niiden käyttämisestä kaupalliseen tarkoitukseen,
 - b) kuljetettavalle tavaralle, ei kuitenkaan matkustajien matkatavaroille, kun kuljetus tapahtuu yksinomaan tai osaksi sellaisilla aluksilla tai ilma-aluksilla;
2. vastuu, ei kuitenkaan matkustajien henkilövahingosta tai heidän matkatavaroilleen aiheutuneesta vahingosta tai menetyksestä,
 - a) joka aiheutuu aluksien, rakenteiden tai ilma-alusten tämän artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesta käyttämisestä tai operoinnista, jolleivät tuomioistuimen toimivaltaa koskevat sopimukset ole tällaisen riskin vakuuttamista koskevissa asioissa kielletyt ilma-aluksen rekisteröimisvaltion lain mukaan,
 - b) menetyksestä tai vahingosta, jonka tavara on tämän artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen kuljetuksen aikana aiheuttanut;
3. taloudellinen menetys, joka liittyy alusten, rakenteiden tai ilma-alusten 1 kohdan a alakohdan mukaiseen käyttämiseen tai operointiin, erityisesti rahdin tai alusvuokran menetys;
4. riski, joka liittyy johonkin 1—3 kohdassa mainittuun riskiin.”

10 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen II osaston 4 jakso seuraavasti:

”4 JAKSO

Toimivalta kuluttajansuojaa koskevissa riita-asioissa

13 artikla

Kun asia koskee jonkun sellaista tarkoitusta varten tekemää sopimusta, jota ei voi pitää hänen ammatteensa tai elinkeinotoimintaansa liittyvänä, jäljempänä ’kuluttaja’, määräytyy tuomioistuimen toimivalta tämän jakson määräysten mukaisesti, jollei 4 artiklan ja 5 artiklan 5 kohdan määräyksistä muuta johdu, jos asia koskee:

1. irtaimen kauppaa ja hinta on suoritettava maksuerissä, tai
2. lainaa, joka on maksettava takaisin erissä, tai muuta luottoa, joka on tarkoitettu irtaimen tavaran kaupan rahoittamiseen, tai
3. muita sopimuksia, jotka tarkoittavat irtaimen tavaran tai palvelun toimittamista, jos
 - a) sopimusta on edeltänyt erityinen tarjous tai ilmoittelu siinä valtiossa, jossa kuluttajalla on kotipaikka, ja

- b) kuluttaja on siinä valtiossa suorittanut sopimuksen tekemistä varten välttämättömät toimenpiteet.

Jos kuluttajan sopimuskumppanin kotipaikka ei ole sopimusvaltiossa, mutta hänellä on sellaisessa valtiossa sivuliike, agentuuri tai muu toimipaikka, katsotaan hänellä sivuliikkeen, agentuurin tai muun toimipaikan toiminnasta aiheutuvien riitojen osalta olevan kotipaikka tuossa valtiossa.

Tämän jakson määräyksiä ei sovelleta kuljetussopimuksiin.

14 artikla

Kuluttaja voi nostaa kanteen toista sopimuspuolta vastaan joko sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, missä tällä on kotipaikka, tai sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, missä kuluttajalla itsellään on kotipaikka.

Toinen sopimuspuoli voi nostaa kanteen kuluttajaa vastaan ainoastaan sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, missä kuluttajalla on kotipaikka.

Tämän artiklan määräykset eivät vaikuta oikeuteen esittää vastavaatimuksia siinä tuomioistuimessa, jossa pääkanne tämän jakson määräysten mukaisesti on vireillä.

15 artikla

Tämän jakson määräyksistä voidaan sopimuksin poiketa ainoastaan, jos:

1. sopimus on tehty riidan syntyneen jälkeen, tai
2. sopimus antaa kuluttajalle oikeuden nostaa kanteen muissa kuin tässä jaksossa tarkoitetuissa tuomioistuimissa, tai
3. kuluttajalla ja hänen sopimuskumppanillaan sopimuksen tekoaikana oli kotipaikka tai asuinpaikka samassa sopimusvaltiossa ja sopimuksessa on sovittu, että tuon valtion tuomioistuimet ovat toimivaltaisia, jollei sellainen sopimus sanotun valtion lain mukaan ole kielletty.”

11 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 17 artikla seuraavasti:

”17 artikla

Jos asianosaiset, joista ainakin yhdellä on kotipaikka jossakin sopimusvaltiossa, ovat sopineet, että jonkin sopimusvaltion tuomioistuimen tai tuomioistuinten on ratkaistava jo syntynyt riita tai tietystä oikeussuhteesta syntyvät vastaiset riidat, ovat ainoastaan tuon valtion tuomioistuin tai tuomioistuimet toimivaltaisia ratkaisemaan asian. Sellainen sopimus on tehtävä kirjallisesti tai, jos se on tehty suullisesti, vahvistettava kirjallisesti, tai kansainvälisessä kaupassa sellaista muotoa

noudattaen, joka vastaa sellaista kauppatapaa, jonka asianosaiset tunsivat tai joka heidän olisi pitänyt tuntea. Jos kummallakaan tuollaisen sopimuksen tehneellä asianosaisella ei ole kotipaikkaa missään sopimusvaltiossa, toisten sopimusvaltioiden tuomioistuimet eivät ole toimivaltaisia tutkimaan asiaa, jollei tai jolleivät sopimuksen mukaan toimivaltainen tuomioistuin tai toimivaltaiset tuomioistuimet ole katsoneet, ettei sillä tai niillä ole toimivaltaa asiassa.

Sopimusvaltion tuomioistuimella tai tuomioistuimilla, jotka trustin perustamista koskevan asiakirjan mukaan ovat toimivaltaisia, on yksinomainen toimivalta tutkia kanne, joka on nostettu trustin perustajaa, trusteea tai trustin edunsaajaa vastaan, jos asia koskee näiden henkilöiden välisiä suhteita taikka heidän oikeuksiaan tai velvollisuuksiaan trustissa.

Tuomioistuimen toimivaltaa koskevat sopimukset tai vastaavat määräykset trustin perustamista koskevassa asiakirjassa ovat tehottomia, jos ne ovat ristiriidassa 12 tai 15 artiklan määräysten kanssa tai jos tuomioistuimet, joiden toimivalta on sopimuksella poissuljettu, ovat 16 artiklan mukaan yksinomaisesti toimivaltaisia.

Jos tuomioistuimen toimivaltaa koskeva sopimus on tehty ainoastaan toisen asianosaisen hyväksi, säilyttää tämä asianosainen oikeuden nostaa kanne jokaisessa muussa tämän yleissopimuksen mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa.”

12 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 20 artiklan 2 kappale seuraavasti:

”Tuomioistuimen on keskeytettävä asian käsittely, kunnes on selvitetty, että vastaajalla on ollut mahdollisuus saada haastehakemus tai muu vastaava asiakirja niin hyvissä ajoin, että hän on voinut valmistautua vastaamaan asiassa tai että kaikkiin tätä varten tarpeellisiin toimenpiteisiin on ryhdytty.”

13 artikla

1. Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohta seuraavasti:

”2. jos haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ei ole annettu asianmukaisesti tiedoksi vastaajalle niihin hyvissä ajoin, että vastaaja olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa;”

2. Täydennetään vuoden 1968 yleissopimuksen 27 artiklaa seuraavasti:

”5. jos tuomio on ristiriidassa muussa kuin sopimusvaltiossa samaa asiaa koskevan ja samojen asianosaisten välillä aikaisemmin annetun tuomion kanssa, ja viimeksi mainittu tuomio täyttää ne edellytykset, jotka ovat tarpeen sen tunnustamiseksi siinä valtiossa, jossa tuomioon vedotaan.”

14 artikla

Täydennetään vuoden 1968 yleissopimuksen 30 artiklaa seuraavalla kappaleella:

”Jos sopimusvaltion tuomioistuimessa vaaditaan Irlannissa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa annetun tuomion tunnustamista, tuomioistuin voi lykätä asian käsittelyn, jos tuomion täytäntöönpano on tuomion antamisvaltiossa muutoksenhakemuksen vuoksi lykätty.”

15 artikla

Täydennetään vuoden 1968 yleissopimuksen 31 artiklaa seuraavalla kappaleella:

”Yhdistyneessä kuningaskunnassa on kuitenkin sellaiset tuomiot pantava täytäntöön Englannissa ja Walesissa, Skotlannissa tai Pohjois-Irlannissa, jotka asiaan osallisen pyynnöstä on rekisteröity täytäntöönpanoa varten asianomaisessa Yhdistyneen kuningaskunnan osassa.”

16 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 32 artiklan 1 kappale seuraavasti:

”Täytäntöönpanoa koskevan pyynnön ottaa vastaan:

- Belgiassa tribunal de première instance tai rechtbank van eerste aanleg,
- Tanskassa underret,
- Saksan liittotasavallassa Landgerichtin osaston puheenjohtaja,
- Ranskassa tribunal de grande instancen puheenjohtaja,
- Irlannissa High Court,
- Italiassa corte d'appello,
- Luxemburgissa tribunal d'arrondissementin puheenjohtaja,
- Alankomaissa arrondissementsrechtbankin puheenjohtaja,
- Yhdistyneessä kuningaskunnassa:

1. Englannissa ja Walesissa High Court of Justice tai, jos tuomio koskee elatusapua, Magistrates' Court, jonne hakemus toimitetaan Secretary of Staten välityksellä;
2. Skotlannissa Court of Session tai, jos tuomio koskee elatusapua, Magistrates' Court, jonne hakemus toimitetaan Secretary of Staten välityksellä;
3. Pohjois-Irlannissa High Court of Justice tai, jos tuomio koskee elatusapua, Magistrates' Court,

jonne hakemus toimitetaan Secretary of Staten välityksellä.”

17 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 37 artikla seuraavasti:

”37 artikla

Muutosta haetaan kontradiktorista oikeudenkäyntiä koskevien säännösten mukaisesti; se, jolta muutosta haetaan, on:

- Belgiassa tribunal de première instance tai rechtbank van eerste aanleg,
- Tanskassa landsret,
- Saksan liittotasavallassa Oberlandesgericht,
- Ranskassa cour d’appel,
- Irlannissa High Court,
- Italiassa corte d’appello,
- Luxemburgissa cour supérieure de justice sen toimissa riita-asioiden muutoksenhakutuomioistuintena,
- Alankomaissa arrondissementsrechtbank,
- Yhdistyneessä kuningaskunnassa:
 1. Englannissa ja Walesissa High Court of Justice tai, jos tuomio koskee elatusapua, Magistrates’ Court;
 2. Skotlannissa Court of Session tai, jos tuomio koskee elatusapua, Sheriff Court;
 3. Pohjois-Irlannissa High Court of Justice tai, jos tuomio koskee elatusapua, Magistrates’ Court.

Muutoksenhaun johdosta annettuun päätökseen saa ainoastaan hakea muutosta:

- Belgiassa, Ranskassa, Italiassa, Luxemburgissa ja Alankomaissa kassaatiovalituksella,
- Tanskassa hojesteretiltä oikeusministerin luvalla,
- Saksan liittotasavallassa Rechtsbeschwerdellä,
- Irlannissa oikeuskysymykseen rajoittuvalla muutoksenhakukeinolla Supreme Courtilta,
- Yhdistyneessä kuningaskunnassa yhdellä ainoalla oikeuskysymykseen rajoittuvalla muutoksenhakukeinolla.”

18 artikla

Täydennetään vuoden 1968 yleissopimuksen 38 artiklaa lisäämällä 1 kappaleen jälkeen uusi kappale seuraavasti:

”Jos tuomio on annettu Irlannissa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa, on jokaista tuomiovaltiossa käytettävissä olevaa muutoksenhakukeinon pidettävä 1 kappaleessa tarkoitettuna varsinaisena muutoksenhakukeinona.”

19 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 40 artiklan ensimmäinen kappale seuraavasti:

”Jos täytäntöönpanoa koskeva hakemus on hylätty, se, jolta hakija voi hakea muutosta, on

- Belgiassa cour d’appel tai hof van beroep,
- Tanskassa landsret,
- Saksan liittotasavallassa Oberlandesgericht,
- Ranskassa cour d’appel,
- Irlannissa High Court,
- Italiassa corte d’appello,
- Luxemburgissa cour supérieure de justice sen toimissa riita-asioiden muutoksenhakutuomioistuintena,
- Alankomaissa gerechtshof,
- Yhdistyneessä kuningaskunnassa:
 1. Englannissa ja Walesissa High Court of Justice tai, jos tuomio koskee elatusapua, Magistrates’ Court,
 2. Skotlannissa Court of Session tai, jos tuomio koskee elatusapua, Sheriff Court,
 3. Pohjois-Irlannissa High Court of Justice tai, jos tuomio koskee elatusapua, Magistrates’ Court.”

20 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 41 artikla seuraavasti:

”41 artikla

Edellä 40 artiklassa tarkoitettua muutoksenhakemuksen johdosta annettuun päätökseen saadaan hakea muutosta ainoastaan:

- Belgiassa, Ranskassa, Italiassa, Luxemburgissa ja Alankomaissa kassaatiovalituksella,
- Tanskassa hojesteretiltä oikeusministerin luvalla,
- Saksan liittotasavallassa Rechtsbeschwerdellä,
- Irlannissa oikeuskysymykseen rajoittuvalla muutoksenhakukeinolla Supreme Courtilta,

- Yhdistyneessä kuningaskunnassa yhdellä ainoalla oikeuskysymykseen rajoittuvalla muutoksenhakukeinolla.”

21 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 44 artikla seuraavasti:

”44 artikla

Jos täytäntöönpanon hakijalle on tuomion antamisvaltiossa myönnetty kokonaan tai osittain maksutonta oikeusapua tai jos hänet on vapautettu kulujen tai maksujen suorittamisesta, on hänelle myös 32—35 artiklassa tarkoitettussa menettelyssä myönnettävä maksutonta oikeusapua ja vapautus kulujen tai maksujen suorittamisesta niin laajalti kuin se on mahdollista täytäntöönpanovaltion lain mukaan.

Se, joka pyytää Tanskan hallintoviranomaisen elatusapuasiassa antaman päätöksen täytäntöönpanoa, voi vaatia täytäntöönpanovaltiossa 1 kappaleessa tarkoitettuja etuja, jos hän esittää Tanskan oikeusministeriön todistuksen siitä, että taloudelliset edellytykset saada kokonaan tai osittain maksutonta oikeusapua tai vapautus kulujen tai maksujen suorittamisesta hänen osaltaan ovat olemassa.”

22 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 46 artiklan 2 kohta seuraavasti:

- ”2. jos tuomio on annettu poisjäänyttä asianosaista vastaan, alkuperäisenä tai oikeaksi todistettuna jäljennöksenä asiakirja, josta ilmenee, että haastehakemus tai muu vastaava asiakirja on annettu poisjääneelle asianosaiselle tiedoksi.”

23 artikla

Täydennetään vuoden 1968 yleissopimuksen 53 artiklaa seuraavalla kappaleella:

”Kun sopimusvaltion tuomioistuimen on siinä vireillä olevassa asiassa ratkaistava, sijaitseeko trustin kotipaikka sen alueella, tuomioistuin soveltaa omia kansainvälisen yksityisoikeuden säännöksiään.”

24 artikla

Täydennetään vuoden 1968 yleissopimuksen 55 artiklaa seuraavilla lisäyksillä, jotka sijoitetaan aikajärjestyksessä niille kuuluviin kohtiin yleissopimusten luettelossa:

- tammikuun 18 päivänä 1934 Pariisissa allekirjoitetun Yhdistyneen kuningaskunnan ja Ranskan välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden vastavuoroisesta täytäntöönpanosta sekä siihen liitetyn pöytäkirjan,

- toukokuun 2 päivänä 1934 Brysselissä allekirjoitetun Yhdistyneen kuningaskunnan ja Belgian välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden vastavuoroisesta täytäntöönpanosta sekä siihen liitetyn pöytäkirjan,

- heinäkuun 14 päivänä 1960 Bonnissa allekirjoitetun Yhdistyneen kuningaskunnan ja Saksan liittotasavallan välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden vastavuoroisesta tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta,

- helmikuun 7 päivänä 1964 Roomassa allekirjoitetun Yhdistyneen kuningaskunnan ja Italian tasavallan välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden vastavuoroisesta tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä siihen liitetyn heinäkuun 14 päivänä 1970 Roomassa allekirjoitetun pöytäkirjan,

- marraskuun 17 päivänä 1967 Haagissa allekirjoitetun Yhdistyneen kuningaskunnan ja Alankomaiden kuningaskunnan välillä tehdyn sopimuksen siviilioikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden vastavuoroisesta tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta.

25 artikla

1. Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 57 artikla seuraavasti:

”57 artikla

Tämä yleissopimus ei vaikuta tuomioistuinten toimivaltaa tai tuomioiden tunnustamista taikka täytäntöönpanoa erityisillä oikeudenaloilla säänteleviin sopimuksiin, joiden osapuolia tämän yleissopimuksen sopimusvaltiot ovat tai joiden osapuoliksi ne myöhemmin tulevat.

Tämä yleissopimus ei vaikuta sellaisten määräysten soveltamiseen, joilla säännellään tuomioistuinten toimivaltaa tai tuomioiden tunnustamista taikka täytäntöönpanoa erityisissä asioissa ja jotka sisältyvät nyt tai vastedes Euroopan yhteisöjen toimielinten antamiin säädöksiin tai näiden säädösten täytäntöönpanemiseksi yhdenmukaistettuun kansalliseen lainsäädäntöön.”

2. Yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi 57 artiklan 1 kappaletta sovelletaan seuraavasti:

- a) Muutetun vuoden 1968 yleissopimuksen estämättä erityistä oikeudenalaa koskevan yleissopimuksen osapuolena olevan valtion tuomioistuin voi pitää itseään

toimivaltaisena tuon sopimuksen perusteella silloinkin, kun vastaajalla on kotipaikka sellaisessa tämän yleissopimuksen sopimusvaltiossa, joka ei ole kyseisen sopimuksen osapuoli. Asiaa käsittelevän tuomioistuimen on kuitenkin sovellettava muutetun vuoden 1968 yleissopimuksen 20 artiklaa;

- b) sopimusvaltiossa annetut tuomiot, jotka on antanut erityistä oikeudenalaa koskevan yleissopimuksen perusteella itseään toimivaltaisena pitänyt tuomioistuin, on tunnustettava ja pantava täytäntöön muissa sopimusvaltioissa muutetun vuoden 1968 yleissopimuksen mukaisesti.

Jos erityistä oikeudenalaa koskevassa sopimuksessa, jonka osapuolia ovat sekä tuomiovaltio että se valtio, jolle pyyntö on osoitettu, sisältää tuomion tunnustamista tai täytäntöönpanoa koskevia ehtoja, niitä on noudatettava. Niitä muutetun vuoden 1968 yleissopimuksen määräyksiä, jotka koskevat tuomion tunnustamisessa ja täytäntöönpanossa noudatettavaa menettelyä, voidaan kuitenkin aina soveltaa.

26 artikla

Täydennetään vuoden 1968 yleissopimuksen 59 artiklaa seuraavalla kappaleella:

”Sopimusvaltio ei saa kuitenkaan suhteessa kolmannen valtioon sitoutua siihen, ettei se tunnusta toisen sopimusvaltion tuomioistuimen antamaa tuomiota, jos tuomion antanut tuomioistuin on perustanut toimivaltansa siihen, että vastaajalla on omaisuutta siinä valtiossa tai että siellä olevaa omaisuutta on kantajan hakemuksesta takavarikoitu tai siihen on kohdistettu muu turvaamistoimi:

1. jos kanne koskee parempaa oikeutta tuohon omaisuuteen, omaisuuden hallintaa tai oikeutta määrätä siitä, tai jos kanne koskee muuta tuohon omaisuuteen liittyvää asiaa, tai
2. jos omaisuus on oikeudenkäynnin kohteena olevan saatavan vakuutena.”

27 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 60 artikla seuraavasti:

”60 artikla

Tätä yleissopimusta sovelletaan sopimusvaltioiden Euroopassa sijaitsevaan alueeseen, mukaan lukien Grönlanti, sekä Ranskan merentakaisiin departementteihin ja alueisiin sekä Mayotteen.

Alankomaiden kuningaskunta voi tämän yleissopimuksen allekirjoittaessaan tai ratifioidessaan tai milloin tahansa myöhemmin Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerille antamallaan ilmoituksella julistaa, että tätä yleissopimusta sovelletaan myös Alankomaiden Antilleihin. Jos tällaista ilmoitusta ei ole tehty, Alankomaiden Antillien tuomioistuimen tuo-

miosta tehdyn kassaatiovalituksen johdosta Alankomaiden kuningaskunnan alueella Euroopassa tapahtuvan oikeuskäsittelyn katsotaan tapahtuvan Alankomaiden Antillien tuomioistuimessa.

Poiketen siitä, mitä ensimmäisessä kappaleessa määrätään, tätä yleissopimusta ei sovelleta:

1. Färsaariin, ellei Tanskan kuningaskunta toisin ilmoita,
2. niihin Euroopan alueisiin, jotka sijaitsevat Yhdistyneen kuningaskunnan ulkopuolella ja joiden suhteista ulkovaltoihin huolehtii Yhdistynyt kuningaskunta, ellei Yhdistynyt kuningaskunta toisin ilmoita tällaisen alueen osalta.

Mainitut ilmoitukset voidaan tehdä milloin tahansa Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerille lähetettävällä ilmoituksella.

Yhdistyneessä kuningaskunnassa tapahtuvia 3 kappaleen 2 kohdassa tarkoitetuilla alueilla sijaitsevien tuomioistuinten tuomioita koskevia muutoksenhakuoikeudenkäyntejä on pidettävä näissä tuomioistuimissa tapahtuvina oikeudenkäynteinä.

Asioita, joita Tanskan kuningaskunnassa käsitellään Färsearten oikeudenkäyntilain (Lov for Faerøerne om rettens pleje) mukaisesti, on pidettävä Färsearten tuomioistuimissa käsiteltävinä asioina.”

28 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 64 artiklan c kohta seuraavasti:

”c) 60 artiklassa tarkoitetuista ilmoituksista,”

III OSASTO

Vuoden 1968 yleissopimuksen liitteenä olevaan pöytäkirjaan tehtävät mukautukset

29 artikla

Täydennetään vuoden 1968 yleissopimuksen liitteenä olevaa pöytäkirjaa seuraavilla artikloilla:

”V a artikla

Elatusapua koskevissa asioissa tarkoitetaan ilmaisulla ’tuomioistuin’ (juge, tribunal, jurisdiction) myös Tanskan hallintoviranomaisia.

V b artikla

Tanskassa tai Irlannissa rekisteröidyn avoimella merellä käytettävän aluksen kapteenin ja miehistön välisessä palkkaa tai muita palvelussuhteen ehtoja koskevassa riita-asiassa sopimusvaltion tuomioistuinten on tutkittava, onko sille diplomaatti- tai konsuli-edustajalle, joka on vastuussa aluksesta, ilmoitettu käsiteltävänä olevasta riita-asiasta. Tuomioistuimen on lykättävä asian käsittely, kunnes tälle edustajalle

on ilmoitettu riita-asiasta. Tuomioistuimen on omasta aloitteestaan katsottava, ettei se ole toimivaltainen, jos tämä edustaja asianmukaisen ilmoituksen saatuaan on käyttänyt konsulisopimuksen hänelle asiassa antamia oikeuksia, tai ellei tällaista sopimusta ole, on määrättyssä ajassa tehnyt väitteen toimivallan puuttumisesta.

V c artikla

Jos eurooppalaista patenttia yhteismarkkinoita varten koskevan Luxemburgissa 15 päivänä joulukuuta 1975 allekirjoitetun yleissopimuksen 69 artiklan 5 kohdan puitteissa sovelletaan tämän yleissopimuksen 52 ja 53 artiklaa kotipaikkaa (residence) koskeviin määräyksiin ensiksi mainitun yleissopimuksen englanninkielisen tekstin mukaisesti, tässä tekstissä käytetyn termin residence katsotaan tarkoittavan samaa kuin tämän yleissopimuksen 52 ja 53 artiklassa esiintyvä termi domicile.

V d artikla

Jollei Eurooppalaisen patenttivaraston Münchenissä 5 päivänä lokakuuta 1973 allekirjoitettuun eurooppalaisen patentin myöntämistä koskevaan sopimukseen perustuvasta toimivallasta muuta johdu, jokaisen sopimusvaltion tuomioistuimet ovat asianosaisten kotipaikasta riippumatta yksinomaisesti toimivaltaisia tutkimaan kaikki sellaiset sanotun valtion osalta myönnettujen eurooppalaista patenttien rekisteröintiä tai pätevyyttä koskevat asiat, jotka eivät ole eurooppalaista patenttia yhteismarkkinoita varten koskevan Luxemburgissa joulukuun 15 päivänä 1975 allekirjoitetun yleissopimuksen 86 artiklan mukaan yhteisöpatenteja.”

IV OSASTO

Vuoden 1971 pöytäkirjan mukautukset

30 artikla

Täydennetään vuoden 1971 pöytäkirjan 1 artiklaa seuraavalla kappaleella:

”Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta antaa ratkaisu myös sen yleissopimuksen tulkinnasta, jolla Tanskan kuningaskunta, Irlanti sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ovat liittyneet 27 päivänä syyskuuta 1968 tehtyyn yleissopimukseen ja tähän pöytäkirjaan.”

31 artikla

Korvataan vuoden 1971 pöytäkirjan 2 artiklan 1 kohta seuraavasti:

- ”1. — Belgiassa: Cour de cassation het Hof van Cassatie ja Conseil d’État de Raad van State,
— Tanskassa: højesteret,

— Saksan liittotasavallassa: die obersten Gerichtshöfe des Bundes,

— Ranskassa: Cour de cassation ja Conseil d’État,

— Irlannissa: Supreme Court,

— Italiassa: Corte suprema de cassazione,

— Luxemburgissa: Cour supérieure de justice kassaatioistuimena,

— Alankomaissa: Hoge Raad,

— Yhdistyneessä kuningaskunnassa: House of Lords ja yleissopimuksen 37 artiklan toisen kohdan tai 41 artiklan perusteella käsittelevä tuomioistuin;”

32 artikla

Korvataan vuoden 1971 pöytäkirjan 6 artikla seuraavasti:

”6 artikla

Tätä yleissopimusta sovelletaan sopimusvaltioiden Euroopassa sijaitsevaan alueeseen, mukaan lukien Grönlandi, sekä Ranskan merentakaisiin departementteihin ja alueisiin sekä Mayotteen.

Alankomaiden kuningaskunta voi tämän yleissopimuksen allekirjoittaessaan tai ratifioidessaan tai milloin tahansa myöhemmin Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerille antamallaan ilmoituksella julistaa, että tätä yleissopimusta sovelletaan myös Alankomaiden Antilleihin.

Poiketen siitä, mitä ensimmäisessä kohdassa määrätään, tätä yleissopimusta ei sovelleta:

1. Färsaariin, ellei Tanskan kuningaskunta toisin ilmoita,
2. niihin Euroopan alueisiin, jotka sijaitsevat Yhdistyneen kuningaskunnan ulkopuolella ja joiden suhteista ulkovaltoihin huolehtii Yhdistynyt kuningaskunta, ellei Yhdistynyt kuningaskunta toisin ilmoita tällaisen alueen osalta.

Mainitut ilmoitukset voidaan tehdä milloin tahansa Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerille lähetettävällä ilmoituksella.”

33 artikla

Korvataan vuoden 1971 pöytäkirjan 10 artiklan d kohta seuraavasti:

- ”d) 6 artiklassa tarkoitetuista ilmoituksista.”

V OSASTO

Siirtymämääräykset

34 artikla

1. Tällä yleissopimuksella muutettujen vuoden 1968 yleissopimuksen ja vuoden 1971 pöytäkirjan määräyksiä sovelletaan ainoastaan sen jälkeen vireille pantuihin oikeudenkäynteihin ja laadittuihin virallisiin asiakirjoihin, kun tämä yleissopimus on tullut voimaan tuomion antamisvaltiossa, ja jos tuomion tai virallisen asiakirjan tunnustamista tai täytäntöönpanoa pyydetään, kun yleissopimus on tullut voimaan siinä valtiossa, jolle pyyntö on osoitettu.

2. Tuomiot, jotka on annettu sen jälkeen, kun tämä yleissopimus on tullut voimaan vuoden 1968 yleissopimuksen kuuden sopimusvaltion välillä, ennen tämän yleissopimuksen voimaantuloa vireille pannuissa asioissa, tunnustetaan ja pannaan kuitenkin täytäntöön muutetun vuoden 1968 yleissopimuksen III osaston määräysten mukaisesti.

3. Lisäksi vuoden 1968 yleissopimuksen kuuden sopimusvaltion ja tämän yleissopimuksen 1 artiklassa mainittujen kolmen valtion välillä sekä näiden kolmen valtion välillä tuomiot, jotka on annettu sen päivän jälkeen, kun tämä yleissopimus on tullut voimaan tuomion antamisvaltion ja sen valtion välillä, johon pyyntö on osoitettu, ja jotka on annettu ennen mainittua päivää vireille pannuissa asioissa, tunnustetaan ja pannaan täytäntöön muutetun vuoden 1968 yleissopimuksen III osaston määräysten mukaisesti, jos sovelletut toimivaltasäännökset vastaavat vuoden 1968 yleissopimuksen muutetun II osaston määräyksiä tai sellaisen yleissopimuksen määräyksiä, jotka asian tullessa vireille olivat voimassa kyseisten valtioiden välillä.

35 artikla

Jos sopimusta koskevan riidan asianosaiset ovat ennen tämän yleissopimuksen voimaantuloa kirjallisesti sopineet, että sopimukseen sovellettava laki on Irlannin laki tai Yhdistyneen kuningaskunnan jonkin osan laki, Irlannin tuomioistuimet tai Yhdistyneen kuningaskunnan tuon osan tuomioistuimet ovat edelleen toimivaltaisia ratkaisemaan riidan.

36 artikla

Kolmen vuoden ajan vuoden 1968 yleissopimuksen voimaantulosta Tanskan ja vastaavasti Irlannin osalta määräytyy tuomioistuimen toimivalta merioikeudellisissa asioissa näissä valtioissa tämän yleissopimuksen määräysten lisäksi jäljempänä 1—6 kohdassa olevien määräysten mukaisesti. Nämä määräykset lakkaavat kuitenkin olemasta voimassa kysymyksessä olevassa valtiossa, kun Brysselissä 10 päivänä toukokuuta 1952 allekirjoitettu avoimella merellä käytettäviin aluksiin kohdistuvaa takavarikkoa tai sitä vastaavaa turvaamistointia (saisie conser-

vatoire) tarkoittavien säännösten yhtenäistämistä koskeva kansainvälinen sopimus tulee voimaan kysymyksessä olevan valtion osalta.

1. Sitä vastaan, jolla on kotipaikka sopimusvaltiossa, voidaan nostaa merisaatavaa koskeva kanne jossakin edellä mainittujen valtioiden tuomioistuimessa, jos siihen alukseen, jota vaatimus koskee, tai johonkin muuhun saman omistajan alukseen on viimeksi mainitussa valtiossa kohdistettu taikka, jos takausta tai muuta vakuutta ei olisi asetettu, olisi voitu kohdistaa takavarikko tai sitä vastaava turvaamistoimi tuomioistuimessa tai vastaavassa menettelyssä tämän merisaatavan turvaamiseksi, ja jos:
 - a) kantajalla on kotipaikka tässä valtiossa, tai
 - b) vaatimus on syntynyt tässä valtiossa, tai
 - c) vaatimus koskee sitä matkaa, jonka aikana turvaamistoimeen on ryhdytty tai olisi voitu ryhtyä, tai
 - d) vaatimus johtuu yhteentörmäyksestä tai vahingosta, jonka alus on aiheuttanut toiselle alukselle taikka jommassakummassa aluksessa oleville tavaroille tai henkilöille, jos yhteentörmäys tai vahinko on aiheutunut aluksen ohjauksesta tai ohjauksen laiminlyönnistä tai voimassa olevien määräysten noudattamatta jättämisestä, tai
 - e) vaatimus johtuu meripelastuksesta, tai
 - f) vaatimuksen vakuutena on aluskiinnitys tai muu sopimukseen perustuva panttioikeus siihen alukseen, johon on kohdistettu turvaamistoimi.
2. Turvaamistointia voidaan pyytää joko sen aluksen osalta, johon merisaatava liittyy, tai jonkin muun aluksen osalta, jolla oli merisaatavan syntyessä sama omistaja kuin ensiksi tarkoitettulla aluksella. Kuitenkin tämän artiklan 5 kappaleen o, p tai q kohdassa tarkoitettun saatavan vakuudeksi voidaan kohdistaa sellainen turvaamistoimi ainoastaan siihen alukseen, jota saatava koskee.
3. Alusten katsotaan kuuluvan samalle henkilölle, kun sama henkilö tai samat henkilöt omistavat kaikki sen osuudet.
4. Aluksen käyttöoikeuden vuokrauksessa, jossa rahattaaja yksin on vastuussa alukseen liittyvästä merisaatavasta, sellainen merisaatavan turvaamistoimi voidaan kohdistaa kyseiseen alukseen tai aluksen rahtajan omistamaan muuhun alukseen, mutta ei muuhun kyseisen aluksen omistajan omistamaan alukseen. Sama soveltuu kaikissa sellaisissa tapauksissa, joissa joku muu kuin aluksen omistaja on vastuussa merisaatavasta.
5. Merisaatavalla tarkoitetaan saatavaa, joka perustuu yhteen tai useampaan seuraavista seikoista:
 - a) aluksen yhteentörmäyksellä tai muulla tavalla aiheuttamaan vahinkoon;

- b) aluksen aiheuttamaan tai aluksen toiminnasta aiheutuneeseen kuolemaan tai henkilövahinkoon;
- c) meripelastukseen;
- d) sopimukseen, joka koskee aluksen käyttämistä tai vuokraamista joko rahtausopimuksella tai muulla tavalla;
- e) sopimukseen, joka koskee tavarain kuljetusta aluksella rahtausopimuksen tai konossementin perusteella taikka muulla tavoin;
- f) aluksella kuljetettujen tavaroiden tai matkatavaroiden menettämiseen tai niille aiheutuneeseen vahinkoon;
- g) yhteiseen haveriin;
- h) merilainaan;
- i) hinaukseen;
- j) luotsaukseen;
- k) alukselle sen toimintaa tai ylläpitoa varten toimitettuihin tavaroihin tai tarvikkeisiin toimituspaikkakunnasta riippumatta;
- l) aluksen rakentamiseen, korjaamiseen tai varustamiseen tai telakkamaksuun;
- m) päällikön, päällystön tai miehistön palkkoihin;
- n) päällikön, laivaaajan, rahtaajan tai edustajan laivan tai sen omistajan lukuun suorittamiin kuluihin;
- o) aluksen omistusoikeutta koskevaan riitaan;
- p) aluksen yhteisomistajien väliseen aluksen omistusta, hallintaa, kaupallista käyttämistä tai tuottoa koskevaan riitaan, tai
- q) aluksen kiinnittämiseen tai alukseen kohdistuvaan muuhun sopimukseen perustuvaan panttioikeuteen.
6. Tanskassa tarkoitetaan tämän artiklan 5 kappaleen o ja p kohdassa mainitun merisaatavan osalta turvaamistoimella (saisie conservatoire) *forbud*-menettelyä, siltä osin kuin se on ainoa sallittu menettely Tanskan oikeudenkäytäntöön (Lov om rettens pleje) 646—653 pykälän mukaan.

VI OSASTO

Loppumääräykset

37 artikla

Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeri toimittaa Tanskan kuningaskunnan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan hallituk-

sille vuoden 1968 yleissopimuksen ja vuoden 1971 pöytäkirjan oikeaksi todistetun jäljennöksen hollannin, italian, ranskan ja saksan kielellä.

Vuoden 1968 yleissopimuksen ja vuoden 1971 pöytäkirjan englannin, iirin ja tanskan kielellä laaditut tekstit ovat tämän yleissopimuksen liitteenä. Englannin, iirin ja tanskan kielellä laaditut tekstit ovat todistusvoimaisia samoin edellytyksin kuin vuoden 1968 yleissopimuksen ja vuoden 1971 pöytäkirjan alkuperäiset tekstit.

38 artikla

Allekirjoittajavaltioiden on ratifioitava tämä yleissopimus. Ratifioimiskirjat talletetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerin huostaan.

39 artikla

Tämä yleissopimus tulee voimaan sen ratifioineiden valtioiden välillä kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun viimeisenä tämän muodollisuuden suorittava yhteisön alkuperäinen jäsenvaltio tai uusi jäsenvaltio ovat tallettaneet ratifioimiskirjan.

Tämä yleissopimus tulee voimaan sellaisen uuden jäsenvaltion osalta, joka ratifioi sen myöhemmin, ratifioimiskirjan tallettamista seuraavan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä.

40 artikla

Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeri ilmoittaa allekirjoittajavaltioille:

- ratifioimiskirjan tallettamisesta,
- tämän yleissopimuksen voimaantulopäivästä kunkin sopimusvaltion osalta.

41 artikla

Tämä yleissopimus, laaditaan englannin, hollannin, iirin, italian, ranskan ja tanskan kielellä yhtenä kappaleena, jonka kaikki seitsemän tekstiä ovat yhtä todistusvoimaisia, ja se talletetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristön arkistoon. Pääsihteeri toimittaa siitä oikeaksi todistetun jäljennöksen allekirjoittajavaltioiden hallituksille.

Tämän vakuudeksi alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Luxemburgissa yhdeksäntenä päivänä lokakuuta vuonna tuhatyhdeksänsataaseitsemänkymmentäkahdeksän.

Yhteinen julistus

NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET EUROOPAN TALOUSYHTEISÖN JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJAT, jotka

haluavat varmistaa, että 27 päivänä syyskuuta 1968 tehdyn yleissopimuksen hengessä tuomioistuimen toimivallan yhdenmukaisuus toteutetaan siinä määrin kuin se on mahdollista myös merenkulun alalla,

katsovat, että 10 päivänä toukokuuta 1952 Brysselissä allekirjoitettuun avoimella merellä käytettäviin aluksiin kohdistuviin takavarikkoihin ja sitä vastaaviin turvaamistoimiin (saisie conservatoire) liittyvien säännösten yhtenäistämistä koskevaan kansainväliseen sopimukseen sisältyy tuomiovaltaa koskevia määräyksiä, ja

toteavat, että kaikki jäsenvaltiot eivät ole kyseisen yleissopimuksen sopimuspuolia,

ilmaisevat toiveensa, että jäsenvaltiot, jotka ovat rannikkovaltioita ja jotka eivät vielä ole 10 päivänä toukokuuta 1952 tehdyn kansainvälisen sopimuksen sopimuspuolia, ratifioivat sen tai liittyvät siihen viipymättä.

Tehty Luxemburgissa yhdeksäntenä päivänä lokakuuta vuonna tuhatyhdeksänsataaseitsemänkymmentäkahdeksan.

YLEISSOPIMUS

Helleenien tasavallan liittymisestä tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen sekä sen tulkintaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskevaan pöytäkirjaan sellaisena kuin ne ovat mukautettuina Tanskan, Irlannin, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymissopimuksella

JOHDANTO

EUROOPAN TALOUSYHTEISÖN PERUSTAMISSOPIMUKSEN KORKEAT SOPIMUSPUOLET, jotka

KATSOVAT, että Helleenien tasavalta on yhteisön jäseneksi tullessaan sitoutunut liittymään tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen sekä sen tulkintaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskevaan pöytäkirjaan sellaisena kuin ne ovat mukautettuina Tanskan, Irlannin, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymissopimuksella, ja aloittamaan tätä varten neuvottelut yhteisön jäsenvaltioiden kanssa tarvittavien mukautusten tekemiseksi,

OVAT PÄÄTTÄNEET tehdä tämän yleissopimuksen ja tätä varten nimenneet täysivaltaisiksi edustajikseen:

HÄNEN MAJESTEETTINSA BELGIAN KUNINGAS:

varapääministeri, oikeusministeri, valtion instituutioiden uudistamisesta vastaavan ministerin
Jean GOLin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA TANSKAN KUNINGATAR:

oikeusministeri
Erik NINN-HANSENin,

SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PRESIDENTTI:

Hans Arnold ENGELHARDin,
Saksan liittotasavallan Luxemburgin suurlähettilään,
tohtori Günther KNACKSTEDTin,

HELLEENIEN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

oikeusministeri
Georges-Alexandre MANGAKISin,

RANSKAN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

sinetinvartija, oikeusministeri
Robert BADINTERin,

IRLANNIN PRESIDENTTI:

oikeusministeri
Seán DOHERTYn,

ITALIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

oikeusministeri
Clelio DARIDAn,

HÄNEN KUNINKAALLINEN KORKEUTENSA LUXEMBURGIN SUURHERTTUA:

hallituksen varapuheenjohtaja, oikeusministeri
Colette FLESHin,

HÄNEN MEJESTEETTINSA ALANKOMAIDEN KUNINGATAR:

oikeusministeri
J. de RUITERin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN KUNINGATAR:

Lord Advocate-*viraston* Skotlannin alueen Solicitor-General
Peter Lovat FRASERin, Esq.

JOTKA neuvostossa kokoontuneina ja vaihdettuaan oikeiksi ja asianmukaisiksi todetut valtakirjansa

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

I OSASTO

4 artikla

Yleiset määräykset

1 artikla

1. Helleenien tasavalta liittyy Brysselissä 27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitettuun tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen, jäljempänä 'vuoden 1968 yleissopimus' sekä sen tulkintaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskevaan, Luxemburgissa 3 päivänä kesäkuuta 1971 allekirjoitettuun pöytäkirjaan, jäljempänä 'vuoden 1971 pöytäkirja', sellaisena kuin ne ovat mukautettuina Luxemburgissa 9 päivänä lokakuuta 1978 allekirjoitetulla Tanskan, Irlannin, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymistä, tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen sekä sen tulkintaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskevaan pöytäkirjaan koskevalla yleissopimuksella, jäljempänä 'vuoden 1978 yleissopimus'.

2. Helleenien tasavallan liittyminen koskee erityisesti vuoden 1978 yleissopimuksen 25 artiklan 2 kohtaa sekä 35 ja 36 artiklaa.

2 artikla

Tällä yleissopimuksella vuoden 1968 yleissopimukseen ja vuoden 1971 pöytäkirjaan, sellaisena kuin ne ovat mukautettuina vuoden 1978 yleissopimuksella, tehtävät mukautukset ovat II, III ja IV osastossa.

II OSASTO

Vuoden 1968 yleissopimuksen mukautukset

3 artikla

Lisätään vuoden 1968 yleissopimuksen 3 artiklan toiseen kappaleeseen, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 4 artiklalla, kolmannen ja neljännen luetelmakohtaan väliin luetelmakohta seuraavasti:

— Kreikassa: oikeudenkäymiskaaren (*Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας*) 40 artikla".

Lisätään vuoden 1968 yleissopimuksen 32 artiklan 1 kappaleeseen, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 16 artiklalla, kolmannen ja neljännen luetelmakohtaan väliin luetelmakohta seuraavasti:

— Kreikassa: *μονομελές πρωτοδικείο*".

5 artikla

1. Lisätään vuoden 1968 yleissopimuksen 37 artiklan 1 kappaleeseen, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 17 artiklalla, kolmannen ja neljännen luetelmakohtaan väliin luetelmakohta seuraavasti:

— Kreikassa: *εφετείο*".

2. Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 37 artiklan 2 kappaleeseen, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 17 artiklalla, ensimmäinen luetelmakohta seuraavasti:

— Belgiassa, Kreikassa, Ranskassa, Italiassa, Luxemburgissa ja Alankomaissa ainostaan kassaatiovalituksella".

6 artikla

Lisätään vuoden 1968 yleissopimuksen 40 artiklan 1 kappaleeseen, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 19 artiklalla, kolmannen ja neljännen luetelmakohtaan väliin luetelmakohta seuraavasti:

— Kreikassa: *εφετείο*".

7 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 41 artiklan, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 20 artiklalla, ensimmäinen luetelmakohta seuraavasti:

— Belgiassa, Kreikassa, Ranskassa, Italiassa, Luxemburgissa ja Alankomaissa ainoastaan kassaatiovalituksella".

8 artikla

Täydennetään vuoden 1968 yleissopimuksen 55 artiklaa, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 24 artiklalla, seuraavalla lisäyksellä, joka sijoitetaan aikajärjestyksessä sille kuuluvaan kohtaan yleissopimusten luettelossa:

— 4 päivänä marraskuuta 1961 Ateenassa allekirjoitetun Kreikan kuningaskunnan ja Saksan liittotasavallan välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden, sovintojen ja virallisten asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta”.

III OSASTO

Vuoden 1968 yleissopimuksen liitteenä olevaan pöytäkirjaan tehtävät mukautukset

9 artikla

Täydennetään vuoden 1968 yleissopimuksen pöytäkirjan liitteenä olevaan pöytäkirjaan vuoden 1978 yleissopimuksen 29 artiklalla lisättyä V b artiklaa lisäämällä ensimmäiseen lauseeseen pilkku ja sana ”Kreikassa” sanan ”Tanskassa” jälkeen.

IV OSASTO

Vuoden 1971 pöytäkirjan mukautukset

10 artikla

Täydennetään vuoden 1971 pöytäkirjan 1 artiklaa, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 30 artiklalla, seuraavalla kappaleella:

”Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on myös toimivalta antaa ratkaisuja Helleenien tasavallan liittymisestä 27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitettuun yleissopimukseen ja tähän pöytäkirjaan, sellaisina kuin ne ovat mukautettuina vuoden 1978 yleissopimuksella, tehdyn yleissopimuksen tulkinnasta.”

11 artikla

Lisätään vuoden 1971 pöytäkirjan 2 artiklan 1 kohtaan, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 31 artiklalla, kolmannen ja neljännen luetelmakohtaan väliin luetelmakohta seuraavasti:

— Kreikassa, *τα ανώτατα δικαστήρια*”.

V OSASTO

Siirtymämääräykset

12 artikla

1. Vuoden 1968 yleissopimuksen ja vuoden 1971 pöytäkirjan, sellaisina kuin ne ovat muutettuina vuoden 1978 yleissopimuksella ja tällä yleissopimuksella, määräyksiä sovelletaan ainoastaan sen jälkeen vireille pantuihin oikeudenkäynteihin ja laadittuihin virallisiin asiakirjoihin, kun tämä yleissopimus on tullut voimaan tuomiovaltiossa, ja jos tuomion tai virallisen asiakirjan tunnustamista tai täytäntöönpanoa pyydetään, kun yleissopimus on tullut voimaan siinä valtiossa, jolle pyyntö on osoitettu.

2. Tuomiot, jotka on annettu sen jälkeen, kun tämä yleissopimus on tullut voimaan tuomiovaltion ja sen valtion välillä, jolle pyyntö on osoitettu, ja jotka on annettu ennen tämän yleissopimuksen voimaatuloa vireille pannuissa asioissa, tunnustetaan ja pannaan täytäntöön vuoden 1968 yleissopimuksen III osaston määräysten mukaisesti, sellaisena kuin yleissopimus on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksella ja tällä yleissopimuksella, jos sovelletut toimivaltasäännökset vastaavat vuoden 1968 yleissopimuksen muutetun II osaston määräyksiä tai sellaisen yleissopimuksen määräyksiä, jotka asian tullessa vireille olivat voimassa kyseisten valtioiden välillä.

VI OSASTO

Loppumääräykset

13 artikla

Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeri toimittaa Helleenien tasavallan hallitukselle vuoden 1968 yleissopimuksen, vuoden 1971 pöytäkirjan ja vuoden 1978 yleissopimuksen oikeaksi todistetun jäljennöksen englannin, hollannin, iirin, italian, ranskan, saksan ja tanskan kielellä.

Vuoden 1968 yleissopimuksen, vuoden 1971 pöytäkirjan ja vuoden 1978 yleissopimuksen kreikan kielellä laaditut tekstit ovat tämän yleissopimuksen liitteenä. Kreikan kielellä laaditut tekstit ovat todistusvoimaisia samoin edellytyksin kuin vuoden 1968 yleissopimuksen, vuoden 1971 pöytäkirjan ja vuoden 1978 yleissopimuksen muut tekstit.

14 artikla

Allekirjoittajavaltioiden on ratifioitava tämä yleissopimus. Ratifioimiskirjat talletetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerin huostaan.

15 artikla

Tämä yleissopimus tulee voimaan sen ratifioineiden valtioiden välillä kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun viimeisenä tämän muodollisuuden suorittava Helleenien tasavalta tai valtio, joka on saattanut vuoden 1978 yleissopimuksen voimaan mainitun yleissopimuksen 39 artiklan mukaisesti, on tallettanut ratifioimiskirjansa.

Yleissopimus tulee voimaan sen myöhemmin ratifioivan jäsenvaltion osalta kyseisen valtion suorittamaa ratifioimiskirjan tallettamista seuraavan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä.

16 artikla

Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeri ilmoittaa allekirjoittajavaltioille:

a) ratifioimiskirjojen tallettamisesta,

b) tämän yleissopimuksen voimaantulopäivästä kunkin sopimusvaltion osalta.

17 artikla

Tämä yleissopimus laaditaan englannin, hollannin, iirin, italian, kreikan ranskan, saksan ja tanskan kielellä yhtenä kappaleena, jonka kaikki kahdeksan tekstiä ovat yhtä todistusvoimaisia, ja se talletetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeristön arkistoon. Pääsihteeri toimittaa siitä oikeaksi todistetun jäljennöksen allekirjoittajavaltioiden hallituksille.

Tämän vakuudeksi allamainitut asianmukaisesti valtuutetut edustajat ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Luxemburgissa kahdentenkymmenentenäviidentenä päivänä lokakuuta vuonna tuhatyhdeksänsataakahdeksänkymmentäkaksi.

YLEISSOPIMUS

tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla

(allekirjoitettu 27 päivänä syyskuuta 1968⁽¹⁾)

JOHDANTO-OSA

EUROOPAN TALOUSYHTEISÖN PERUSTAMISSOPIMUKSEN KORKEAT SOPIMUSPUOLET, jotka

haluavat panna täytäntöön mainitun sopimuksen 220 artiklan määräykset, joiden mukaan ne ovat sitoutuneet takaamaan tuomioistuinten päätösten vastavuoroiseen tunnustamiseen ja täytäntöönpanoon sovellettujen menettelyjen yksinkertaistamisen,

pyrkivät vahvistamaan yhteisössä sinne sijoittautuneiden henkilöiden oikeussuojaa, ja

katsovat tätä varten välttämättömäksi määritellä tuomioistuintensa kansainvälinen toimivalta, helpottaa tuomioiden tunnustamista ja luoda nopeutettu menettely tuomioiden, virallisten asiakirjojen (*actes authentiques*) ja tuomioistuimessa tehtyjen sovintojen täytäntöönpanon turvaamiseksi,

ovat päättäneet tehdä tämän yleissopimuksen ja tätä varten nimenneet täysivaltaisiksi edustajikseen:

HÄNEN MAJESTEETTINSA BELGIAN KUNINGAS:

ulkoasiainministeri Pierre HARMELin,

SAKSAN LIITTOTASAVALLAN LIITTOPRESIDENTTI:

varakansleri, ulkoasiainministeri Willy BRANDTin,

RANSKAN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

ulkoasiainministeri Michel DEBRÉn,

ITALIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

ulkoasiainministeri Giuseppe MEDICIn,

HÄNEN KUNINKAALLINEN KORKEUTENSA LUXEMBURGIN SUURHERTTUA:

ulkoasiainministeri Pierre GRÉGOIREn,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ALANKOMAIDEN KUNINGATAR:

ulkoasiainministeri Joseph LUNSin,

JOTKA NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEINA

ja vaihdettuaan oikeiksi ja asianmukaisiksi todetut valtakirjansa

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

⁽¹⁾ Kaikkien jäsenvaltioiden ratifioitua Brysselissä 27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitetun yleissopimuksen tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla pöytäkirjoineen ja yhteisine julistuksineen, yleissopimus tulee sen 62 artiklan mukaisesti voimaan 1 päivänä helmikuuta 1973.

I OSASTO

SOVELTAMISALA

1 artikla

Tätä yleissopimusta sovelletaan yksityisoikeudellisissa asioissa, riippumatta siitä, millaisessa tuomioistuimessa niitä käsitellään.

Yleissopimusta ei sovelleta:

1. luonnollisten henkilöiden oikeudelliseen asemaan, oikeuskelpoisuuteen tai oikeustoimikelpoisuuteen eikä myöskään aviovarallisuussuhteisiin eikä perintöön ja testamenttiin;
2. konkurssiin, akordiin tai muihin niihin rinnastettaviin menettelyihin;
3. sosiaaliturvaan;
4. välimiesmenettelyyn.

II OSASTO

TOIMIVALTA

1 jakso

Yleiset määräykset

2 artikla

Kanne sitä vastaan, jolla on kotipaikka jossakin sopimusvaltiossa, nostetaan hänen kansalaisuudestaan riippumatta tuon valtion tuomioistuimessa, jollei tämän yleissopimuksen määräyksistä muuta johdu.

Henkilöön, joka ei ole sen valtion kansalainen, jossa hänellä on kotipaikka, sovelletaan samoja tuomioistuimen toimivaltaa koskevia säännöksiä ja määräyksiä kuin tuon valtion omiin kansalaisiin.

3 artikla

Sellaista henkilöä vastaan, jolla on kotipaikka sopimusvaltiossa, voidaan nostaa kanne toisen sopimusvaltion tuomioistuimessa ainoastaan tämän osaston 2—6 jakson määräysten nojalla.

Erityisesti seuraavia säännöksiä ei voida soveltaa tällaista henkilöä vastaan:

- Belgiassa: siviililain 15 artiklaa sekä 25 päivänä maaliskuuta 1876 tuomioistuimen toimivallasta annetun lain 52, 52a ja 53 artiklan säännöksiä,
- Saksan liittotasavallassa: riita-asioiden oikeudenkäyntilain 23 artiklaa,
- Ranskassa: siviililain 14 ja 15 artiklaa,

— Italiassa: riita-asioiden oikeudenkäyntilain 2 artiklaa ja 4 artiklan 1 ja 2 kohtaa,

— Luxemburgissa: siviililain 14 ja 15 artiklaa,

— Alankomaissa: riita-asioiden oikeudenkäyntilain 126 artiklan 3 kappaletta ja 127 artiklaa.

4 artikla

Jos vastaajalla ei ole kotipaikka missään sopimusvaltiossa, tuomioistuimen toimivalta määräytyy kussakin sopimusvaltiossa sen oman lain mukaan, jollei 16 artiklan määräyksistä muuta johdu.

Tällaista vastaajaa vastaan voi kansalaisuudestaan riippumatta jokainen, jolla on kotipaikka jossakin sopimusvaltiossa, samalla tavoin kuin tuon valtion omat kansalaiset, vedota siinä sopimusvaltiossa voimassa oleviin tuomioistuimen toimivaltaa koskeviin säännöksiin sekä erityisesti 3 artiklan 2 kappaleessa mainittuihin säännöksiin.

2 jakso

Erityinen toimivalta

5 artikla

Sellaista henkilöä vastaan, jolla on kotipaikka sopimusvaltiossa, voidaan nostaa kanne toisessa sopimusvaltiossa:

1. sopimusta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa kanteessa tarkoitettu velvoite on täytetty tai täytettävä;
2. elatusapua koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa elatusapuun oikeutetulla on kotipaikka tai asuinpaikka;
3. sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä vahingon aiheuttanut teko sattui;
4. rikokseen perustuvaa yksityisoikeudellista korvausta tai hyvitysvaatimusta koskevassa asiassa siinä tuomioistuimessa, jossa rikosasia on vireillä, siltä osin kuin tuomioistuin oman lakinsa mukaan on toimivaltainen tutkimaan yksityisoikeudellisia vaatimuksia;
5. siviiliikkeen, agentuurin tai muun toimipaikan toimintaa koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa toimipaikka sijaitsee.

6 artikla

Sitä vastaan, jolla on kotipaikka sopimusvaltiossa, kanne voidaan nostaa myös:

1. jos asiassa on useampia vastaajia, siinä tuomioistuimessa, jonka alueella jollakin vastaajista on kotipaikka;
2. jos kanne koskee takautumisvaatimusta tai siihen rinnastettavaa vaatimusta, siinä tuomioistuimessa, jossa alkuperäinen kanne on vireillä, jollei alkuperäistä kannetta ole nostettu ainoastaan sen vuoksi, että kanne häntä vastaan saataisiin tutkituksi muussa tuomioistuimessa kuin siinä, joka muutoin olisi ollut toimivaltainen tutkimaan häntä vastaan nostetun kanteen;
3. jos kysymyksessä on vastakanne, joka perustuu samaan sopimukseen tai seikkaan kuin pääkanne, siinä tuomioistuimessa, jossa pääkanne on vireillä.

3 jakso

Toimivalta vakuutusasioissa

7 artikla

Tuomioistuimen toimivalta vakuutusta koskevissa asioissa määräytyy tämän jakson määräysten mukaan, jollei 4 artiklan ja 5 artiklan 5 kohdan määräyksistä muuta johdu.

8 artikla

Kanne vakuutuksenantajaa vastaan, jolla on kotipaikka sopimusvaltiossa, voidaan nostaa joko tuon valtion tuomioistuimissa, tai toisessa sopimusvaltiossa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa vakuutuksenottajalla on kotipaikka, tai jos vastaajina on useampia vakuutuksenantajia, sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, jonka alueella jollakin niistä on kotipaikka.

Kanne vakuutuksenantajaa vastaan voidaan nostaa myös toisessa sopimusvaltiossa kuin siinä, jossa vakuutuksenantajalla on kotipaikka, vakuutus sopimuksen tekemisessä välittäneen vakuutusasiamiehen kotipaikan tuomioistuimessa, jos tämä kotipaikka on mainittu vakuutus sopimuksessa tai -tarjouksessa ja jos tämän tuomioistuimen laki antaa sille toimivallan asiassa.

Vakuutuksenantajalla, jolla ei ole sopimusvaltiossa kotipaikkaa, mutta jolla on sellaisessa valtiossa sivuliike tai agentuuri, katsotaan tämän toiminnasta aiheutuvien riitujen osalta olevan kotipaikka tuossa valtiossa.

9 artikla

Asiassa, joka koskee vastuuvakuutusta tai kiinteää omaisuutta koskevaa vakuutusta, kanne vakuutuksenantajaa vastaan voidaan lisäksi nostaa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa vahinko sattui. Sama koskee tapauksia, joissa samalla vakuutus sopimuksella on vakuutettu sekä kiinteätä että irtainta omaisuutta ja sama tapahtuma on aiheuttanut vahinkoa kummallekin.

10 artikla

Vastuuvakuutusta koskevassa asiassa kanne vakuutuksenantajaa vastaan voidaan nostaa myös siinä tuomioistuimessa, jossa vahingonkärsinyt on nostanut kanteen vakuutettua vastaan, jos tuomioistuimen laki sen sallii.

Vahingonkärsineen suoraan vakuutuksenantajaa vastaan nostamaan kanteeseen sovelletaan 7, 8 ja 9 artiklan määräyksiä, milloin tällainen suora kanne on luvallinen.

Jos sellaiseen suoraan kanteeseen sovellettavan lain mukaan on sallittua nostaa kanne vakuutuksenottajaa tai vakuutettua vastaan, sama tuomioistuin on toimivaltainen heidänkin osaltaan.

11 artikla

Jollei 10 artiklan 3 kappaleen määräyksistä muuta johdu, vakuutuksenantaja saa nostaa kanteen vain sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, jonka alueella vastaajalla on kotipaikka, riippumatta siitä, onko vastaaja vakuutuksenottaja, vakuutettu vai edunsaaja.

Tämän jakson määräykset eivät vaikuta oikeuteen nostaa vastakanne siinä tuomioistuimessa, jossa pääkanne on tämän jakson määräysten mukaisesti vireillä.

12 artikla

Tämän jakson määräyksistä voidaan sopimuksin poiketa ainoastaan, jos

1. sopimus on tehty riidan syntymisen jälkeen, tai
2. sopimus antaa vakuutuksenottajalle, vakuutetulle tai edunsaajalle oikeuden nostaa kanteen muussa kuin tässä jaksossa tarkoitetuissa tuomioistuimissa, tai
3. sopimuksen ovat keskenään tehneet vakuutuksenottaja ja vakuutuksenantaja, joilla on kotipaikka samassa sopimusvaltiossa, ja sopimuksessa on sovittu tuon valtion tuomioistuinten toimivallasta myös sen tapauksen varalta, että vahinko on sattunut ulkomailla, jollei sellainen sopimus ole tuon valtion lain mukaan kielletty.

4 jakso

Toimivalta osamaksukauppaa ja -luottoja koskevissa riita-asioissa

13 artikla

Kun asia koskee irtaimen tavaran myyntiä osamaksuehdoin tai irtaimen tavaran kaupan rahoittamiseen välittömästi liittyvää osamaksuluottoa, määräytyy tuomioistuimen toimivalta tämän jakson määräysten mukaisesti, jollei 4 artiklan ja 5 artiklan 5 kohdan määräyksistä muuta johdu.

14 artikla

Myyjää tai luotonantajaa vastaan voidaan nostaa kanne joko sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, jossa tällä on kotipaikka, tai sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, jossa ostajalla tai luotonsaajalla on kotipaikka.

Myyjä voi nostaa kanteen ostajaa ja luotonantaja luotonsaajaa vastaan ainoastaan sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, jossa vastaajalla on kotipaikkansa.

Tämän artiklan määräykset eivät vaikuta oikeuteen esittää vastavaatimus siinä tuomioistuimessa, jossa pääkanne tämän jakson määräysten mukaisesti on vireillä.

15 artikla

Tämän jakson määräyksistä voidaan sopimuksin poiketa ainoastaan, jos:

1. sopimus on tehty riidan syntymisen jälkeen, tai
2. sopimus antaa ostajalle tai luotonsaajalle oikeuden nostaa kanteen muissa kuin tässä jaksossa tarkoitetuissa tuomioistuimissa, tai
3. ostajalla ja myyjällä tai luotonantajalla ja luotonsaajalla on kotipaikkansa tai asuinpaikkansa samassa sopimusvaltiossa ja sopimuksessa on sovittu, että tuon valtion tuomioistuimet ovat toimivaltaisia, jollei sellainen sopimus sanotun valtion lain mukaan ole kielletty.

5 jakso

Yksinomainen toimivalta*16 artikla*

Seuraavilla tuomioistuimilla on asianosaisen kotipaikasta riippumatta yksinomainen toimivalta asiassa, joka koskee

1. esineoikeutta kiinteään omaisuuteen tai kiinteän omaisuuden vuokraa, sen sopimusvaltion tuomioistuimilla, jossa kiinteistö sijaitsee;
2. yhtiön tai muun oikeushenkilön pätevyyttä, mitättömyyttä tai purkamista, taikka sen toimielinten päätöksiä, sen sopimusvaltion tuomioistuimilla, jossa yhtiöllä tai oikeushenkilöllä on kotipaikka;
3. julkiseen rekisteriin tehtyjen merkintöjen pätevyyttä, sen sopimusvaltion tuomioistuimilla, jossa rekisteriä pidetään;
4. patentin, tavaramerkin, mallin tai muiden senkaltaisten tallettamista tai rekisteröintiä edellyttävien oikeuksien rekisteröintiä tai pätevyyttä, sen sopimusvaltion tuomioistuimilla, jossa tallettamista tai rekiste-

röintiä on pyydetty tai jossa tallettaminen tai rekisteröinti on tapahtunut tai jossa se kansainvälisen sopimuksen määräysten mukaan katsotaan tapahtuneeksi;

5. tuomioiden täytäntöönpanoa, sen sopimusvaltion tuomioistuimilla, jossa täytäntöönpano on tapahtuva tai tapahtunut.

6 jakso

Tuomioistuimen toimivaltaa koskeva sopimus*17 artikla*

Jos asianosaiset, joista ainakin yhdellä on kotipaikka jossakin sopimusvaltiossa, ovat sopineet kirjallisesti tai, jos sopimus on tehty suullisesti, ovat kirjallisesti vahvistaneet sopineensa, että jonkin sopimusvaltion tuomioistuimen tai tuomioistuinten on ratkaistava jo syntynyt riita tai tietystä oikeussuhteesta syntyvät vastaiset riidat, ovat ainoastaan tuo tuomioistuin tai tuon valtion tuomioistuimet toimivaltaisia ratkaisemaan asian.

Tuomioistuimen toimivaltaa koskevat sopimukset ovat tehottomia, jos ne ovat ristiriidassa 12 tai 15 artiklan määräysten kanssa tai jos ne tuomioistuimet, joiden toimivalta on sopimuksella poissuljettu, ovat 16 artiklan mukaan yksinomaisesti toimivaltaisia.

Jos tuomioistuimen toimivaltaa koskeva sopimus on tehty ainoastaan toisen asianosaisen hyväksi, säilyttää tämä asianosainen oikeuden nostaa kanne jokaisessa muussa tämän yleissopimuksen mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

18 artikla

Sen toimivallan lisäksi, joka sopimusvaltion tuomioistuimella on tämän sopimuksen muiden määräysten nojalla, se on toimivaltainen, jos vastaaja vastaa siinä tuomioistuimessa. Tätä määräystä ei kuitenkaan sovelleta, jos vastaaja on vastannut ainoastaan kiistääkseen tuomioistuimen toimivallan tai jos toinen tuomioistuin 16 artiklan mukaan on yksinomaisesti toimivaltainen.

7 jakso

Tuomioistuimen toimivallan ja menettelyn edellytysten tutkiminen*19 artikla*

Jos sopimusvaltion tuomioistuimessa nostettu kanne koskee pääasiallisesti asiaa, jonka toisen sopimusvaltion tuomioistuin on 16 artiklan mukaan yksinomaisesti toimivaltainen tutkimaan, tuomioistuimen on omasta aloitteestaan jätettävä asia tutkimatta.

20 artikla

Jos kanne nostetaan sopimusvaltiossa sellaista vastaajaa vastaan, jolla on kotipaikka toisessa sopimusvaltiossa, ja jos vastaaja ei vastaa, tuomioistuimen on omasta aloitteestaan jätettävä asia tutkimatta, jollei se ole toimivaltainen tämän yleissopimuksen määräysten mukaan.

Tuomioistuimen on keskeytettävä asian käsittely, kunnes on selvitetty, että vastaajalla on ollut mahdollisuus saada haastehakemus tai muu vastaava asiakirja niin hyvissä ajoin, että hän on voinut valmistautua vastaamaan asiassa tai että kaikkiin tätä varten tarpeellisiin toimenpiteisiin on ryhdytty.

Edellisessä kappaleessa olevien määräysten asemesta sovelletaan Haagissa 15 päivänä marraskuuta 1965 tehdyn oikeudenkäyntiasiakirjojen ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoa ulkomailla siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa koskevan yleissopimuksen 15 artiklan määräyksiä, jos haastehakemus tai muu vastaava asiakirja oli annettava tiedoksi sanotun yleissopimuksen mukaisesti.

8 jakso

Vireilläolo ja samassa yhteydessä käsiteltävät kanteet

21 artikla

Jos eri sopimusvaltioiden tuomioistuimissa nostetaan samojen asianosaisten välillä samaa asiaa koskevia kanteita, muiden tuomioistuinten kuin sen, jossa kanne on ensin nostettu, on omasta aloitteestaan jätettävä asia tutkimatta.

Tuomioistuin, jonka olisi jätettävä asia tutkimatta, voi keskeyttää asian käsittelyn, jos sen tuomioistuimen, jossa kanne on ensiksi nostettu, toimivaltaisuus kiistetään.

22 artikla

Jos eri sopimusvaltioiden tuomioistuimissa nostetut kanteet liittyvät toisiinsa, tuomioistuin, jossa kanne on myöhemmin nostettu, voi niin kauan, kuin molemmat kanteet ovat vireillä ensimmäisessä oikeusasteessa, keskeyttää asian käsittelyn.

Tuomioistuin, jossa kanne on nostettu myöhemmin, voi asianosaisen pyynnöstä myös jättää asian tutkimatta, jos toisiinsa liittyvien kanteiden käsittelyn yhdistäminen sanotun tuomioistuimen lain mukaan on sallittua ja se tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, on toimivaltainen tutkimaan molemmat kanteet.

Tätä artiklaa sovellettaessa katsotaan kanteiden liittyvän toisiinsa silloin, kun niiden välillä on niin läheinen yhteys, että kanteiden käsitteleminen ja ratkaiseminen yhdessä näyttää tarpeelliselta, jotta vältetään se, että kanteiden käsitteleminen eri oikeudenkäynneissä johtaisi ristiriitaisiin tuomioihin.

23 artikla

Jos useampi tuomioistuin on yksinomaisesti toimivaltainen, on muiden tuomioistuinten kuin sen, jossa kanne on ensin nostettu, jätettävä asia tutkimatta.

9 jakso

Väliaikaiset toimenpiteet ja turvaamistoimet

24 artikla

Sopimusvaltion lain mukaisia väliaikaisia toimenpiteitä ja turvaamistoimia voidaan pyytää sanotun valtion tuomioistuimilta myös silloin, kun toisen sopimusvaltion tuomioistuin on tämän yleissopimuksen mukaan toimivaltainen tutkimaan pääasian.

III OSASTO

TUNNUSTAMINEN JA TÄYTÄNTÖÖNPANO

25 artikla

Tuomiolla tarkoitetaan tässä yleissopimuksessa jokaista sopimusvaltion tuomioistuimen ratkaisua riippumatta siitä, kutsutaanko sitä tuomioksi, päätökseksi, täytäntöönpanomääräykseksi vai joksikin muuksi, samoin kuin tuomioistuimen virkamiehen oikeudenkäyntikuluja koskevaa päätöstä.

1 jakso

Tunnustaminen

26 artikla

Sopimusvaltiossa annettu tuomio tunnustetaan toisessa sopimusvaltiossa vaatimatta minkään erityisen menettelyn noudattamista.

Jos kysymys tuomion tunnustamisesta on riidanalainen, voi jokainen, jonka etua tuomion tunnustaminen koskee, pyytää tämän osaston 2 ja 3 jaksossa tarkoitettua menettelyssä vahvistettavaksi, että tuomio on tunnustettava.

Jos tuomioon vedotaan sopimusvaltiossa vireillä olevassa asiassa ja tuon asian ratkaisu riippuu siitä, onko tuomio tunnustettava, on asiaa käsittelevä tuomioistuin toimivaltainen ratkaisemaan tunnustamista koskevan kysymyksen.

27 artikla

Tuomiota ei tunnusteta:

1. jos tunnustaminen on vastoin sen valtion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*), jossa tuomioon vedotaan;

2. jos tuomio on annettu poisjäänyttä vastaajaa vastaan, eikä haastehakemusta ole annettu asianmukaisesti tiedoksi niin hyvissä ajoin, että vastaaja olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa;
3. jos tuomio on ristiriidassa sellaisen tuomion kanssa, joka on annettu samojen asianosaisten välillä siinä valtiossa, jossa tunnustamista pyydetään;
4. jos sen valtion tuomioistuin, jossa tuomio on annettu (tuomiovaltio) on tuomiossaan luonnollisen henkilön oikeudellista asemaa, oikeuskelpoisuutta tai oikeustoimikelpoisuutta taikka aviovarallisuutta, perintöä taikka testamenttia koskevan esikysymyksen osalta päättänyt sellaiseen ratkaisuun, joka on vastoin sen valtion kansainvälisen yksityisoikeuden säännöstä, jossa tuomioon vedotaan, jollei lopputulos olisi ollut sama siinä tapauksessa, että viimeksi mainitun valtion kansainvälisen yksityisoikeuden säännöksiä olisi sovellettu.

28 artikla

Tuomiota ei tunnusteta myöskään silloin, kun II osaston 3, 4 ja 5 jakson määräyksiä ei ole noudatettu, eikä 59 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa.

Sen valtion tuomioistuin tai viranomainen, jossa tunnustamista vaaditaan, on tutkiessaan, onko olemassa jokin edellä olevassa kappaleessa tarkoitettu toimivaltaperuste, sidottu niihin tosiseikkoihin, joihin tuomion antanut tuomioistuin on perustanut toimivaltansa.

Jollei 1 kappaleen määräyksistä muuta johdu, tuomiovaltion tuomioistuimen toimivaltaa ei saa tutkia; tuomioistuimen toimivaltaa koskevat säännökset eivät kuulu 27 artiklan 1 kappaleessa tarkoitettuihin oikeusjärjestyksen perusteisiin.

29 artikla

Ulkomaista tuomiota ei saa sen sisältämän asiaratkaisun osalta ottaa missään tapauksessa uudelleen tutkittavaksi.

30 artikla

Jos sopimusvaltion tuomioistuimessa vaaditaan toisessa sopimusvaltiossa annetun tuomion tunnustamista, tämä voi lykätä asian käsittelyn, jos tuomioon on haettu muutosta varsinaisin muutoksenhakukeinoin.

2 jakso

Täytäntöönpano

31 artikla

Sopimusvaltiossa annettu ja siinä valtiossa täytäntöönpanokelpoinen tuomio on pantava täytäntöön toisessa sopi-

musvaltiossa (täytäntöönpanovaltio), kun viimeksimainitussa valtiossa on annettu tuomion täytäntöönpanoa koskeva määräys jonkun sellaisen hakemuksesta, jonka etua asia koskee.

32 artikla

Täytäntöönpanoa koskevan pyynnön ottaa vastaan:

- Belgiassa tribunal de première instance tai rechtbank van eerste aanleg,
- Saksan liittotasavallassa Landgerichtin osaston puheenjohtaja,
- Ranskassa tribunal de grande instancen puheenjohtaja,
- Italiassa corte d'appello,
- Luxemburgissa tribunal d'arrondissementin puheenjohtaja,
- Alankomaissa arrondissementsrechtbankin puheenjohtaja.

Alueellinen toimivalta on sillä tuomioistuimella, jonka alueella sillä henkilöllä on kotipaikka, jota vastaan täytäntöönpanoa pyydetään. Jos tällä ei ole kotipaikkaa täytäntöönpanovaltiossa, se tuomioistuin on toimivaltainen, jonka alueella täytäntöönpano on tapahtuva.

33 artikla

Täytäntöönpanoa pyydetään täytäntöönpanovaltion lain mukaisesti.

Hakijan on ilmoitettava osoite tiedoksiantoja varten sen tuomioistuimen tuomiopiirin alueella, jossa täytäntöönpanoa pyydetään. Jos täytäntöönpanovaltion laki ei tunne sellaisen paikallisen osoitteen ilmoittamista, hakijan on nimettävä oikeudenkäyntiasiamies.

Hakemukseen on liitettävä 46 ja 47 artiklassa tarkoitettut asiakirjat.

34 artikla

Tuomioistuimen, jolta täytäntöönpanoa on pyydetty, on annettava päätöksensä viipymättä ja varaamatta menettelyn siinä vaiheessa sille, jota vastaan täytäntöönpanoa pyydetään, tilaisuutta tulla kuulluksi hakemuksen johdosta.

Hakemus voidaan hylätä ainoastaan jollakin 27 tai 28 artiklassa mainitulla perusteella.

Ulkomaista tuomiota ei saa sen sisältämän asiaratkaisun osalta ottaa missään tapauksessa uudelleen tutkittavaksi.

35 artikla

Tuomioistuimen asianomaisen virkamiehen on viivytyksettä ilmoitettava hakijalle hakemuksen johdosta annettua päätöksestä täytäntöönpanovaltion lain mukaisesti.

36 artikla

Jos täytäntöönpanoon suostutaan, vastapuoli voi kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta hakea siihen muutosta.

Jos muutoksenhakijalla on kotipaikka toisessa sopimusvaltiossa kuin siinä, missä on annettu päätös, jolla täytäntöönpanoon on suostuttu, muutoksenhaku-aika on kaksi kuukautta siitä päivästä, kun päätös on annettu tiedoksi hänelle joko henkilökohtaisesti tai hänen asunnollaan. Tätä määräaika ei voida pidentää etäisyyden perusteella.

37 artikla

Muutosta haetaan kontradiktorista oikeudenkäyntiä koskevien säännösten mukaisesti; tuomioistuin, jolta muutosta haetaan, on:

- Belgiassa tribunal de première instance tai rechtbank van eerste aanleg,
- Saksan liittotasavallassa Oberlandesgericht,
- Ranskassa cour d'appel,
- Italiassa corte d'appello,
- Luxemburgissa cour supérieure de justice riita-asioiden muutoksenhakutuomioistuimena,
- Alankomaissa arrondissementsrechtbank.

Muutoksenhaun johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta ainoastaan kassaatiovalituksella tai, Saksan liittotasavallassa, Rechtsbeschwerdellä.

38 artikla

Tuomioistuin, jolta muutosta on haettu 37 artiklan 1 kappaleen mukaan, voi muutoksenhakijan pyynnöstä keskeyttää asian käsittelyn, jos tuomioon on tuomion antamisvaltiossa haettu muutosta varsinaisin muutoksenhakukeinoin tai jos sellaisen muutoksenhakukeinon käyttämiseksi säädetty aika ei ole vielä kulunut umpeen; viimeksi mainitussa tapauksessa tuomioistuin voi määrätä ajan, jonka kuluessa muutosta on haettava.

Tuomioistuin voi myös päättää, että täytäntöönpanon edellytyksenä on sen määräämän vakuuden asettaminen.

39 artikla

Ennen kuin 36 artiklassa tarkoitettu muutoksenhaku-aika on kulunut umpeen ja ennen kuin mahdollisen muutoksenhakemuksen johdosta on annettu päätös, velallisen omaisuuteen ei saa kohdistaa muita täytäntöönpanotoimia kuin turvaamistoimia.

Täytäntöönpanon salliva päätös oikeuttaa ryhtymään tällaisiin turvaamistoimiin.

40 artikla

Jos täytäntöönpanoa koskeva hakemus on hylätty, se, jolta hakija voi hakea muutosta, on:

- Belgiassa cour d'appel tai hof van beroep,
- Saksan liittotasavallassa Oberlandesgericht,
- Ranskassa cour d'appel,
- Italiassa corte d'appello,
- Luxemburgissa cour supérieure de justice riita-asioiden muutoksenhakutuomioistuimena,
- Alankomaissa gerechtshof.

Muutoksenhakemusta käsittelevän tuomioistuimen on varattava vastapuolelle tilaisuus tulla kuulluksi. Jos tämä jää pois, sovelletaan 20 artiklan 2 ja 3 kappaletta myös siinä tapauksessa, että vastapuolella ei ole kotipaikka missään sopimusvaltiossa.

41 artikla

Edellä 40 artiklassa tarkoitettujen muutoksenhakemuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta ainoastaan kassaatiovalituksella tai, Saksan liittotasavallassa, Rechtsbeschwerdellä.

42 artikla

Jos ulkomaisella tuomiolla on ratkaistu useampia vaatimuksia ja jos täytäntöönpanoa ei voida sallia kaikkien vaatimusten osalta, tuomioistuimen on sallittava täytäntöönpano yhden tai useamman vaatimuksen osalta.

Hakija voi pyytää tuomion osittaista täytäntöönpanoa.

43 artikla

Ulkomainen tuomio, jolla joku on veloitettu maksamaan uhkasakko, on täytäntöönpanokelpoinen täytäntöönpanovaltiossa ainoastaan, jos tuomioistuinvaltion tuomioistuin on lopullisesti vahvistanut uhkasakon määrän.

44 artikla

Jos täytäntöönpanon hakijalle on tuomion antamisvaltiosta myönnetty maksuton oikeudenkäynti, on hänelle myös 32—35 artiklassa tarkoitettussa menettelyssä myönnettävä sama etu ilman uutta tutkintaa.

45 artikla

Asianosaiselta, joka sopimusvaltiossa pyytää toisessa sopimusvaltiossa annetun tuomion täytäntöönpanoa, ei saa vaatia vakuutta, takuuta, talletusta tai muuta senkaltaista suoritusta sillä perusteella, että hän on ulkomaalainen tai että hänellä ei ole kotipaikkaa tai asuinpaikkaa täytäntöönpanovaltiossa.

3 jakso

Yhteiset määräykset*46 artikla*

Asianosaisen, joka vaatii tuomion tunnustamista tai pyytää sen täytäntöönpanoa, on annettava:

1. tuomiosta sellainen jäljennös, joka täyttää tarvittavat vaatimukset sen alkuperäisyyden toteamiseksi,
2. jos tuomio on annettu poisjäänyttä asianosaista vastaan, alkuperäisenä tai oikeaksi todistettuna jäljennöksenä asiakirja, josta ilmenee, että haastehakemus on annettu poisjääneelle asianosaiselle tiedoksi.

47 artikla

Asianosaisen, joka pyytää täytäntöönpanoa, on lisäksi annettava:

1. asiakirjat, joista ilmenee, että tuomio on täytäntöönpanokelpoinen tuomion antamisvaltion lain mukaan ja että se on annettu tiedoksi, sekä
2. tarvittaessa asiakirja, josta ilmenee, että hakijalle on tuomion antamisvaltiossa myönnetty maksuton oikeudenkäynti.

48 artikla

Jollei 46 artiklan 2 kohdassa ja 47 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja asiakirjoja ole annettu, tuomioistuin voi asettaa asiakirjojen antamiselle määräajan tai hyväksyä sanotuissa kohdissa tarkoitettujen asiakirjojen veroisia muita asiakirjoja tai, jos se pitää asiaa riittävästi selvitetynä, vapauttaa asiakirjan antamisvelvollisuudesta.

Tuomioistuimen vaatimuksesta asiakirjoista on annettava käännös. Käännöksen tulee olla sellaisen henkilön oikeaksi todistama, jolla on siihen jossakin sopimusvaltiossa kelpoisuus.

49 artikla

Edellä 46 ja 47 artiklassa ja 48 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettujen asiakirjojen samoin kuin asianajovaltakirjan osalta, jos sellainen on annettu, ei saa vaatia laillistamista tai vastaavaa muodollisuutta.

IV OSASTO

VIRALLISET ASIAKIRJAT JA TUOMIOISTUIMESSA TEHTY SOVINTO*50 artikla*

Viralliset asiakirjat (actes authentiques), jotka on asianmukaisesti laadittu jossakin sopimusvaltiossa ja jotka ovat siellä täytäntöönpanokelpoisia, on toisessa sopimusvaltiossa pyynnöstä varustettava toteamuksella täytäntöönpanokelpoisuudesta siellä 31 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen määräysten mukaisessa menettelyssä. Pyyntö voidaan evätä ainoastaan, jos virallisen asiakirjan täytäntöönpano olisi vastoin täytäntöönpanovaltion oikeusjärjestyksen perusteita (ordre public).

Täytäntöönpanopyynnön yhteydessä toimitetun asiakirjan on täytettävä ne edellytykset, jotka sen alkuperäisyyden toteamiseksi vaaditaan siinä valtiossa, jossa asiakirja on laadittu.

Edellä III osaston 3 jaksossa olevia määräyksiä on noudatettava soveltuvin osin.

51 artikla

Sopimusvaltion tuomioistuimessa oikeudenkäynnin aikana tehty sovinto, joka on täytäntöönpanokelpoinen sanotussa valtiossa, on samoin edellytyksin kuin viralliset asiakirjat täytäntöönpanokelpoinen täytäntöönpanovaltiossa.

V OSASTO

YLEISET MÄÄRÄYKSET*52 artikla*

Sopimusvaltion tuomioistuimen on sovellettava omaa lakiaan ratkaistessaan, onko asianosaisella kotipaikkaa sen alueella.

Jos asianosaisella ei ole kotipaikka siinä valtiossa, jonka tuomioistuimessa asia on vireillä, tuomioistuimen on ratkaistessaan kysymyksen siitä, onko asianosaisella kotipaikka jossakin muussa sopimusvaltiossa, sovellettava tuon valtion lakia.

Asianosaisen kotipaikka määritetään kuitenkin sen valtion lain mukaan, jonka kansalainen hän on, jos tämän lain mukaan asianosaisen kotipaikka riippuu toisen henkilön kotipaikasta tai viranomaisen sijaintipaikasta.

53 artikla

Tätä yleissopimusta sovellettaessa tarkoitetaan kotipaikalla myös yhtiön ja oikeushenkilön kotipaikkaa. Tuomioistuin soveltaa kuitenkin omia kansainvälisen yksityisoikeuden säännöksiään ratkaistessaan, missä yhtiöllä tai oikeushenkilöllä on kotipaikka.

VI OSASTO

SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

54 artikla

Tämän yleissopimuksen määräyksiä sovelletaan ainoastaan sellaisiin oikeudenkäynteihin, jotka on pantu vireille, ja sellaisiin virallisiin asiakirjoihin, jotka on laadittu sen jälkeen, kun tämä yleissopimus on tullut voimaan.

Tuomiot, jotka on annettu sen jälkeen, kun tämä yleissopimus on tullut voimaan, ja jotka on annettu ennen tämän yleissopimuksen voimaantulopäivää vireille panuissa asioissa, tunnustetaan ja pannaan kuitenkin täytäntöön III osaston määräysten mukaisesti, jos sovelletut toimivaltasäännökset vastaavat joko tämän yleissopimuksen II osaston määräyksiä tai sellaisen sopimuksen määräyksiä, jotka asian tullessa vireille olivat voimassa tuomion antamisvaltion ja täytäntöönpanovaltion välillä.

VII OSASTO

YLEISSOPIMUKSEN SUHDE MUIHIN SOPIMUKSIIN

55 artikla

Jollei tämän yleissopimuksen 54 artiklan 2 kappaleen ja 56 artiklan määräyksistä muuta johdu, tämä yleissopimus korvaa seuraavat sopimukset, jotka on tehty kahden tai useamman sopimusvaltion välillä:

- heinäkuun 8 päivänä 1899 Pariisissa allekirjoitetun Belgian ja Ranskan välillä tehdyn sopimuksen tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden, välitystuomioiden ja virallisten asiakirjojen pätevydestä ja täytäntöönpanosta,
- maaliskuun 28 päivänä 1925 Brysselissä allekirjoitetun Belgian ja Alankomaiden välillä tehdyn sopimuksen tuomioistuimen alueellisesta toimivallasta, konkurssista sekä tuomioiden, välitystuomioiden ja virallisten asiakirjojen pätevydestä ja täytäntöönpanosta,
- kesäkuun 3 päivänä 1930 Roomassa allekirjoitetun Ranskan ja Italian välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanosta,
- maaliskuun 9 päivänä 1936 Roomassa allekirjoitetun Saksan ja Italian välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta,

— kesäkuun 30 päivänä 1958 Bonnissa allekirjoitetun Saksan liittotasavallan ja Belgian kuningaskunnan välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden, välitystuomioiden ja virallisten asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta,

— huhtikuun 17 päivänä 1959 Roomassa allekirjoitetun Alankomaiden kuningaskunnan ja Italian tasavallan välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta,

— huhtikuun 6 päivänä 1962 Roomassa allekirjoitetun Belgian kuningaskunnan ja Italian tasavallan välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden ja muiden täytäntöönpanokelpoisten asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta,

— elokuun 30 päivänä 1962 Haagissa allekirjoitetun Alankomaiden kuningaskunnan ja Saksan liittotasavallan välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden ja muiden täytäntöönpanokelpoisten asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta,

ja siltä osin kuin se on voimassa,

— marraskuun 24 päivänä 1961 Brysselissä allekirjoitetun Belgian, Alankomaiden ja Luxemburgin välillä tehdyn sopimuksen tuomioistuimen toimivallasta, konkurssista sekä tuomioiden, välitystuomioiden ja virallisten asiakirjojen pätevydestä ja täytäntöönpanosta.

56 artikla

Edellä 55 artiklassa mainitut sopimukset ovat edelleen voimassa sellaisissa asioissa, joissa tätä yleissopimusta ei sovelleta.

Ne ovat edelleen voimassa myös niiden tuomioiden osalta, jotka on annettu, ja niiden virallisten asiakirjojen osalta, jotka on laadittu ennen tämän yleissopimuksen voimaantuloa.

57 artikla

Tämä yleissopimus ei vaikuta tuomioistuinten toimivaltaa ja tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa erityisillä oikeudenoilla säänteleviin sopimuksiin, joiden osapuolia tämän yleissopimuksen sopimusvaltiot ovat tai joiden osapuoliksi ne myöhemmin tulevat.

58 artikla

Tämä yleissopimus ei vaikuta tuomioistuinten toimivallasta ja siviilioikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden

den täytäntöönpanosta kesäkuun 15 päivänä 1869 Ranskan ja Sveitsin valaliiton välillä tehdyn sopimuksen Sveitsin kansalaisille antamiin oikeuksiin.

59 artikla

Tämä yleissopimus ei ole esteenä sille, että sopimusvaltio suhteessa kolmanteen valtioon nähden sitoutuu tuomion tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevassa sopimuksessa siihen, ettei se tunnusta tuomioita, jotka on annettu toisessa sopimusvaltiossa sellaista vastaajaa vastaan, jolla on kotipaikka tai asuinpaikka tuossa kolmannessa valtiossa, jos tuomion antaneen tuomioistuimen toimivalta 4 artiklassa tarkoitettussa tapauksessa on voinut perustua ainoastaan 3 artiklan 2 kappaleessa mainittuun toimivaltaperusteeseen.

VIII OSASTO

LOPPUMÄÄRÄYKSET

60 artikla

Tätä yleissopimusta sovelletaan sopimusvaltioiden Euroopassa sijaitseviin alueisiin sekä Ranskan merentakaisiin departementteihin ja alueisiin.

Alankomaiden kuningaskunta voi yleissopimuksen allekirjoittaessaan tai ratifioidessaan tai milloin tahansa myöhemmin Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerille antamallaan ilmoituksella julistaa, että tätä yleissopimusta sovelletaan vastedes Surinamiin ja Alankomaiden Antilleihin. Jos tällaista ilmoitusta ei ole tehty Alankomaiden Antillien osalta, Alankomaiden Antillien tuomioistuimen tuomiosta tehdyn kassaatiovalituksen Euroopassa tapahtuvan oikeuskäsittelyn katsotaan tapahtuvan Antillien tuomioistuimessa.

61 artikla

Allekirjoittajavaltioiden on ratifioitava tämä yleissopimus. Ratifioimiskirjat talletetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerin huostaan.

62 artikla

Tämä yleissopimus tulee voimaan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun viimeisenä tämän muodollisuuden suorittava allekirjoittajavaltio on tallettanut ratifioimiskirjansa.

63 artikla

Sopimusvaltiot tunnustavat, että jokainen Euroopan talousyhteisön jäseneksi tuleva valtio on velvollinen

hyväksymään sen, että tämä yleissopimus otetaan sopimusvaltioiden ja kyseisen valtion välillä käytävien Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 220 artiklan viimeisen luetelmakohdan täytäntöönpanon takaamiseksi tarpeellisten neuvottelujen pohjaksi.

Tarvittavat mukautukset voidaan tehdä sopimusvaltioiden ja uuden jäsenvaltion välisellä erillisellä yleissopimuksella.

64 artikla

Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerin ilmoittaa allekirjoittajavaltioille:

- a) ratifioimiskirjan tallettamisesta;
- b) tämän yleissopimuksen voimaantulopäivästä;
- c) 60 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetuista ilmoituksista;
- d) pöytäkirjan IV artiklassa tarkoitetuista ilmoituksista;
- e) pöytäkirjan VI artiklassa tarkoitetuista ilmoituksista.

65 artikla

Tähän yleissopimukseen sopimusvaltioiden yhteisestä sopimuksesta liitettävä pöytäkirja on tämän yleissopimuksen erottamaton osa.

66 artikla

Tämä yleissopimus tehdään rajoittamattomaksi ajaksi.

67 artikla

Sopimusvaltio voi pyytää tämän yleissopimuksen tarkistamista. Tällöin Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerin kutsuu koolle tarkistuskonferenssin.

68 artikla

Tämä yleissopimus, joka on laadittu yhtenä alkuperäiskappaleena hollannin, italian, ranskan ja saksan kielellä, ja jotka kaikki neljä tekstiä ovat yhtä todistusvoimaisia, talletetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeristön arkistoon. Pääsihteerin toimittaa yleissopimuksen allekirjoittajavaltioiden hallituksille yleissopimuksen oikeaksi todistetun jäljennöksen.

Tämän vakuudeksi alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Brysselissä kahdentenkymmenentenäseitsemäntenä päivänä syyskuuta vuonna tuhatyhdeksänsataakuusikymmentäkahdeksan.

PÖYTÄKIRJA

Korkeat sopimuspuolet ovat sopineet seuraavista yleissopimukseen liitettävistä määräyksistä:

I artikla

Jos kanne nostetaan toisen sopimusvaltion tuomioistuimessa 5 artiklan 1 kohdan nojalla sitä vastaan, jolla on kotipaikka Luxemburgissa, voi tämä tehdä väitteen siitä, ettei tuomioistuin ole toimivaltainen. Jos vastaaja jää saapumatta, tuomioistuimen on omasta aloitteestaan jätettävä asia tutkimatta.

Edellä 17 artiklassa tarkoitettu tuomioistuimen toimivaltaa koskeva sopimus on pätevä sen osalta, jonka kotipaikka on Luxemburgissa, vain siinä tapauksessa, että tämä on nimenomaisesti ja erikseen hyväksynyt sopimuksen.

II artikla

Jollei kansalliseen lainsäädäntöön sisältyvistä edullisemmista säännöksistä muuta johdu, se, jolla on kotipaikka jossakin sopimusvaltiossa ja joka on syytteessä tuottamuksellisesta rikoksesta sellaisen sopimusvaltion rikostuomioistuimessa, jonka kansalainen hän ei ole, voi käyttää puolustajaan tähän tehtävään oikeutettua henkilöä siinäkin tapauksessa, ettei hän henkilökohtaisesti saavu tuomioistuimeen.

Asiaa käsittelevä tuomioistuin voi kuitenkin määrätä, että vastaajan on saavuttava henkilökohtaisesti; jos määräystä ei ole noudatettu, yksityisoikeudellista vaatimusta koskevaa tuomiota, joka on annettu ilman, että kyseisellä henkilöllä on ollut mahdollisuus puolustautua, ei tarvitse tunnustaa eikä panna täytäntöön toisessa sopimusvaltiossa.

III artikla

Täytäntöönpanovaltiossa ei saa täytäntöönpanomääräyksen antamista koskevassa menettelyssä periä mitään riidan kohteen arvon mukaan määräytyvää maksua tai veroa.

IV artikla

Oikeudenkäynti- ja muut asiakirjat, jotka on laadittu sopimusvaltiossa ja jotka on annettava tiedoksi toisessa sopimusvaltiossa oleskelevalle, on lähetettävä noudattaen sopimusvaltioiden välillä tehdyissä yleissopimuksissa tai sopimuksissa määrättyjä menettelyjä.

Jos se sopimusvaltio, jonka alueella tiedoksiantaminen on toimitettava, ei ole Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerille annettavalla julistuksella sitä vastustanut, voi nämä asiakirjat lähettää sen valtion virkamies, missä nämä asiakirjat on laadittu, suoraan sen sopimusvaltion virkamiehelle, jossa tiedoksiannon vastaanottaja on. Tässä tapauksessa alkuperävaltion virkamies lähettää jäljennöksen asiakirjasta sille vastaanottajavaltion virkamiehelle, joka on toimivaltainen antamaan sen tiedoksi vastaanottajalle. Tiedoksianto tapahtuu sillä tavalla kuin vastaanottavan valtion laissa on säädetty. Tiedoksianto vahvistetaan todistuksella, joka lähetetään suoraan alkuperävaltion virkamiehelle.

V artikla

Edellä 6 artiklan 2 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettua takautumisvaatimusta tai siihen rinnastettavaa vaatimusta tarkoittavaa kannetta koskeviin toimivaltaperusteisiin ei voida vedota Saksan liittotasavallassa. Tässä valtiossa voidaan jokainen henkilö, jolla on kotipaikka toisessa sopimusvaltiossa, kutsua tuomioistuimeen riita-asioiden oikeudenkäyntilain 68, 72, 73 ja 74 pykälän mukaisesti, jotka säännökset koskevat ilmoitusta oikeudenkäynnistä kolmannelle (*litis denuntiatio*).

Muissa sopimusvaltioissa 6 artiklan 2 kohdan tai 10 artiklan nojalla annetut tuomiot on tunnustettava ja pantava täytäntöön Saksan liittotasavallassa III osaston määräysten mukaisesti. Ne oikeusvaikutukset, jotka kyseisessä valtiossa annetuilla tuomioilla riita-asioiden oikeudenkäyntilain 68, 72, 73 ja 74 pykälän mukaisesti on kolmanteen henkilöön nähden, on myös tunnustettava muissa sopimusvaltioissa.

VI artikla

Sopimusvaltioiden on toimitettava Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerille ne säädöstekstit, joilla on muutettu sopimusvaltioiden lainsäädäntöön sisältyviä tässä yleissopimuksessa mainittuja säännöksiä tai sellaisia säännöksiä, jotka vaikuttavat yleissopimuksen III osaston 2 jaksossa määrättyyn tuomioistuimien luetteloon.

Tämän vakuudeksi alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

Tehty Brysselissä kahdentenkymmenentenäseitsemänä päivänä syyskuuta vuonna tuhatyhdeksänsataakuusikymmentäkahdeksan.

Yhteinen julistus

Belgian kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Ranskan tasavallan, Italian tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan ja Alankomaiden kuningaskunnan hallitukset, jotka

allekirjoittaessaan yleissopimuksen tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla,

haluavat varmistaa, että yleissopimusta sovelletaan mahdollisimman tehokkaasti, ja

pyrkivät välttämään yleissopimuksen yhtenäistävää luonnetta vahingoittavia tulkintaeroja, ja

tietoisina siitä, että yleissopimusta sovellettaessa saattaa ilmetä positiivisia tai negatiivisia toimivaltaristiriitoja,

ilmaisevat valmiutensa

1. tarkastella mahdollisuutta siirtää Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelle toimivaltaa tietyissä asioissa ja neuvotella tarvittaessa tätä koskevasta sopimuksesta,
2. järjestää säännöllisin määräajoin edustajiensa välisiä tapaamisia.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän yhteisen julistuksen.

Tehty Brysselissä kahdentenkymmenentenäseitsemäntenä päivänä syyskuuta vuonna tuhatyhdeksänsataakuusikymmentäkahdeksan.

YLEISSOPIMUS

Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisestä tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen sekä sen tulkittamista Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskevaan pöytäkirjaan sellaisina kuin ne ovat mukautettuina Tanskan kuningaskunnan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymissopimuksella sekä Helleenien tasavallan liittymissopimuksella

JOHDANTO

EUROOPAN TALOUSYHTEISÖN PERUSTAMISSOPIMUKSEN KORKEAT SOPIMUSPUOLET, jotka

KATSOVAT, että Espanjan kuningaskunta ja Portugali ovat yhteisön jäseniksi tullessaan sitoutuneet liittymään tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen sekä sen tulkittamista Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskevaan pöytäkirjaan, sellaisina kuin ne ovat mukautettuina Tanskan kuningaskunnan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymissopimuksella sekä Helleenien tasavallan liittymissopimuksella, ja aloittamaan tätä varten neuvottelut yhteisön jäsenvaltioiden kanssa tarvittavien mukautusten tekemiseksi yleissopimukseen, ja

OVAT TIETOISIA siitä, että yhteisön jäsenvaltiot ja Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) jäsenvaltiot tekivät 16 päivänä syyskuuta 1988 Luganossa tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevan yleissopimuksen, jolla ulotetaan Brysselin yleissopimuksen periaatteet koskemaan valtioita, jotka ovat tämän yleissopimuksen osapuolia,

OVAT PÄÄTTÄNEET tehdä tämän yleissopimuksen ja ovat tätä varten nimenneet täysivaltaisiksi edustajikseen:

HÄNEN MAJESTEETTINSA BELGIAN KUNINGAS:

oikeusministeriön kabinettipäällikön
Jacques de LENTDECKERin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA TANSKAN KUNINGATAR:

Tanskan Madridissa olevan suurlähetystön väliaikaisen asiainhoitajan
Jette Birgitte SELSØn,

SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PRESIDENTTI:

Saksan liittotasavallan Madridissa olevan suurlähetystön täysivaltaisen ministerin,
tohtori Georg TREFFTZin,
liittovaltion oikeusministeriön valtiosihteerin,
tohtori Klaus KINKELin,

HELLEENIEN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

oikeusministeri
Giannis SKOULARIKISin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ESPANJAN KUNINGAS:

oikeusministeri
Enrique MUGICA HERZOGin,

RANSKAN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

sinetinvartija, oikeusministeri
Pierre ARPAILLANGEn,

IRLANNIN PRESIDENTTI:

Irlannin täysivaltaisen Espanjassa olevan erikoissuurlähettilään
Patrick WALSHen,

ITALIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

oikeusministeri
Giuliano VASALLIn,

HÄNEN-KUNINKAALLINEN KORKEUTENSA LUXEMBURGIN SUURHERTTUA:

Luxemburgin täysivaltaisen Espanjassa olevan erikoissuurlähettilään
Ronald MAYERin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ALANKOMAIDEN KUNINGATAR:

oikeusministeri
Frits KORTHALS ALTESin,
ensimmäisen lähetystösihteerin
J. SPOORMAKERin,

PORTUGALIN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

presidentin ministerin, oikeusministeri
Fernando NOGUEIRAn,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN KUNINGATAR:

sisäasiainministeriön valtiosihteerin
John PATTENin,

JOTKA neuvostossa kokoontuneina ja vaihdettuaan oikeiksi ja asianmukaisiksi todetut valtakirjansa

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

I OSASTO

Yleiset määräykset

1 artikla

Espanjan kuningaskunta ja Portugalin tasavalta liittyvät Brysselissä 27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitettuun tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen, jäljempänä 'vuoden 1968 yleissopimus' sekä sen tulkittamista Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskevaan, Luxemburgissa 3 päivänä kesäkuuta 1971 allekirjoitettuun pöytäkirjaan, jäljempänä 'vuoden 1971 pöytäkirja', sellaisina kuin ne ovat niihin seuraavilla yleissopimuksilla tehtyine mukautuksineen ja muutoksineen;

— Luxemburgissa 9 päivänä lokakuuta 1978 allekirjoitettu yleissopimus, jäljempänä 'vuoden 1978 yleissopimus', Tanskan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymisestä tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen sekä sen tulkintaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskevaan pöytäkirjaan,

— Luxemburgissa 25 päivänä lokakuuta 1982 allekirjoitettu yleissopimus, jäljempänä 'vuoden 1982 yleissopimus', Helleenien tasavallan liittymisestä tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen

sekä sen tulkittamista Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskevaan pöytäkirjaan, sellaisina kuin ne ovat mukautettuina Tanskan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymissopimuksella.

2 artikla

Tällä yleissopimuksella vuoden 1968 yleissopimukseen ja vuoden 1971 pöytäkirjaan, sellaisina kuin ne ovat mukautettuina vuoden 1978 yleissopimuksella ja vuoden 1982 yleissopimuksella, tehtävät sisältöä koskevat mukautukset ovat II, III, IV ja V osastossa. Vuoden 1968 yleissopimukseen, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksella ja vuoden 1982 yleissopimuksella, tehtävät muotoa koskevat mukautukset ovat erikseen jokaisen asianomaisen todistusvoimaisen toisinnon osalta liitteenä I, joka on tämän yleissopimuksen erottamaton osa.

II OSASTO

Vuoden 1968 yleissopimuksen mukautukset

3 artikla

Lisätään vuoden 1968 yleissopimuksen 3 artiklan 2 kappaleeseen, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 4 artiklalla ja vuoden 1982 yleissopi-

muksen 3 artiklalla, yhdeksännen ja kymmenennen luetelmakohdan väliin luetelmakohta seuraavasti:

”— Portugalissa: riita-asioiden oikeudenkäyntilain (Código de Processo Civil) 65 artiklan 1 kohdan c kohtaa, 65 artiklan 2 kappaletta ja 65 A artiklan c kohtaa sekä työasioiden oikeudenkäyntilain (Código de Processo de Trabalho) 11 artiklaa”.

4 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 5 artiklan 1 kohta, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 5 artiklalla, seuraavasti:

”1. sopimusta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa kanteessa tarkoitettu velvoite on täytetty tai täytettävä; työsopimusta koskevassa asiassa tämä paikkakunta on se, jossa työntekijä tavallisesti suorittaa työnsä; jos työntekijä ei tavallisesti suorita työtään samassa valtiossa, työnantajaa vastaan voidaan nostaa kanne myös sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa työntekijän palvelukseen ottanut toimipaikka sijaitsee tai oli sijainnut”.

5 artikla

Lisätään vuoden 1968 yleissopimuksen 6 artiklaan kohta seuraavasti:

”4. jos asia koskee sopimusta ja kanne voidaan yhdistää samaa vastaajaa vastaan nostettuun kanteeseen, joka koskee esineoikeutta kiinteään omaisuuteen, sen sopimusvaltion tuomioistuimessa, jossa kiinteistö sijaitsee.”

6 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 16 artiklan 1 kohta seuraavasti:

”1. a) asiassa, joka koskee esineoikeutta kiinteään omaisuuteen tai kiinteän omaisuuden vuokraa, sen sopimusvaltion tuomioistuimilla, jossa kiinteistö sijaitsee;

b) kuitenkin asiassa, joka koskee kiinteän omaisuuden vuokraamista tilapäiseen yksityiskäyttöön enintään kuudeksi peräkkäiseksi kuukaudeksi, toimivalta on myös sen sopimusvaltion tuomioistuimilla, jossa vastaajalla on kotipaikka edellyttäen, että omistaja ja vuokralainen ovat luonnollisia henkilöitä ja että heillä on kotipaikka samassa sopimusvaltiossa”.

7 artikla

Vuoden 1968 yleissopimuksen 17 artiklan, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 11 artiklalla,

— 1 kappale korvataan seuraavalla:

”Jos asianosaiset, joista ainakin yhdellä on kotipaikka jossakin sopimusvaltiossa, ovat sopineet, että jonkin sopimusvaltion tuomioistuimen tai tuomioistuinten on ratkaistava jo syntynyt riita tai tietystä oikeussuhteesta syntyvät vastaiset riidat, ovat ainoastaan tuo tuomioistuin tai tuon valtion tuomioistuimet toimivaltaisia ratkaisemaan asian. Tällainen tuomioistuimen toimivaltaa koskeva sopimus on tehtävä:

- a) kirjallisesti tai, jos se on tehty suullisesti, vahvistettava kirjallisesti, tai
- b) sellaisessa muodossa, joka vastaa asianosaisten välille muodostunutta käytäntöä, tai
- c) kansainvälisessä kaupassa sellaista muotoa noudattaen, joka vastaa sellaista kauppatapaa, jonka asianosaiset tunsivat tai joka heidän olisi pitänyt tuntea ja joka on kyseisen tyyppisten sopimusten osapuolten kyseisellä kaupan alalla laajalti tuntema ja säännöllisesti noudattama.

Jos kummankaan tuollaisen sopimuksen tehneen asianosaisten kotipaikka ei ole missään sopimusvaltiossa, toisten sopimusvaltioiden tuomioistuimet eivät ole toimivaltaisia tutkimaan asiaa, jolleivät sopimuksen mukaan toimivaltainen tuomioistuin tai toimivaltaiset tuomioistuimet ole katsoneet, ettei sillä tai niillä ole toimivaltaa asiassa.”

— lisätään viimeiseksi kappaleeksi teksti seuraavasti:

”Työsopimusta koskevissa asioissa ovat tuomioistuimen toimivaltaa koskevat sopimukset päteviä ainoastaan, jos ne on tehty riidan syntymisen jälkeen tai jos työntekijä vetoaa siihen nostaakseen kanteen muussa kuin vastaajan kotipaikan tuomioistuimessa tai 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa tuomioistuimessa.”

8 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 21 artikla seuraavasti:

”21 artikla

Jos eri sopimusvaltioiden tuomioistuimissa nostetaan samojen asianosaisten välillä samaa asiaa koskevia kanteita, muiden tuomioistuinten kuin sen, jossa kanne on ensin nostettu, on omasta aloitteestaan

keskeytettävä asian käsittely, kunnes on ratkaistu, että tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, on toimivaltainen.

Kun on ratkaistu, että se tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, on toimivaltainen, tulee muiden tuomioistuinten tuon tuomioistuimen toimivallan vuoksi jättää asia tutkimatta.”

9 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 31 artiklan 1 kappale seuraavasti:

”Sopimusvaltiossa annettu tuomio, joka siinä valtiossa on täytäntöönpanokelpoinen, on pantava täytäntöön toisessa sopimusvaltiossa (täytäntöönpanovaltio), kun tuomio asiaan osallisen hakemuksesta on siellä julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi.”

10 artikla

Lisätään vuoden 1968 yleissopimuksen 32 artiklan 1 kappaleeseen, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 16 artiklalla ja vuoden 1982 yleissopimuksen 4 artiklalla, seuraava luetelmakohta neljännen ja viidennen luetelmakohdan väliin:

”— Espanjassa Juzgado de Primera Instancia”,

ja lisätään yhdeksännen ja kymmenennen luetelmakohdan väliin luetelmakohta seuraavasti:

”— Portugalissa Tribunal Judicial de Círculo”.

11 artikla

1. Lisätään vuoden 1968 yleissopimuksen 37 artiklan 1 kappaleeseen, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 17 artiklalla ja vuoden 1982 yleissopimuksen 5 artiklalla, neljännen ja viidennen luetelmakohdan väliin luetelmakohta seuraavasti:

”— Espanjassa Audiencia Provincial”,

ja lisätään yhdeksännen ja kymmenennen luetelmakohdan väliin luetelmakohta seuraavasti:

”— Portugalissa Tribunal da Relação”.

2. Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 17 artiklalla ja vuoden 1982 yleissopimuksen 5 artiklalla, 37 artiklan 2 kappaleen ensimmäinen luetelmakohta seuraavasti:

”— Belgiassa, Kreikassa, Espanjassa, Ranskassa, Italiassa, Luxemburgissa ja Alankomaissa kassaatiovalituksella”,

ja lisätään neljännen ja viidennen luetelmakohdan väliin luetelmakohta seuraavasti:

”— Portugalissa oikeuskysymykseen rajoittuvalla muutoksenhakukeinolla”.

12 artikla

Lisätään vuoden 1968 yleissopimuksen 40 artiklan 1 kappaleeseen, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 19 artiklalla ja vuoden 1982 yleissopimuksen 6 artiklalla, seuraava luetelmakohta neljännen ja viidennen luetelmakohdan väliin:

”— Espanjassa Audiencia Provincial”,

ja lisätään yhdeksännen ja kymmenennen luetelmakohdan väliin luetelmakohta seuraavasti:

”— Portugalissa Tribunal da Relação”.

13 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 41 artiklan, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 20 artiklalla ja vuoden 1982 yleissopimuksen 7 artiklalla, ensimmäinen luetelmakohta seuraavasti:

”— Belgiassa, Kreikassa, Espanjassa, Ranskassa, Italiassa, Luxemburgissa ja Alankomaissa kassaatiovalituksella”,

ja lisätään neljännen ja viidennen luetelmakohdan väliin luetelmakohta seuraavasti:

”— Portugalissa oikeuskysymykseen rajoittuvalla muutoksenhakukeinolla”.

14 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 50 artiklan 1 kappale seuraavasti:

”Viralliset asiakirjat (actes authentiques), jotka on laadittu jossakin sopimusvaltiossa ja jotka ovat siellä täytäntöönpanokelpoisia, on pyynnöstä julistettava täytäntöönpanokelpoisiksi toisessa sopimusvaltiossa 31 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen määräysten mukaisessa menettelyssä. Pyyntö voidaan evätä ainoastaan, jos virallisen asiakirjan täytäntöönpano olisi vastoin täytäntöönpanovaltion oikeusjärjestyksen perusteita (ordre public).”

15 artikla

Poistetaan vuoden 1968 yleissopimuksen 52 artiklan 3 kappale.

16 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 54 artikla seuraavasti:

"54 artikla

Tämän yleissopimuksen määräyksiä sovelletaan ainoastaan sellaisiin oikeudenkäynteihin, jotka on pantu vireille ja sellaisiin virallisiin asiakirjoihin, jotka on laadittu, sen jälkeen, kun tämä yleissopimus on tullut voimaan alkuperävaltiossa ja, kun tuomion tai virallisen asiakirjan tunnustamista tai täytäntöönpanoa pyydetään, kun yleissopimus on tullut voimaan siinä valtiossa, johon pyyntö on osoitettu.

Tuomiot, jotka on annettu sen jälkeen kun tämä yleissopimus on tullut tuomiovaltion ja sen valtion välillä voimaan, johon pyyntö on osoitettu, ja jotka on annettu ennen tämän yleissopimuksen voimaantuloa vireille pannuissa asioissa, tunnustetaan ja pannaan täytäntöön III osaston määräysten mukaisesti, jos sovelletut toimivaltasäännökset vastaavat II osaston määräyksiä tai sellaisen yleissopimuksen määräyksiä, jotka asian tullessa vireille olivat voimassa tuomiovaltion ja sen valtion välillä, johon pyyntö oli osoitettu.

Jos sopimusta koskevan riidan osapuolet olivat sopineet kirjallisesti Irlannin osalta ennen 1 päivää kesäkuuta 1988 tai Yhdistyneen kuningaskunnan osalta ennen 1 päivää tammikuuta 1987 soveltavansa kyseiseen sopimukseen Irlannin lakia tai Yhdistyneen kuningaskunnan jonkin osan lakia, Irlannin tai Yhdistyneen kuningaskunnan kyseisen osan tuomioistuimet ovat edelleen toimivaltaisia tutkimaan asian."

17 artikla

Lisätään vuoden 1968 yleissopimuksen VI osastoon artikla seuraavasti:

"54 a artikla

Kolmen vuoden ajan 1 päivästä marraskuuta 1986 alkaen Tanskan osalta ja 1 päivästä kesäkuuta 1988 alkaen Irlannin osalta tuomioistuimen toimivalta merioikeudellisissa asioissa määräytyy näissä valtioissa tämän yleissopimuksen II osaston määräysten lisäksi jäljempänä 1—6 kohdassa olevien määräysten mukaisesti. Nämä määräykset lakkaavat kuitenkin olemassa voimassa kussakin kysymyksessä olevassa valtiossa, kun Brysselissä 10 päivänä toukokuuta 1952 allekirjoitettu avoimella merellä käytettäviin aluksiin kohdistuvaa takavarikkoa ja sitä vastaavaa toimenpidettä (arrest) tarkoittavien säännösten yhtenäistämistä koskeva kansainvälinen sopimus tulee voimaan kyseisen valtion osalta.

1. Sitä vastaan, jonka kotipaikka on sopimusvaltiossa, voidaan nostaa merisaatavaa koskeva kanne jossakin edellä mainittujen valtioiden tuomioistuimessa, jos siihen alukseen, jota vaatimus koskee, tai johonkin muuhun saman omistajan alukseen on viimeksi mainitussa valtiossa kohdistettu taikka, jos takausta tai muuta vakuutta ei olisi asetettu, olisi voitu kohdistaa takavarikko tai sitä vastaava toimen-

pide tuomioistuimessa tai vastaavassa menettelyssä tämän merisaatavan turvaamiseksi, ja jos:

- a) kantajalla on kotipaikka tässä valtiossa, tai
- b) vaatimus on syntynyt tässä valtiossa, tai
- c) vaatimus koskee sitä matkaa, jonka aikana turvaamistoimeen on ryhdytty tai olisi voitu ryhtyä, tai
- d) vaatimus johtuu yhteentörmäyksestä tai vahingosta, jonka alus on aiheuttanut toiselle alukselle taikka jommassakummassa aluksessa oleville tavaroille tai henkilöille, jos yhteentörmäys tai vahinko on aiheutunut aluksen ohjailusta tai ohjailun laiminlyönnistä tai voimassa olevien määräysten noudattamatta jättämisestä, tai
- e) vaatimus johtuu meripelastuksesta, tai
- f) vaatimuksen vakuutena on kiinnitys tai muu sopimukseen perustuva panttioikeus siihen alukseen, joka on pantu takavarikkoon tai johon on kohdistettu muu sellainen turvaamistoimi.

2. Takavarikkoa tai vastaavaa toimenpidettä voidaan pyytää joko sen aluksen osalta, johon merisaatava liittyy, tai jonkin muun aluksen osalta, jolla oli merisaatavan syntyessä sama omistaja kuin ensiksi tarkoitettulla aluksella. Kuitenkin tämän artiklan 5 kappaleen o, p tai q kohdassa tarkoitettun saatavan vakuudeksi voidaan kohdistaa takavarikko tai muu sellainen turvaamistoimi ainoastaan siihen alukseen, jota saatava koskee.

3. Alusten katsotaan kuuluvan samalle henkilölle, kun sama henkilö tai samat henkilöt omistavat kaikki sen osuudet.

4. Aluksen käyttöoikeuden vuokrauksessa, jossa rahtaaaja yksin on vastuussa alukseen liittyvästä merisaatavasta, takavarikko tai muu sellainen merisaatavan turvaamistoimi voidaan kohdistaa kyseiseen alukseen tai aluksen rahtaaajan omistamaan muuhun alukseen, mutta ei muuhun kyseisen aluksen omistajan omistamaan alukseen. Sama soveltuu kaikissa sellaisissa tapauksissa, joissa joku muu kuin aluksen omistaja on vastuussa merisaatavasta.

5. Merisaatavalla tarkoitetaan saatavaa, joka perustuu yhteen tai useampaan seuraavista seikoista:

- a) aluksen yhteentörmäyksellä tai muulla tavalla aiheuttamaan vahinkoon;
- b) aluksen aiheuttamaan tai aluksen toiminnasta aiheutuneeseen kuolemaan tai henkilövahinkoon;
- c) meripelastukseen;
- d) sopimukseen, joka koskee aluksen käyttämistä tai vuokraamista joko rahtausopimuksella tai muulla tavalla;

- e) sopimukseen, joka koskee tavaran kuljetusta aluksella rahtaus sopimuksen tai konossementin perusteella taikka muulla tavoin;
- f) aluksella kuljetettujen tavaroiden tai matkatavaroiden menettämiseen tai niille aiheutuneeseen vahinkoon;
- g) yhteiseen haveriin;
- h) merilainaan;
- i) hinaukseen;
- j) luotsaukseen;
- k) alukselle sen toimintaa tai ylläpitoa varten toimitettuihin tavaroihin tai tarvikkeisiin toimituspaikkakunnasta riippumatta;
- l) aluksen rakentamiseen, korjaamiseen tai varustamiseen tai telakkamaksuun;
- m) päällikön, päällystön tai miehistön palkkoihin;
- n) päällikön, laivaajan, rahtiaan tai edustajan laivan tai sen omistajan lukuun suorittamiin kuluihin;
- o) aluksen omistusoikeutta koskevaan riitaan;
- p) aluksen yhteisomistajien väliseen aluksen omistusta, hallintaa, kaupallista käyttämistä tai tuottoa koskevaan riitaan, tai
- q) aluksen kiinnittämiseen tai alukseen kohdistuvaan muuhun sopimukseen perustuvaan panttioikeuteen.

6. Tanskassa tämän artiklan 5 kappaleen o ja p kohdassa mainittu merisaatavan käsite kattaa myös *forbud*-menettelyn, siltä osin kuin se on ainoa sallittu menettely Tanskan oikeudenkäyntilain (*Lov om retens pleje*) 646—653 pykälän mukaan.”

18 artikla

Täydennetään vuoden 1968 yleissopimuksen 55 artiklaa, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 24 artiklalla ja vuoden 1982 yleissopimuksen 8 artiklalla, seuraavilla lisäyksillä, jotka sijoitetaan aikajärjestyksen mukaisesti kohtiin sopimusten luettelossa:

- toukokuun 28 päivänä 1969 Pariisissa allekirjoitetun Espanjan ja Ranskan välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden ja välitystuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta,
- toukokuun 22 päivänä 1973 Madridissa allekirjoitetun Espanjan ja Italian välillä tehdyn sopimuksen oikeusavusta sekä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta,

— marraskuun 14 päivänä 1983 Bonnissa allekirjoitetun Espanjan ja Saksan liittotasavallan välillä tehdyn sopimuksen siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden, tuomioistuimissa tehtyjen sovintojen ja täytäntöönpanokelpoisten virallisten asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta”.

19 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 57 artikla, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 25 artiklalla, seuraavasti:

”57 artikla

1. Tämä yleissopimus ei vaikuta tuomioistuinten toimivaltaa tai tuomioiden tunnustamista taikka täytäntöönpanoa erityisillä oikeudenaloilla säänteleviin sopimuksiin, joiden osapuolia tämän yleissopimuksen sopis valtiot ovat tai joiden osapuoliksi ne myöhemmin tulevat.

2. Yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi 57 artiklan 1 kappaletta sovelletaan seuraavasti:

- a) Tämän yleissopimuksen estämättä erityistä oikeudenalaa koskevan yleissopimuksen osapuolena olevan valtion tuomioistuin voi pitää itseään toimivaltaisena tuon sopimuksen perusteella silloinkin, kun vastaajalla on kotipaikka sellaisessa tämän yleissopimuksen sopimusvaltiossa, joka ei ole tuon sopimuksen osapuoli. Asiaa käsittelevän tuomioistuimen on kuitenkin sovellettava tämän yleissopimuksen 20 artiklaa.
- b) Sopimusvaltiossa annetut tuomiot, jotka on antanut erityistä oikeudenalaa koskevan yleissopimuksen perusteella itseään toimivaltaisena pitänyt tuomioistuin, on tunnustettava ja pantava täytäntöön muissa sopimusvaltioissa tämän yleissopimuksen mukaisesti.

Jos erityistä oikeudenalaa koskevassa sopimuksessa, jonka osapuolia ovat sekä alkuperävaltio että se valtio, jolle pyyntö on osoitettu, sisältää tuomion tunnustamista tai täytäntöönpanoa koskevia ehtoja, niitä on noudatettava. Niitä tämän yleissopimuksen määräyksiä, jotka koskevat tuomion tunnustamisessa ja täytäntöönpanossa noudatettavaa menettelyä, voidaan kuitenkin aina soveltaa.

3. Tämä yleissopimus ei vaikuta sellaisten määräysten soveltamiseen, joilla säännellään tuomioistuinten toimivaltaa tai tuomioiden tunnustamista taikka täytäntöönpanoa erityisissä asioissa ja jotka nyt tai vastedes sisältyvät Euroopan yhteisöjen toimielinten antamiin säädöksiin tai näiden säädösten täytäntöönpanemiseksi yhdenmukaistettuun kansalliseen lainsäädäntöön.”

20 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen 58 artikla seuraavasti:

”58 artikla

Tämä yleissopimus ei vaikuta tuomioistuinten toimivallasta ja siviilioikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanosta kesäkuun 15 päivänä 1869 Ranskan ja Sveitsin valaliiton välillä tehdyn sopimuksen Sveitsin kansalaisille antamiin oikeuksiin siihen asti, kun tuomioistuimen toimivallasta ja tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla Luganossa 16 päivänä syyskuuta 1988 allekirjoitettu yleissopimus tulee voimaan Ranskan ja Sveitsin valaliiton osalta.”

21 artikla

Poistetaan vuoden 1968 yleissopimuksen 60 artikla sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 27 artiklalla.

22 artikla

Poistetaan vuoden 1968 yleissopimuksen 64 artiklan c kohta.

III OSASTO

Vuoden 1968 yleissopimuksen liitteenä olevaan pöytäkirjaan tehtävät mukautukset

23 artikla

Korvataan vuoden 1968 yleissopimuksen liitteenä olevaan pöytäkirjaan vuoden 1978 yleissopimuksen 29 artiklalla lisätty ja vuoden 1982 yleissopimuksen 9 artiklalla muutettu V b artikla seuraavasti:

”V b artikla

Tanskassa, Kreikassa, Irlannissa tai Portugalissa rekisteröidyn avoimella merellä käytettävän aluksen kapteenin ja miehistön välisessä palkkaa tai muita palvelussuhteen ehtoja koskevassa riita-asiassa sopimusvaltion tuomioistuinten on tutkittava, onko sille diplomaati- tai konsuliedustajalle, joka on vastuussa aluksesta, ilmoitettu käsiteltävänä olevasta riita-asiasta. Tuomioistuimen on lykättävä asian käsittely, kunnes tälle edustajalle on ilmoitettu riita-asiasta. Tuomioistuimen on omasta aloitteestaan katsottava, ettei se ole toimivaltainen, jos tämä edustaja asianmukaisen ilmoituksen saatuaan on käyttänyt konsulisopimuksen hänelle asiassa antamia oikeuksia tai, ellei tällaista sopimusta ole, on määrättyssä ajassa tehnyt väitteen toimivallan puuttumisesta.”

IV OSASTO

Vuoden 1971 pöytäkirjan mukautukset

24 artikla

Lisätään vuoden 1971 pöytäkirjan 1 artiklaan, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 30 artiklalla ja vuoden 1982 yleissopimuksen 10 artiklalla, kappale seuraavasti:

”Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta antaa ratkaisu myös sen yleissopimuksen tulkinnasta, joka koskee Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymistä 27 päivänä syyskuuta 1968 tehtyyn yleissopimukseen ja tähän pöytäkirjaan, sellaisina kuin ne ovat mukautettuina vuoden 1978 ja vuoden 1982 yleissopimuksella.”

25 artikla

Lisätään vuoden 1971 pöytäkirjan 2 artiklan 1 kappaleeseen, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 31 artiklalla ja vuoden 1982 yleissopimuksen 11 artiklalla, neljännen ja viidennen luetelmakohdan väliin luetelmakohta seuraavasti:

”— Espanjassa: el Tribunal Supremo”,

ja lisätään yhdeksännen ja kymmenennen luetelmakohdan väliin luetelmakohta seuraavasti:

”— Portugalissa: o Supremo Tribunal de justiça ja o Supremo Tribunal Administrativo”.

26 artikla

Poistetaan vuoden 1971 pöytäkirjan 6 artikla, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 32 artiklalla.

27 artikla

Poistetaan vuoden 1971 pöytäkirjan 10 artiklan d kohta sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksen 33 artiklalla.

V OSASTO

Vuoden 1978 yleissopimuksen ja vuoden 1982 yleissopimuksen mukautukset

28 artikla

1. Poistetaan vuoden 1978 yleissopimuksen 25 artiklan 2 kappale sekä 35 ja 36 artikla.
2. Poistetaan vuoden 1982 yleissopimuksen 1 artiklan 2 kappale.

VI OSASTO

Siirtymämääräykset

29 artikla

1. Vuoden 1978 yleissopimuksella, vuoden 1982 yleissopimuksella ja tällä yleissopimuksella muutettujen vuoden 1968 yleissopimuksen ja vuoden 1971 pöytäkirjan määräyksiä sovelletaan ainoastaan sellaisiin oikeudenkäynteihin, jotka on pantu vireille, ja sellaisiin virallisiin asiakirjoihin, jotka on laadittu sen jälkeen, kun yleissopimus on tullut voimaan alkuperävaltiossa, ja jos tuomion tai virallisen asiakirjan tunnustamista tai täytäntöönpanoa pyydetään, kun yleissopimus on tullut voimaan siinä valtiossa, johon pyyntö on osoitettu.

2. Tuomiot, jotka on annettu sen jälkeen, kun tämä yleissopimus on tullut voimaan tuomiovaltion ja sen valtion välillä, johon pyyntö on osoitettu, ja jotka on annettu ennen tämän yleissopimuksen voimaantuloa, vireille pannuissa asioissa, tunnustetaan ja pannaan kuitenkin täytäntöön vuoden 1968 yleissopimuksen III osaston määräysten mukaisesti, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 yleissopimuksella, vuoden 1982 yleissopimuksella ja tällä yleissopimuksella, jos sovelletut toimivaltasäännökset vastaavat vuoden 1968 yleissopimuksen muutetun II osaston määräyksiä tai sellaisen sopimuksen määräyksiä, jotka asian tullessa vireille olivat voimassa kyseisten valtioiden välillä.

VII OSASTO

Loppumääräykset

30 artikla

1. Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri toimittaa Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan hallituksille oikeaksi todistetun jäljennöksen vuoden 1968 yleissopimuksesta, vuoden 1971 pöytäkirjasta, vuoden 1978 yleissopimuksesta ja vuoden 1982 yleissopimuksesta englannin, hollannin, iirin, italian, kreikan, ranskan, saksan ja tanskan kielellä.

2. Vuoden 1968 yleissopimuksen, vuoden 1971 pöytäkirjan, vuoden 1978 yleissopimuksen ja vuoden 1982

yleissopimuksen espanjan ja portugalin kielellä laaditut tekstit ovat tämän yleissopimuksen liitteenä II, III, IV ja V. Espanjan ja portugalin kielellä laaditut tekstit ovat todistusvoimaisia samoin edellytyksin kuin vuoden 1968 yleissopimuksen, vuoden 1971 pöytäkirjan, vuoden 1978 yleissopimuksen ja vuoden 1982 yleissopimuksen muut tekstit.

31 artikla

Allekirjoittajavaltioiden on ratifioitava tämä yleissopimus. Ratifioimiskirjat talletetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerin huostaan.

32 artikla

1. Tämä yleissopimus tulee voimaan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä siitä, kun kaksi allekirjoittajavaltiota, joista toinen on Espanjan kuningaskunta tai Portugalin tasavalta, ovat tallettaneet ratifioimiskirjansa.

2. Kaikkien muiden allekirjoittajavaltioiden osalta tämä yleissopimus tulee voimaan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun kyseinen valtio on tallettanut ratifioimiskirjansa.

33 artikla

Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeri ilmoittaa sopimuksen allekirjoittajavaltioille:

- a) ratifioimiskirjan tallettamisesta,
- b) tämän yleissopimuksen voimaantulopäivän kunkin sopimusvaltion osalta.

34 artikla

Tämä yleissopimus laaditaan yhtenä alkuperäiskappaleena englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, portugalin, ranskan, saksan ja tanskan kielellä, jotka kaikki kymmenen tekstiä ovat yhtä todistusvoimaisia, ja se talletetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeristön arkistoon. Pääsihteeri toimittaa siitä oikeaksi todistetun jäljennöksen allekirjoittajavaltioiden hallituksille.

*LIITE I***2 ARTIKLASSA TARKOITETUT MUOTOA KOSKEVAT MUKAUTUKSET**

- a) Tanskankielinen toisinto
- b) Saksankielinen toisinto
- c) Kreikankielinen toisinto
- d) Englanninkielinen toisinto
- e) Ranskankielinen toisinto
- f) Iirinkielinen toisinto
- g) Italiankielinen toisinto
- h) Hollanninkielinen toisinto

Tämän vakuudeksi allamainitut asianmukaisesti valtuutetut edustajat ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Donostia — San Sebastiánissa kahdentenkymmentenäkümmentenä päivänä toukokuuta tyhatyhdeksänsataakahdeksänkymmentäyhdeksän.

YHTEINEN JULISTUS

Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymistä vuoden 1968 Brysselin yleissopimukseen koskevan yleissopimuksen ratifioimisesta

NEUVOSTOON KOKOONTUNEET EUROOPAN YHTEISÖJEN JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJAT, JOTKA

Allekirjoittaessaan Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymistä vuoden 1968 Brysselin yleissopimukseen koskevan, Donostia — San Sebastiánissa 26 päivänä toukokuuta 1989 tehdyn yleissopimuksen,

HALUAVAT, että erityisesti sisämarkkinoiden toteuttamiseksi Brysselin yleissopimuksen ja vuoden 1971 pöytäkirjan soveltaminen olisi ulotettava viipymättä koko yhteisöön,

PANEVAT TYYTYVÄISINÄ MERKILLE 16 päivänä syyskuuta 1988 tehdyn Luganon yleissopimuksen, jolla Brysselin yleissopimuksen periaatteet ulotetaan koskemaan niitä valtioita, jotka ovat osapuolina Luganon yleissopimuksessa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on säännellä Euroopan talousyhteisön (ETY) jäsenvaltioiden ja Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) jäsenvaltioiden välisiä suhteita eri jäsenvaltioihin sijoittuneiden henkilöiden oikeussuojan ja tuomioiden vastavuoroista tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevien muodollisuuksien yksinkertaistamisen osalta,

KATSOVAT, että Brysselin yleissopimuksen oikeudellisenä perustana on Rooman sopimuksen 220 artikla ja että yleissopimusta tulkitsee Euroopan yhteisöjen tuomioistuin,

OVAT TIETOISIA siitä, että Luganon yleissopimus ei vaikuta Brysselin yleissopimuksen soveltamiseen Euroopan talusyhteisön jäsenvaltioiden välisten suhteiden osalta, koska nämä suhteet on säänneltävä Brysselin yleissopimuksella, ja

OTTAVAT HUOMIOON, että Luganon yleissopimus tulee voimaan sen jälkeen, kun kaksi valtiota, joista toinen on Euroopan yhteisöjen jäsen ja toinen Euroopan vapaakauppaliiton jäsen, ovat tallettaneet ratifioimiskirjansa,

ILMOITTAVAT OLEVANSA VALMIIT toteuttamaan kaikki tarpeelliset toimenpiteet, jotta Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymistä Brysselin yleissopimukseen koskevan, tänään allekirjoitetun yleissopimuksen kansalliset ratifioimismenettelyt saatetaan päätökseen viipymättä ja mahdollisuuksien mukaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1992.

Tämän vakuudeksi allamainitut ovat allekirjoittaneet tämän julistuksen.

Tehty Donostia — San Sebastiánissa kahdentenkymmenentenäkuudentena päivänä toukokuuta tuhatyhdeksänsataakahdeksänkymmentäyhdeksän.

YLEISSOPIMUS

Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisestä Roomassa 19 päivänä kesäkuuta vuonna 1980 allekirjoittamista varten avattuun sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevaan yleissopimukseen sekä sen tulkintaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskeviin ensimmäiseen ja toiseen pöytäkirjaan

(97/C 15/02)

EUROOPAN YHTEISÖN PERUSTAMISSOPIMUKSEN KORKEAT SOPIMUSPUOLET, jotka

KATSOVAT, että Itävallan tasavalta, Suomen tasavalta ja Ruotsin kuningaskunta ovat Euroopan unionin jäseniksi tullessaan sitoutuneet liittymään Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980 tehtyyn sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevaan yleissopimukseen,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

I OSASTO

Yleiset määräykset

1 artikla

Itävallan tasavalta, Suomen tasavalta ja Ruotsin kuningaskunta liittyvät:

- a) Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980 allekirjoittamista varten avattuun sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevaan yleissopimukseen, jäljempänä 'vuoden 1980 yleissopimus', sellaisena kuin se on muutettuna:
- Luxemburgissa 10 päivänä huhtikuuta 1984 allekirjoitetulla yleissopimuksella Helleenien tasavallan liittymisestä sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevaan yleissopimukseen, jäljempänä 'vuoden 1984 yleissopimus',
 - Funchalissa 18 päivänä toukokuuta 1992 allekirjoitetulla yleissopimuksella Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisestä sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevaan yleissopimukseen, jäljempänä 'vuoden 1992 yleissopimus',
- b) 19 päivänä joulukuuta 1988 allekirjoitettuun ensimmäiseen pöytäkirjaan sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevan yleissopimukseen tulkinnasta Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa, jäljempänä 'vuoden 1988 ensimmäinen pöytäkirja';
- c) 19 päivänä joulukuuta 1988 allekirjoitettuun toiseen pöytäkirjaan, jolla Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelle annetaan tietty toimivaltuus sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevan yleissopimuksen tulkinnassa, jäljempänä 'vuoden 1988 toinen pöytäkirja'.

II OSASTO

Vuoden 1980 yleissopimuksen liitetyn pöytäkirjan mukautukset

2 artikla

Korvataan vuoden 1980 yleissopimukseen liitetty pöytäkirja seuraavasti:

- "Sen estämättä, mitä yleissopimuksessa määrätään, Tanska, Ruotsi ja Suomi voivat pitää voimassa tavaroiden merikuljetusta koskeviin asioihin sovellettavaa lakia koskevat kansalliset säännöksensä ja voivat muuttaa niitä noudattamatta Rooman yleissopimuksen 23 artiklassa määrättyä menettelyä. Asiassa sovellettavat kansalliset säännökset ovat seuraavat:
- Tanskassa merilain (Sølov) 252 pykälä ja 321 pykälän 3 ja 4 momentti,
 - Ruotsissa merilain (Sjölag) 13 luvun 2 pykälän 1 ja 2 momentti ja 14 luvun 1 pykälän 3 momentti,
 - Suomessa merilain/sjölagen 13 luvun 2 pykälän 1 ja 2 momentti ja 14 luvun 1 pykälän 3 momentti."

III OSASTO

Vuoden 1988 ensimmäisen pöytäkirjan mukautukset

3 artikla

Lisätään vuoden 1988 ensimmäisen pöytäkirjan 2 artiklan a alakohtaan seuraavat luetelmakohdat:

- a) kymmenennen ja yhdenentoista luetelmakohdan väliin:
- "— Itävallassa: *Oberste Gerichtshof, Verwaltungsgerichtshof* ja *Verfassungsgerichtshof*;"

b) yhdenntoista ja kahdenntoista luetelmakohdan väliin:

- ”— Suomessa: *korkein oikeus/högsta domstolen, korkein hallinto-oikeus/högsta förvaltningsdomstolen, markkinatuomioistuim/marknadsdomstolen ja työtuomioistuim/arbetsdomstolen,*
- Ruotsissa: *Högsta domstolen, Regeringsrätten, Arbetsdomstolen ja Marknadsdomstolen.*”

IV OSASTO

Loppumääräykset

4 artikla

1. Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri toimittaa Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan hallituksille oikeaksi todistetun jäljennöksen vuoden 1980 yleissopimuksesta, vuoden 1984 yleissopimuksesta, vuoden 1988 ensimmäisestä pöytäkirjasta, vuoden 1988 toisesta pöytäkirjasta ja vuoden 1992 yleissopimuksesta englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, portugalil, ranskan, saksan ja tanskan kielellä.

2. Vuoden 1980 yleissopimuksen, vuoden 1984 yleissopimuksen, vuoden 1988 ensimmäisen pöytäkirjan, vuoden 1988 toisen pöytäkirjan ja vuoden 1992 yleissopimuksen suomen ja ruotsin kielellä laaditut tekstit ovat todistusvoimaisia samoin edellytyksin kuin vuoden 1980 yleissopimuksen, vuoden 1984 yleissopimuksen, vuoden 1988 ensimmäisen pöytäkirjan, vuoden 1988 toisen pöytäkirjan ja vuoden 1992 yleissopimuksen muut tekstit.

5 artikla

Allekirjoittajavaltioiden on ratifioitava tämä yleissopimus. Ratifioimiskirjat talletetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristöön.

6 artikla

1. Tämä yleissopimus tulee voimaan sopimuksen ratifioineiden valtioiden välillä kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun viimeisenä tämän toimenpiteen suorittanut Itävallan tasavalta, Suomen tasavalta tai Ruotsin kuningaskunta ja jokin sopimusvelvoiteisiin sovellettavaa lakia koskevan yleissopimuksen ratifioinut sopimusvaltio on tallettanut ratifioimiskirjan.

2. Tämä yleissopimus tulee voimaan sellaisen sopimusvaltion osalta, joka ratifioi sen myöhemmin, kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun se on tallettanut ratifioimiskirjansa.

7 artikla

Euroopan unionin pääsihteeri ilmoittaa sopimuksen allekirjoittaneille valtioille

- kunkin ratifioimiskirjan tallettamisesta;
- päivästä, jona tämä yleissopimus tulee sopimusvaltioiden osalta voimaan.

8 artikla

Tämä yleissopimus laaditaan englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, portugalil, ranskan, ruotsin, saksan, suomen ja tanskan kielellä yhtenä kappaleena, jonka kaikki kaksitoista tekstiä ovat yhtä todistusvoimaiset, ja se talletetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristöön. Pääsihteeri toimittaa siitä oikeaksi todistetun jäljennöksen kunkin allekirjoittajavaltion hallitukselle.

Hecho en Bruselas, el veintinueve de noviembre de mil novecientos noventa y seis.

Udfærdiget i Bruxelles, den nioogtyvende november nitten hundrede og seksoghalvfems.

Geschehen zu Brüssel am neunundzwanzigsten November neunzehnhundertsechsunneunzig.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι εννέα Νοεμβρίου χίλια εννιακόσια ενενήντα έξι.

Done at Brussels on the twenty-ninth day of November in the year one thousand nine hundred and ninety-six.

Fait à Bruxelles, le vingt-neuf novembre mil neuf cent quatre-vingt-seize.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an naoú lá is fiche de Shamhain, míle naoi gcéad nócha a sé.

Fatto a Bruxelles, addì ventinove novembre millenovecentonovantasei.

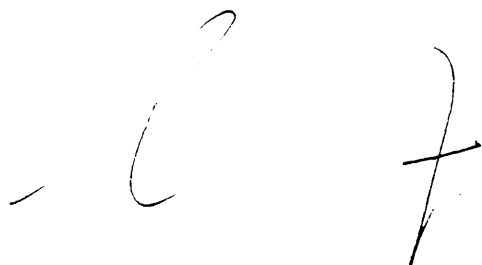
Gedaan te Brussel, de negenentwintigste november negentienhonderd zesennegentig.

Feito em Bruxelas, em vinte e nove de Novembro de mil novecentos e noventa e seis.

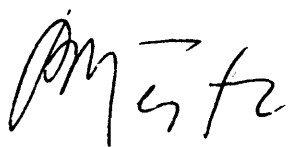
Tehty Brysselissä kahdentenäkymmenentenäyhdeksäntenä päivänä marraskuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäkuusi.

Som skedde i Bryssel den tjugonionde november nittonhundra nittosex.

Pour le gouvernement du royaume de Belgique
Voor de Regering van het Koninkrijk België
Für die Regierung des Königreichs Belgien

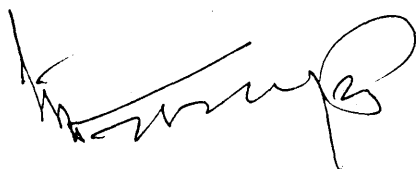
For regeringen for Kongeriget Danmark

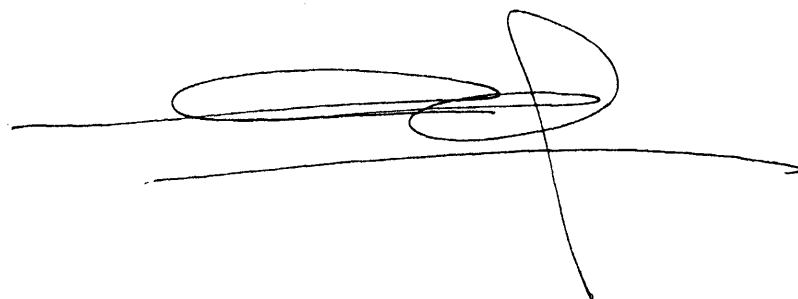
Für die Regierung der Bundesrepublik Deutschland

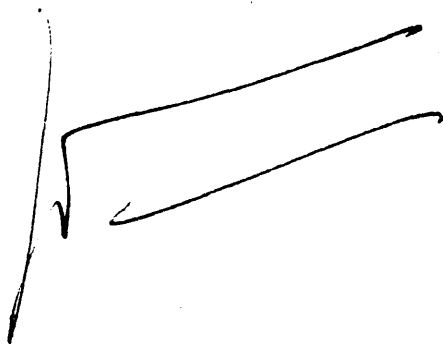
Για την κυβέρνηση της Ελληνικής Δημοκρατίας

Por el Gobierno del Reino de España

Pour le gouvernement de la République française

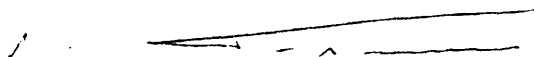
Thar ceann Rialtas na hÉireann
For the Government of Ireland

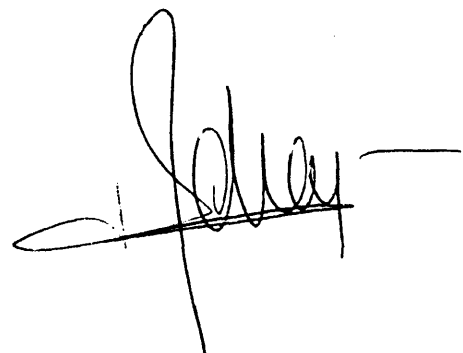
Per il governo della Repubblica italiana

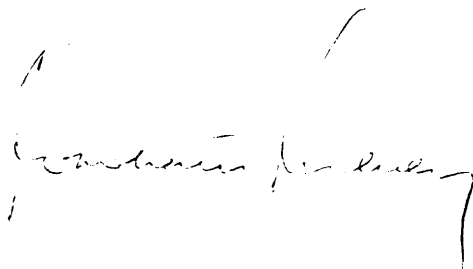
Pour le gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg

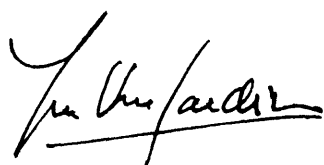
Voor de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Regierung der Republik Österreich

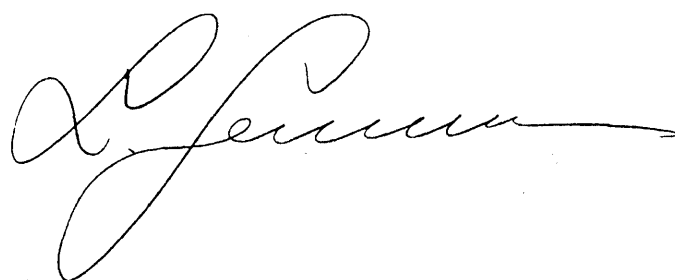
Pelo Governo da República Portuguesa

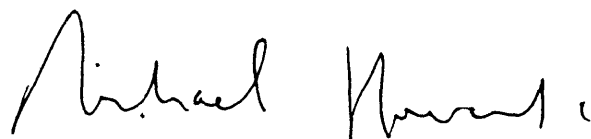
Suomen hallituksen puolesta
På finska regeringens vägnar

På svenska regeringens vägnar

For the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Yhteinen julistus

Korkeat sopimuspuolet, jotka

ovat tutkineet vuoden 1980 Rooman yleissopimukseen liitetyn pöytäkirjan, sellaisena kuin se on muutettuna yleissopimuksella Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisestä vuoden 1980 yleissopimukseen sekä vuoden 1988 ensimmäisen ja toisen pöytäkirjan määräyksiä,

toteavat, että Tanska, Suomi ja Ruotsi ilmaisevat olevansa valmiita tutkimaan, missä määrin niiden on mahdollista varmistaa, että vuoden 1980 Rooman sopimuksen 23 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudatetaan niiden muuttaessa tulevaisuudessa tavaroiden merikuljetusta koskevaa kansallista lakiaan.

ENSIMMÄINEN PÖYTÄKIRJA

Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980 allekirjoittamista varten avatun sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevan yleissopimuksen tulkinnasta Euroopan yhteisöjen tuomioistuinmessä

EUROOPAN TALOUSYHTEISÖN PERUSTAMISSOPIMUKSEN KORKEAT SOPIMUSPUOLET, jotka

VIITTAAVAT sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevan Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980 allekirjoittamista varten avatun yleissopimuksen liitteenä olevaan yhteiseen julistukseen,

OVAT PÄÄTTÄNEET tehdä pöytäkirjan Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelle annettavasta toimivallasta tulkita mainittua yleissopimusta, ja ovat tätä varten nimenneet täysivaltaisiksi edustajikseen:

HÄNEN MAJESTEETTINSA BELGIAN KUNINGAS:

Eurooppa-asioista ja maataloudesta vastaavan valtiosihteerin, apulaisulkoasiainministeri,
Paul De KEERSMAEKERin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA TANSKAN KUNINGATAR:

valtiosihteerin
Knud Erik TYGESENin,

SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PRESIDENTTI:

apulaisulkoasiainministerin
Irmgard ADAM-SCHWAETZERin,

HELLEENIEN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

varaulkoasiainministerin
Theodoros PANGALOSin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ESPANJAN KUNINGAS:

ulkoasiainministerin
Francisco FERNANDEZ ORDÓÑEZin,

RANSKAN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

täysivaltaisen erikoissuurlähettilään
Philippe LOUËTin,

IRLANNIN PRESIDENTTI:

varapääministerin ja ulkoasiainministerin
Brian LENIHANin,

ITALIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

ulkoasiainministeriön valtiosihteerin,
Gianni MANZOLINin,

HÄNEN KUNINKAALLINEN KORKEUTENSA LUXEMBURGIN SUURHERTTUA:

varapääministerin, ulkoasiain-, ulkomaankauppa- ja yhteistyöministerin, talous- ja elinkeinoministerin,
valtiovarainministerin
Jacques POOSin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ALANKOMAIDEN KUNINGATAR:

ulkoasiainministerin
H. van den BROEKin,

PORTUGALIN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

ulkoasiainministerin
João de Deus PINHEIROn,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN KUNINGATAR:

ulkoasiain ja kansainyhteisöasiain apulaisministeri
Lynda CHALKERin,

JOTKA Euroopan yhteisöjen neuvostossa kokoontuneina ja vaihdettuaan oikeiksi ja asianmukaisiksi todetut
valtakirjansa

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta antaa ratkaisu seuraavien asiakirjojen tulkinnasta:

- a) Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980 allekirjoittamista varten avattu yleissopimus sopimusveloitteisiin sovellettavasta laista, jäljempänä 'Rooman yleissopimus',
- b) sellaisten jäsenvaltioiden liittymistä Rooman yleissopimukseen koskevat yleissopimukset, joista on tullut Euroopan yhteisöjen jäseniä sen jälkeen, kun Rooman yleissopimus on avattu allekirjoittamista varten,
- c) tämä pöytäkirja.

2 artikla

Jäljempänä mainitut tuomioistuimet voivat pyytää yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua sellaisesta käsiteltävänä olevassa asiassa esille tulleesta kysymyksestä, joka koskee 1 artiklassa mainittuihin asiakirjoihin sisältyvien määräysten tulkintaa, jos tämä kansallinen tuomioistuin katsoo, että kysymys on ratkaistava, jotta se voi antaa päätöksen:

- a) — Belgiassa:
la Cour de cassation / het Hof van Cassatie ja
Conseil d'État / de Raad van State,
- Tanskassa:
Højesteret,
- Saksan liittotasavallassa:
die obersten Gerichtshöfe des Bundes,
- Kreikassa:
τα ανώτατα Δικασήγια,
- Espanjassa:
el Tribunal Supremo,
- Ranskassa:
la Cour de cassation ja le Conseil d'État,
- Irlannissa:
the Supreme Court,
- Italiassa:
la Corte suprema di cassazione ja il Consiglio di Stato,

- Luxemburgissa:
la Cour supérieure de justice sen toimiessa kassaatiotuomioistuimena,
- Alankomaissa:
de Hoge Raad,
- Portugalissa:
o Supremo Tribunal de Justiça ja o Supremo Tribunal Administrativo,
- Yhdistyneessä kuningaskunnassa:
the House of Lords ja muut tuomioistuimet, joiden päätöksistä ei voi hakea muutosta,

- b) sopimusvaltioiden tuomioistuimet käsitellessään muutoksenhakuasiaa.

3 artikla

1. Sopimusvaltion toimivaltainen viranomainen voi pyytää yhteisöjen tuomioistuimelta ratkaisua 1 artiklassa mainittuihin asiakirjoihin sisältyvien määräysten tulkintaa koskevaan kysymykseen, jos kyseisen valtion tuomioistuinten antama päätös on ristiriidassa yhteisöjen tuomioistuimen antaman tulkinnan tai 2 artiklassa mainitun toisen sopimusvaltion tuomioistuimen päätöksen kanssa. Tämän kohdan määräyksiä sovelletaan vain lainvoimaisiin päätöksiin.

2. Yhteisöjen tuomioistuimen tulkinta, jonka se on antanut tällaisen pyynnön johdosta, ei vaikuta päätöksiin, jonka vuoksi tulkintaa pyydettiin.

3. Sopimusvaltion kassaatiotuomioistuimen julkisasia-miehellä tai muulla sopimusvaltion määräämällä viranomaisella on oikeus pyytää yhteisöjen tuomioistuimelta ratkaisua tulkintakysymyksestä 1 kohdan mukaisesti.

4. Yhteisön tuomioistuimen kirjaajan on annettava ilmoitus pyynnöstä sopimusvaltioille, Euroopan yhteisöjen komissiolle ja neuvostolle; näillä on oikeus kahden kuukauden kuluessa ilmoituksesta toimittaa yhteisöjen tuomioistuimelle kirjelmää ja kirjallisia huomautuksia.

5. Tämän artiklan mukaisessa menettelyssä ei peritä oikeudenkäyntimaksuja eikä korvata kuluja.

4 artikla

1. Jollei tässä pöytäkirjassa toisin määrätä, Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja sen liitteenä olevan yhteisöjen tuomioistuimen perussääntöä koskevan pöytäkirjan määräyksiä, joita sovelletaan, kun tuomioistuimelta pyydetään ennakkoratkaisua, sovelletaan myös 1 artiklassa mainittujen asiakirjojen tulkintamenettelyyn.

2. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestystä tarkistetaan ja täydennetään tarvittaessa Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 188 artiklan mukaisesti.

5 artikla

Allekirjoittajavaltioiden on ratifioitava ja hyväksyttävä tämä pöytäkirja. Ratifioimiskirjat talletetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeristöön.

6 artikla

1. Tämän pöytäkirjan voimaantulon edellytyksenä on, että sen on ratifioinut seitsemän valtiota, joiden osalta Rooman yleissopimus on voimassa. Se tulee voimaan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun viimeisenä tämän muodollisuuden suorittava valtio on tallettanut ratifioimiskirjansa. Jos kuitenkin Brysselissä 19 päivänä joulukuuta 1988 tehty toinen pöytäkirja tietyn toimivallan antamisesta Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelle Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980 allekirjoittamista varten avatun sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevan yleissopimuksen tulkinnassa, tulee voimaan tätä myöhempänä ajankohtana, myös tämä pöytäkirja tulee voimaan toisen pöytäkirjan voimaantulopäivänä.

2. Tämän pöytäkirjan voimaantulon jälkeen tapahtuva ratifioiminen tulee voimaan ratifioimiskirjan tallettamista seuraavan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä edellyttäen, että jos kyseisen valtion suorittama Rooman yleissopimuksen ratifiointi tai hyväksyminen tai vahvistaminen on tullut voimaan.

7 artikla

Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeri ilmoittaa allekirjoittajavaltioille

- a) kunkin ratifioimiskirjan talletuksesta,
- b) tämän pöytäkirjan voimaantulopäivästä,
- c) 3 artiklan 3 kohdan mukaisesti ilmoitetuista määräyksistä,
- d) 8 artiklassa tarkoitetuista ilmoituksista.

8 artikla

Sopimusvaltioiden on toimitettava Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerille sellaisten säädöstensä tekstit, joiden vuoksi 2 artiklan a alakohdassa määrättyjen tuomioistuinten luetteloa on muutettava.

9 artikla

Tämä pöytäkirja on voimassa yhtä kauan kuin Rooman yleissopimus on sen 30 artiklassa määrätyn edellytyksin voimassa.

10 artikla

Kukin sopimusvaltio voi pyytää tämän pöytäkirjan tarkistamista. Tällöin Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeri kutsuu koolle tarkistuskonferenssin.

11 artikla

Tämä pöytäkirja laaditaan englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, portugalilain, ranskan ja tanskan kielellä yhtenä kappaleena, jonka kaikki kymmenen tekstiä ovat yhtä todistusvoimaisia, ja se talletetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeristön arkistoon. Pääsihteeri toimittaa pöytäkirjan oikeaksi todistetun jäljennöksen kunkin allekirjoittajavaltion hallitukselle.

TÄMÄN VAKUUDEKSI alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

Tehty Brysselissä yhdeksäntenätoista päivänä joulukuuta tuhatyhdeksänsataakahdeksänkymmentäkahdeksän.

YHTEISET JULISTUKSET

Yhteinen julistus

Belgian kuningaskunnan, Tanskan kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Helleenien tasaval-
lan, Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Irlannin, Italian tasavallan, Luxemburgin
suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan, Portugalin tasavallan sekä Ison-Britannian
ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset, jotka

allekirjoittaessaan Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980 allekirjoitusta varten avoinna olleen
sopimusveloitteisiin sovellettavaa lakia koskevan yleissopimuksen tulkintaa Euroopan yhteisö-
jen tuomioistuimessa koskevan ensimmäisen pöytäkirjan,

haluavat varmistaa, että pöytäkirjan määräyksiä sovelletaan mahdollisimman tehokkaasti ja
yhdenmukaisesti,

ilmoittavat olevansa valmiit järjestämään Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen kanssa tietojen-
vaihdon ratkaisusta, jotka ovat tulleet lainvoimaisiksi ja jotka mainitun pöytäkirjan 2 artiklassa
luetellut tuomioistuimet ovat antaneet sopimusveloitteisiin sovellettavaa lakia koskevan yleisso-
pimuksen nojalla. Tietojenvaihtoon sisältyy seuraavaa:

- toimivaltaiset kansalliset viranomaiset toimittavat yhteisöjen tuomioistuimelle 2 artiklan
a alakohdassa mainittujen tuomioistuinten antamat ratkaisut sekä 2 artiklan b alakohdassa
tarkoitettujen tuomioistuinten antamat merkittävät ratkaisut,
- yhteisöjen tuomioistuin luokittelee nämä ratkaisut ja huolehtii asiakirjojen saatavuudesta
sekä tarvittaessa laatii lyhennelmiä ja käännöksiä ja julkaisee erityisen tärkeät ratkaisut,
- yhteisöjen tuomioistuin ilmoittaa asiakirja-aineistosta pöytäkirjan osapuolina olevien valtioi-
den toimivaltaisille viranomaisille sekä Euroopan yhteisöjen komissiolle ja neuvostolle.

Yhteinen julistus

Belgian kuningaskunnan, Tanskan kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Helleenien tasaval-
lan, Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Irlannin, Italian tasavallan, Luxemburgin
suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan, Portugalin tasavallan sekä Ison-Britannian
ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset,

allekirjoittaessaan Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980 allekirjoitusta varten avoinna olleen
sopimusveloitteisiin sovellettavaa lakia koskevan yleissopimuksen tulkintaa Euroopan yhteisö-
jen tuomioistuimessa koskevan ensimmäisen pöytäkirjan,

viittaavat sopimusveloitteisiin sovellettavaa lakia koskevan yleissopimuksen liitteenä olevaan
yhteiseen julistukseen,

haluavat varmistaa, että pöytäkirjan määräyksiä sovelletaan mahdollisimman tehokkaasti ja
yhdenmukaisesti,

pyrkivät välttämään yleissopimuksen yhtenäistävää luonnetta vahingoittavia tulkintaeroja,

katsovat, että kaikkien Euroopan yhteisöjen jäseniksi tulevien valtioiden olisi liityttävä tämän
pöytäkirjan osapuoliksi.

Tämän vakuudeksi alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän yhteisen
julistuksen.

TOINEN PÖYTÄKIRJA

tietyntoimivallan antamisesta Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelle Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980 allekirjoittamista varten avatun sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevan yleissopimuksen tulkinnassa

EUROOPAN TALOUSYHTEISÖN PERUSTAMISSOPIMUKSEN KORKEAT SOPIMUSPUOLET, jotka

KATSOVAT, että Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980 allekirjoittamista varten avattu sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskeva yleissopimus, jäljempänä 'Rooman yleissopimus', tulee voimaan seitsemännen ratifioimis-, hyväksymiskirjan tallettamisen jälkeen, ja

KATSOVAT, että Rooman yleissopimuksen määräysten yhdenmukainen soveltaminen edellyttää sellaisen järjestelmän luomista, jolla varmistetaan niiden yhdenmukainen tulkinta, ja tämän vuoksi Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelle olisi annettava asianmukainen toimivalta jo ennen kuin Rooman yleissopimus tulee voimaan kaikkien Euroopan talousyhteisön jäsenvaltioiden osalta,

OVAT PÄÄTTÄNEET tehdä tämän pöytäkirjan ja sitä varten nimenneet täysivaltaisiksi edustajikseen:

HÄNEN MAJESTEETTINSA BELGIAN KUNINGAS:

Eurooppa-asioista ja maataloudesta vastaavan valtiosihteerin, apulaisulkoasiainministeri
Paul De KEERSMAEKERin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA TANSKAN KUNINGATAR:

valtiosihteerin
Knud Erik TYGESENin,

SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PRESIDENTTI:

apulaisulkoasiainministeri
Irmgard ADAM-SCHWAETZERin,

HELLEENIEN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

varaulkoasiainministeri
Theodoros PANGALOSin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ESPANJAN KUNINGAS:

ulkoasiainministeri
Francisco FERNÁNDEZ ORDÓÑEZin,

RANSKAN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

täysivaltaisen erikoissuurlähettilään
Philippe LOUËT'n,

IRLANNIN PRESIDENTTI:

varapääministeri ja ulkoasiainministeri
Brian LENIHANin,

ITALIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

ulkoasiainministeriön valtiosihteerin
Gianni MANZOLINin,

HÄNEN KUNINKAALLINEN KORKEUTENSA LUXEMBURGIN SUURHERTTUA:

varapääministeri, ulkoasiain-, ulkomaankauppa- ja yhteistyöministeri, talous- ja elinkeinoministeri,
valtiovarainministeri
Jacques POOSin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ALANKOMAIDEN KUNINGATAR:

ulkoasiainministeri
Hans van den BROEKin,

PORTUGALIN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

ulkoasiainministeri
João de Deus PINHEIROn,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN KUNINGATAR:

ulkoasiain ja kansainyhteisöasiain apulaisministerin
Lynda CHALKERin,

JOTKA Euroopan yhteisöjen neuvostossa kokoontuneina ja vaihdettuaan oikeiksi ja asianmukaisiksi todetut valtakirjansa,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

1. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on Rooman yleissopimuksen osalta toimivalta, joka sille on annettu sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevan, Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980 allekirjoittamista varten avatun yleissopimuksen tulkinnasta Brysselissä 19 päivänä joulukuuta 1988 tehdyssä ensimmäisessä pöytäkirjassa. Tässä yhteydessä sovelletaan Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöstä tehtyä pöytäkirjaa ja tuomioistuimen työjärjestystä.

2. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestystä tarkistetaan ja täydennetään tarvittaessa Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 188 artiklan mukaisesti.

2 artikla

Allekirjoittajavaltioiden on ratifioitava tämä pöytäkirja. Ratifioimiskirjat talletetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerin huostaan.

3 artikla

Tämä pöytäkirja tulee voimaan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun viimeisenä tämän muodollisuuden suorittava allekirjoittajavaltio on tallettanut ratifioimiskirjansa.

4 artikla

Tämä pöytäkirja laaditaan englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, portugalin, ranskan, saksan ja tanskan kielellä yhtenä kappaleena, jonka kaikki kymmenen tekstiä on yhtä todistusvoimaisia, ja se talletetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeristön arkistoon. Pääsihteerin toimittama pöytäkirjan oikeaksi todistetun jäljennöksen kunkin allekirjoittajavaltion hallitukselle.

Tämän vakuudeksi alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

Tehty Brysselissä yhdeksäntenätoista päivänä joulukuuta tuhatyhdeksänsataakahdeksankymmentäkahdeksän.

YLEISSOPIMUS

Helleenien tasavallan liittymisestä Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980 allekirjoittamista varten avattuun yleissopimukseen sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista

EUROOPAN TALOUSYHTEISÖN PERUSTAMISSOPIMUKSEN KORKEAT SOPIMUSPUOLET, jotka

KATSOVAT, että Helleenien tasavalta on Euroopan unionin jäseneksi tullessaan sitoutunut liittymään Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980 allekirjoittamista varten avattuun yleissopimukseen sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista,

OVAT PÄÄTTÄNEET tehdä tämän yleissopimuksen ja ovat tätä varten nimenneet täysivaltaisiksi edustajikseen:

HÄNEN MAJESTEETTINSA BELGIAN KUNINGAS:

Eurooppa-asioista ja maataloudesta vastaavan valtiosihteerin, apulaisulkoasiainministerin
Paul De KEERSMAEKERin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA TANSKAN KUNINGATAR:

Tanskan ulkoasiainministerin
Uffe ELLEMANN-JENSENin,

SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PRESIDENTTI:

Saksan liittotasavallan apulaisulkoasiainministeri
Hans-Werner LAUTENSCHLAGERin,

HELLEENIEN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

Helleenien tasavallan ulkosuhteita hoitavan valtiosihteerin
Theodoros PANGALOSin,

RANSKAN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

Ranskan tasavallan ulkoasiainministerin
Roland DUMASin,

IRLANNIN PRESIDENTTI:

Irlannin ulkoasiainministerin
Peter BARRYn,

ITALIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

Italian tasavallan ulkoasiainministerin
Giulio ANDREOTTIn,

HÄNEN KUNINKAALLINEN KORKEUTENSA LUXEMBURGIN SUURHERTTUA:

Luxemburgin suurherttuakunnan hallituksen ulkoasiainministerin
Colette FLESCHin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ALANKOMAIDEN KUNINGATAR:

Alankomaiden ulkoasioita hoitavan valtiosihteerin
W. F. van EEKELENin,

Alankomaiden pysyvän edustajan, täysivaltaisen erikoissuurlähettilään
H. J. Ch. RUTTENin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN KUNINGATAR:

Kansainyhteisö- ja ulkoasioita hoitavan valtiosihteerin
The Right Honourable Sir Geoffrey HOWEN, Q.C., M.P.,

JOTKA Euroopan yhteisöjen neuvostossa kokoontuneina ja vaihdettuaan oikeiksi ja asianmukaisiksi todetut valtakirjansa

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Helleenien tasavalta liittyy Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980 allekirjoittamista varten avattuun yleissopimukseen sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista.

2 artikla

Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeri toimittaa Helleenien tasavallan hallitukselle yleissopimuksen oikeaksi todistetun jäljennöksen englannin, hollannin, iirin, italian, ranskan, saksan ja tanskan kielellä.

Sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevan yleissopimuksen kreikan kielellä laadittu teksti on tämän yleissopimuksen liitteenä. Kreikan kielellä laadittu teksti on todistusvoimainen samoin edellytyksin kuin sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevan yleissopimuksen muut tekstit.

3 artikla

Allekirjoittajavaltioiden on ratifioitava tämä yleissopimus. Ratifioimiskirjat talletetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeristöön.

4 artikla

Tämä yleissopimus tulee voimaan sen ratifioineiden valtioiden välillä kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun viimeisenä ratifioimiskirjansa tallettava Helleenien tasavalta tai jokin sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevan yleissopimuksen ratifioinee-

sta seitsemästä sopimusvaltiosta on tallettanut ratifioimiskirjansa.

Tämä yleissopimus tulee voimaan sellaisen sopimusvaltion osalta, joka ratifioi sen myöhemmin, kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun se on tallettanut ratifioimiskirjansa.

5 artikla

Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeri ilmoittaa allekirjoittajavaltioille

- a) ratifioimiskirjan tallentamisesta;
- b) tämän yleissopimuksen voimaantulopäivästä sopimusvaltioiden osalta.

6 artikla

Tämä yleissopimus laaditaan englannin, hollannin, iirin, italian, kreikan, ranskan, saksan ja tanskan kielellä yhtenä kappaleena, jonka jokainen näistä kahdeksasta kielestä kirjoitettu teksti on yhtä todistusvoimainen, ja se talletetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeristön arkistoon. Pääsihteeri toimittaa yleissopimuksen oikeaksi todistetun jäljennöksen kunkin allekirjoittajavaltion hallitukselle.

Tämän vakuudeksi alla mainitut täysivaltaiset edustajat, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Luxemburgissa kymmenentenä päivänä huhtikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataakahdeksankymmentäneljä.

YLEISSOPIMUS

Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisestä Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980 allekirjoittamista varten avattuun yleissopimukseen sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista

EUROOPAN TALOUSYHTEISÖN PERUSTAMISSOPIMUKSEN KORKEAT SOPIMUSPUOLET, jotka

KATSOVAT, että Espanjan kuningaskunta ja Portugalin tasavalta ovat Euroopan yhteisön jäseneksi tullessaan sitoutuneet liittymään Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980 allekirjoittamista varten avattuun yleissopimukseen sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista,

OVAT PÄÄTTÄNEET tehdä tämän yleissopimuksen ja ovat tätä varten nimenneet täysivaltaisiksi edustajikseen:

HÄNEN MAJESTEETTINSA BELGIAN KUNINGAS:

varapääministeri, oikeus- ja talousministeri
Melchior WATHELETin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA TANSKAN KUNINGATAR:

oikeusministeri
Michael BENDIKin,

SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PRESIDENTTI:

Saksan liittotasavallan oikeusministeriön päällikön
Hans-Wolfgang HEYDEN,

HELLEENIEN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

oikeusministeri
Michalis PAPACONSTANTINOUn,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ESPANJAN KUNINGAS:

oikeusministeri
Tomás DE LA QUADRA-SALCEDO Y FERNANDEZ DEL CASTILLOn,

RANSKAN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

sinetinvartija, oikeusministeri
Michel VAUZELLEn,

IRLANNIN PRESIDENTTI:

oikeusministeri
Pádraig FLYNNin,

ITALIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

Lissabonissa olevan suurlähettilään
Giovanni BATTISTINIin,

HÄNEN KUNINKAALLINEN KORKEUTENSA LUXEMBURGIN SUURHERTTUA:

hallituksen erityisneuvonantajan
Charles ELSENIin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ALANKOMAIDEN KUNINGATAR:

oikeusministeri
E. M. H. HIRSCH BALLINIin,

PORTUGALIN TASAVALLAN PRESIDENTTI:

oikeusministeri
Álvaro José BRILHANTE LABORINHO LÚCIOin,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN KUNINGATAR:

oikeusministeriön parlamentaarisen apulaisvaltiosihteerin
John Mark TAYLORin,

JOTKA Euroopan yhteisöjen neuvostossa kokoontuneina ja vaihdettuaan oikeiksi ja asianmukaisiksi todetut
valtakirjansa

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Espanjan kuningaskunta ja Portugalin tasavalta liittyvät Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980 allekirjoittamista varten avattuun yleissopimukseen sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista.

2 artikla

Muutetaan sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevaa yleissopimusta seuraavasti:

- 1) Poistetaan 22 artiklan 2 kohta, 27 artikla ja 30 artiklan 3 kohdan toinen virke,
- 2) korvataan 31 artiklan d alakohta seuraavasti:
 - ”d) 23, 24, 25, 26 tai 30 artiklassa tarkoitetuista ilmoituksista”.

3 artikla

Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeri toimittaa Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan hallituksille oikeaksi todistetun jäljennöksen sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevasta yleissopimuksesta englannin, hollannin, iirin, italian, kreikan, ranskan, saksan ja tanskan kielellä.

Sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevan yleissopimuksen espanjan ja portugalilaisilla kielillä laaditut tekstit ovat tämän yleissopimuksen liitteinä I ja II. Espanjan ja portugalilaisilla kielillä laaditut tekstit ovat todistusvoimaisia samoin edellytyksin kuin sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevan yleissopimuksen muut tekstit.

4 artikla

Allekirjoittajavaltioiden on ratifioitava tämä yleissopimus. Ratifioimiskirjat talletetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeristöön.

5 artikla

Tämä yleissopimus tulee voimaan sen ratifioineiden valtioiden välillä kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun viimeisenä ratifioimiskirjansa tallettava Espanjan kuningaskunta tai Portugalin tasavalta tai jokin sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevan yleissopimuksen ratifioinut sopimusvaltio on tallettanut ratifioimiskirjansa.

Tämä yleissopimus tulee voimaan kunkin sellaisen sopimusvaltion osalta, joka ratifioi sen myöhemmin, kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun kyseinen valtio on tallettanut ratifioimiskirjansa.

6 artikla

Euroopan yhteisöjen pääsihteeri ilmoittaa sopimuksen allekirjoittajavaltioille:

- a) ratifioimiskirjan tallettamisesta;
- b) tämän yleissopimuksen voimaantulopäivästä sopimusvaltioiden osalta.

7 artikla

Tämä yleissopimus laaditaan englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, portugalilaisilla, ranskan, saksan ja tanskan kielellä yhtenä kappaleena, jonka kaikki kymmenen tekstiä ovat yhtä todistusvoimaiset, ja se talletetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristön arkistoon. Pääsihteeri toimittaa yleissopimuksen oikeaksi todistetun jäljennöksen kunkin allekirjoittajavaltion hallitukselle.

Tämän vakuudeksi alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Funchalissa kahdeksantentoista päivänä toukokuuta vuonna tuhatyhdeksäsataayhdeksänkymmentäkaksi.

YLEISSOPIMUS

sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista

avattu allekirjoitettavaksi Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980

JOHDANTO-OSA

Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen KORKEAT SOPIMUSPUOLET, jotka

PYRKIVÄT edistämään yhteisössä jo aloitettua lainsäädännön yhdenmukaistamista kansainvälisen yksityis-oikeuden alalla, erityisesti tuomioistuinten toimivallan ja tuomioiden täytäntöönpanon alalla, ja

HALUAVAT vahvistaa sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevat yhdenmukaiset säännöt,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

I OSASTO

SOVELTAMISALA

1 artikla

Soveltamisala

1. Tämän yleissopimuksen määräyksiä sovelletaan sopimusvelvoitteisiin silloin, kun sopimuksella on liittymä useampaan kuin yhteen valtioon.
2. Määräyksiä ei sovelleta:
 - a) luonnollisten henkilöiden oikeudelliseen asemaan, oikeuskelpoisuuteen tai oikeustoimikelpoisuuteen, ellei 11 artiklasta muuta johdu,
 - b) sopimusvelvoitteisiin, jotka koskevat:
 - testamenttia ja perintöä,
 - aviovarallisuussuhteita,
 - perhe-, sukulaisuus-, avio- tai lankoussuhteista johtuvia oikeuksia ja velvollisuuksia, mukaan lukien elatusvelvollisuus aviotonta lasta kohtaan,
 - c) vekseleistä, shekeistä, juoksevista velkakirjoista ja muista siirtokelpoisista arvopapereista johtuviin velvoitteisiin, siltä osin kuin kyseisiin muihin arvopapereihin liittyvät velvoitteet johtuvat niiden siirtokelpoisuudesta,
 - d) välityssopimuksiin ja oikeuspaikkaa koskeviin sopimuksiin,
 - e) yhtiöitä, yhdistyksiä ja oikeushenkilöitä koskevaan lainsäädäntöön liittyviin kysymyksiin, kuten yhtiöiden, yhdistysten ja oikeushenkilöiden perustamiseen, oikeuskelpoisuuteen ja oikeustoimikelpoisuuteen, sisäiseen toimintaan ja purkautumiseen sekä osakkaiden ja toimihenkilöiden henkilökohtaiseen vastuuseen yhtiön, yhdistyksen tai oikeushenkilön veloista,
 - f) kysymyksiin, voiko edustaja tehdä päämiestään sitovia oikeustoimia kolmansien kanssa, tai siitä, voiko yhtiön, yhdistyksen tai oikeushenkilön toimiin tehdä yhtiötä, yhdistystä tai oikeushenkilöä sitovia oikeustoimia kolmansien kanssa,

- g) trustien perustamiseen sekä niistä johtuviin trustien perustajien, *trusteéiden* ja trustin edunsaajien välisiin suhteisiin,
- h) todisteluun ja menettelyyn, ellei 14 artiklasta muuta johdu.

3. Tämän yleissopimuksen määräyksiä ei sovelleta vakuutusopimuksiin, jotka kattavat Euroopan talousyhteisön jäsenvaltioiden alueella sijaitsevia riskejä. Tuomioistuin soveltaa valtion sisäistä lakiaan ratkaistessaan, sijaitseeko riski tällä alueella.

4. Mitä 3 kohdassa määrätään, ei koske jälleenvakuutusopimuksia.

2 artikla

Muun kuin sopimusvaltion lain soveltaminen

Tämän yleissopimuksen mukaisesti määrättyä lakia sovelletaan silloinkin, kun se on muun kuin sopimusvaltion laki.

II OSASTO

YHDENMUKAISET SÄÄNNÖT

3 artikla

Valinnanvapaus

1. Sopimukseen sovelletaan sen valtion lakia, josta osapuolet ovat sopineet (lakiviittaus). Lakiviittauksen on oltava nimenomainen tai sen on käytävä riittävän selvästi ilmi sopimusehdoista tai tapaukseen liittyvistä olosuhteista. Osapuolet voivat määrätä valitsemansa lain sovellettavaksi koko sopimukseen tai vain osaan siitä.
2. Osapuolet voivat milloin tahansa sopia, että sopimukseen sovelletaan muuta kuin sitä lakia, jota siihen on

aikaisemmin sovellettu joko tämän artiklan mukaisen lakiviittauksen perusteella tai tämän yleissopimuksen muiden määräysten nojalla. Jos osapuolet sopimuksen tekemisen jälkeen muuttavat lakiviittausta, muutos ei vaikuta siihen, onko sopimus 9 artiklan mukaan muodoltaan pätevä eikä heikennä kolmansien oikeuksia.

3. Se, että osapuolet valitsevat vieraan valtion lain, riippumatta siitä, sopivatko he samalla vieraan valtion tuomioistuimen toimivallasta, ei siinä tapauksessa, että kaikki muut valinnan ajankohtana tilanteeseen vaikuttavat tekijät liittyvät yhteen ainoaan valtioon, syrjäytä säännöksiä, joista kyseisen valtion lain mukaan ei saa sopimuksella poiketa, jäljempänä 'pakottavat säännökset'.

4. Sovellettavan lain valintaa koskevasta osapuolten hyväksymisestä ja hyväksymisen pätevydestä määrätään 8, 9 ja 11 artiklassa.

4 artikla

Sovellettava laki lakiviittauksen puuttuessa

1. Jollei sopimukseen sovellettavaa lakia ole valittu 3 artiklan määräysten mukaisesti, sopimukseen sovelletaan sen valtion lakia, johon sopimus läheisimmin liittyy. Jos kuitenkin sellainen osa sopimuksesta, joka voidaan erottaa siitä, liittyy läheisimmin johonkin toiseen valtioon, siihen voidaan poikkeuksellisesti soveltaa kyseisen toisen valtion lakia.

2. Jollei 5 kohdasta muuta johdu, sopimuksen oletetaan liittyvän läheisimmin valtioon, jossa sopimuksen luonteenomaisen suorituksen toimittamisesta vastaavan osapuolen asuinpaikka oli sopimuksen tekohetkellä tai, jos kyseessä on yhtiö, yhdistys tai oikeushenkilö, tämän keskushallinto. Jos sopimus on kuitenkin tehty kyseisen osapuolen elinkeinotoiminnassa, sopimuksen oletetaan liittyvän läheisimmin siihen valtioon, jossa osapuolen päätoimipaikka sijaitsee tai, jos sopimuksen mukaan muu toimipaikka kuin päätoimipaikka vastaa suorituksen toimittamisesta, siihen valtioon, jossa tämä muu toimipaikka sijaitsee.

3. Sen estämättä, mitä 2 kohdassa määrätään, ja sikäli kuin sopimuksen kohteena on oikeus kiinteään omaisuuteen tai kiinteän omaisuuden käyttöoikeus, sopimuksen oletetaan liittyvän läheisimmin valtioon, jossa kiinteä omaisuus sijaitsee.

4. Edellä 2 kohdassa määrätty oletus ei koske tavarankuljetussopimuksia. Kyseisissä sopimuksissa oletuksena on, että jos valtio, jossa liikenteenharjoittajan päätoimipaikka sopimuksen tekohetkellä sijaitsee, on myös valtio, jossa lastaus- tai purkauspaikka taikka lähettäjän päätoimipaikka sijaitsee, sopimukset liittyvät läheisimmin tähän valtioon. Tätä kohtaa sovellettaessa tavarankuljetussopi-

muksilla tarkoitetaan yhtä matkaa koskevia rahtauskirjoja tai muita sopimuksia, joiden pääasiallinen kohde on tavaroiden kuljettaminen.

5. Mitä 2 kohdassa määrätään, ei sovelleta, jos luonteenomaista suoritusta ei voida määrittellä. Edellä 2, 3 ja 4 kohdassa määrättyillä oletuksilla ei ole merkitystä, jos kaikista olosuhteista ilmenee, että sopimus liittyy läheisemmin johonkin toiseen valtioon.

5 artikla

Kuluttajasopimukset

1. Tätä artiklaa sovelletaan sopimuksiin, jotka koskevat tavaroiden toimittamista tai palvelujen suorittamista henkilölle, kuluttajalle, sellaiseen tarkoitukseen, jota ei voida pitää hänen elinkeinotoimintaansa liittyvänä, sekä sopimuksiin, jotka koskevat luoton myöntämistä tällaisia toimituksia tai suorituksia varten.

2. Sen estämättä, mitä 3 artiklassa määrätään, lakiviittaus ei saa johtaa siihen, että kuluttaja menettäisi sen valtion lain pakottavin säännöksin hänelle annetun suojan, jossa hänen asuinpaikkansa on:

— jos sopimuksentekoa on kyseisessä valtiossa edeltänyt kuluttajalle osoitettu nimenomainen tarjous taikka mainonta ja jos kuluttaja on tässä valtiossa toteuttanut sopimuksentekoa varten tarvittavat toimenpiteet, tai

— jos kuluttajan sopimuskumppani tai tämän edustaja on vastaanottanut kuluttajan tilauksen kyseisessä valtiossa, tai

— jos sopimus koskee tavaran kauppaa ja kuluttaja on matkustanut kyseisestä valtiosta ulkomaille ja tehnyt tilauksensa siellä myyjän järjestettyä matkan saadakseen kuluttajan tekemään kaupan.

3. Sen estämättä, mitä 4 artiklassa määrätään, ja sikäli kuin 3 artiklan mukaista lakiviittausta ei ole tehty, sopimuksiin sovelletaan sen valtion lakia, jossa kuluttajan asuinpaikka on, jos sopimukset on tehty tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa olosuhteissa.

4. Tätä artiklaa ei sovelleta

a) kuljetussopimuksiin,

b) palvelujen suorittamista koskeviin sopimuksiin, jos palvelut on suoritettava kuluttajalle yksinomaan muussa kuin siinä valtiossa, jossa hänen asuinpaikkansa on.

5. Sen estämättä, mitä 4 kohdassa määrätään, tätä artiklaa sovelletaan sopimuksiin, jotka koskevat yhteishintaan tarjottavia kuljetus- ja majoituspalvelujen yhdistelmiä.

6 artikla

Työsopimukset

1. Sen estämättä, mitä 3 artiklassa määrätään, työsopimukseen otettu lakiviittaus ei saa johtaa siihen, että työntekijä menettäisi sen lain pakottavin säännöksin hänelle annetun suojan, jota lakiviittauksen puuttuessa sovellettaisiin tämän artiklan 2 kohdan nojalla.

2. Sen estämättä, mitä 4 artiklassa määrätään, ja sikäli kuin 3 artiklan mukaista lakiviittausta ei ole, työsopimukseen sovelletaan:

- a) sen valtion lakia, jossa työntekijä tavallisesti työskentelee sopimusvelvoitteiden täyttämiseksi, vaikka hänet on väliaikaisesti lähetetty työhön toiseen valtioon, tai
- b) sen toimipaikan sijaintivaltion lakia, joka on ottanut työntekijän työhön, jos hän ei tavallisesti työskentele ainoastaan yhdessä valtiossa,

jollei kaikista olosuhteista ilmene, että työsopimus liittyy läheisemmin johonkin toiseen valtioon, jolloin sovelletaan kyseisen toisen valtion lakia.

7 artikla

Kansainvälisesti pakottavat säännökset

1. Kun tämän yleissopimuksen nojalla sovelletaan tietyn valtion lakia, muun sopimukseen läheisesti liittyvän valtion lain pakottaville säännöksille voidaan antaa vaikutusta, jos ja siinä laajuudessa kuin niitä on kyseisen valtion lain mukaan sovellettava sopimukseen muutoin sovellettavasta laista riippumatta. Harkittaessa vaikutuksen antamista tällaisille kansainvälisesti pakottaville säännöksille on otettava huomioon säännösten luonne ja tarkoitus sekä niiden soveltamisen tai soveltamatta jättämisen seuraukset.

2. Tämän yleissopimuksen määräykset eivät estä soveltamista sellaisia tuomioistuinvaltion lain säännöksiä, joita on sovellettava sopimukseen muutoin sovellettavasta laista riippumatta.

8 artikla

Aineellinen pätevyys

1. Sopimuksen ja sopimusehdon pätevyyteen sovelletaan lakia, jota olisi tämän yleissopimuksen nojalla sovellettava, jos sopimus tai ehto olisi pätevä.

2. Jos olosuhteista ilmenee, että osapuolen toiminnan vaikutusten arvioiminen 1 kohdassa tarkoitetun lain mukaan ei olisi kohtuullista, osapuoli voi vedota sen valtion lakiin, jossa hänen asuinpaikkansa on, osoittaakseen, että hän ei ole hyväksynyt sopimusta tai ehtoa.

9 artikla

Muoto

1. Samassa valtiossa olevien kesken tehty sopimus on muodoltaan pätevä, jos se täyttää joko sen lain mukaiset muotomääräykset, jota sen sisältöön tämän yleissopimuksen nojalla sovelletaan, tai sen valtion lain mukaiset muotomääräykset, jossa sopimus on tehty.

2. Eri valtioissa olevien kesken tehty sopimus on muodoltaan pätevä, jos se täyttää joko sen lain mukaiset muotomääräykset, jota sopimukseen tämän yleissopimuksen mukaan sovelletaan, tai jonkin tässä kohdassa tarkoitettujen valtion lain mukaiset muotomääräykset.

3. Jos sopimuksen on tehnyt osapuolen edustaja, 1 ja 2 kohtaa sovellettaessa huomioon otettava valtio on se, jossa edustaja toimiessaan on.

4. Tehtävää tai tehtyä sopimusta koskeva yksipuolinen tahdonilmaisu on muodoltaan pätevä, jos se täyttää sen lain mukaiset muotomääräykset, jota sopimukseen tämän yleissopimuksen nojalla sovelletaan tai sovellettaisiin, tai sen valtion lain mukaiset muotomääräykset, jossa tahdonilmaisu on annettu.

5. Mitä 1—4 kohdassa määrätään, ei sovelleta sopimukseen, joihin 5 artikla soveltuu ja jotka on tehty sen 2 kohdassa määrätyn edellytyksin. Kyseisten sopimusten muotoon sovelletaan sen valtion lakia, jossa kuluttajan asuinpaikka on.

6. Sen estämättä, mitä 1—4 kohdassa määrätään, sopimukseen, joiden kohteena on oikeus kiinteään omaisuuteen tai kiinteän omaisuuden käyttöoikeus, sovelletaan sen valtion laissa säädettyjä pakottavia muotomääräyksiä, jossa kiinteä omaisuus sijaitsee, jos niitä kyseisen lain mukaan sovelletaan sopimuksen tekopaikasta ja sopimukseen sovellettavasta laista riippumatta.

10 artikla

Sopimukseen sovellettavan lain soveltamisala

1. Tämän yleissopimuksen 3—6 ja 12 artiklan nojalla sopimukseen sovellettavan lain mukaan säännellään erityisesti:

- a) sopimuksen tulkintaa,
- b) sopimukseen perustuvien velvoitteiden täyttämistä,
- c) tuomioistuimelle sen lainkäytössä annetun toimivallan rajoissa näiden velvoitteiden täydellisen tai osittaisen laiminlyönnin seurauksia, mukaan lukien vahingon arviointi siltä osin kuin siitä on säännöksiä,

d) erilaisia velvoitteiden raukeamisen muotoja, kuten vanhentumista ja määräajan päättymiseen perustuvia oikeudenmenetyksiä,

e) sopimuksen pätemättömyyden seurauksia.

2. Suoritustavassa ja niissä toimenpiteissä, jotka velkojan on toteutettava, jos suoritus on puutteellinen, otetaan huomioon sen valtion laki, jossa suoritus tapahtuu.

11 artikla

Kelpoisuuden puuttuminen

Jos samassa valtiossa olevat ovat tehneet sopimuksen, luonnollinen henkilö, joka kyseisen valtion lain mukaan on oikeuskelpoinen ja oikeustoimikelpoinen, voi vedota toisen valtion lakiin perustuvaan oikeuskelpoisuuden tai oikeustoimikelpoisuuden puuttumiseen ainoastaan, jos toinen osapuoli sopimusta tehtäessä tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää tästä kelpoisuuden puuttumisesta.

12 artikla

Saatavan siirto

1. Saatavan siirtäjän ja siirronsaajan keskinäisiin velvoitteisiin sovelletaan lakia, jota tämän yleissopimuksen nojalla sovelletaan heidän väliseensä sopimukseen.

2. Saatavan siirtokelpoisuus, siirronsaajan ja velallisen välinen suhde, se, millä edellytyksillä siirtoon voidaan vedota velallista vastaan, sekä velallisen suorituksen vapauttava vaikutus määräytyvät siirrettyyn saatavaan sovellettavan lain mukaan.

13 artikla

Saatavan siirtyminen

1. Jos henkilöllä (velkoja) on sopimukseen perustuva saatava toiselta (velallinen) ja jos kolmas on velvollinen suorittamaan tai on suorittanut saatavan velkojalle, tähän kolmannen velvoitteeseen sovellettavan lain perusteella määräytyy, voiko kolmas täysin tai osittain käyttää niitä oikeuksia, jotka velkojalla oli velallista vastaan näiden välisiin suhteisiin sovellettavan lain mukaan.

2. Samaa sääntöä sovelletaan, jos sama sopimusvelvoite sitoo useita ja joku heistä on suorittanut saatavan velkojalle.

14 artikla

Todistelu

1. Tämän yleissopimuksen nojalla sopimukseen sovellettavaa lakia sovelletaan siltä osin kuin siihen sisältyy

sopimusvelvoitteita koskevia oikeudellisia oletuksia tai säännöksiä todistustaakan jakautumisesta.

2. Oikeustoimen toteennäyttämiseksi voidaan käyttää kaikkia tuomioistuinvallion lain mukaan sallittuja todistuskeinoja tai sellaisen 9 artiklassa tarkoitetun lain mukaan sallittuja todistuskeinoja, jonka mukaan sopimus on muodoltaan pätevä, edellyttäen, että todistuskeinon käyttäminen on mahdollista asiaa käsittelevässä tuomioistuimessa.

15 artikla

Takaisin- ja edelleenviittauksen poissulkeminen

Kun tämän yleissopimuksen nojalla on sovellettava tietyn valtion lakia, sovelletaan kyseisessä valtiossa voimassa olevia oikeussääntöjä lainvalintasääntöjä lukuun ottamatta.

16 artikla

Oikeusjärjestyksen perusteet

Tämän yleissopimuksen mukaan määrätyn lain säännöstä voidaan olla soveltamatta ainoastaan, jos sen soveltaminen on selvästi vastoin tuomioistuinvallion oikeusjärjestyksen perusteita ("ordre public").

17 artikla

Ajallinen soveltaminen

Yleissopimusta sovelletaan sopimusvaltiossa sopimukseen, jotka on tehty sen jälkeen, kun yleissopimus on kyseisen valtion osalta tullut voimaan.

18 artikla

Yhdenmukainen tulkinta

Edellä olevia yhdenmukaisia sääntöjä tulkittaessa ja sovellettaessa on otettava huomioon niiden kansainvälinen luonne ja pyrkimys saavuttaa yhdenmukaisuus niiden tulkinnassa ja soveltamisessa.

19 artikla

Valtion eri alueiden oikeussäännöt

1. Jos valtioon kuuluu useita alueita, joilla on omat sopimusvelvoitteita koskevat oikeussääntönsä, tämän yleissopimuksen nojalla sovellettavaa lakia määrättäessä kukin alue rinnastetaan valtioon.

2. Valtio, johon kuuluvilla alueilla on omat sopimusvelvoitteita koskevat oikeussääntönsä, ei ole velvollinen soveltamaan tätä yleissopimusta yksinomaan siihen kuuluvien alueiden oikeussääntöjen välillä tehtävään lainvalintaan.

20 artikla

Yhteisön oikeuden ensisijaisuus

Tämä yleissopimus ei estä sellaisten erityisaloja koskevien lainvalintasääntöjen soveltamista, jotka on otettu tai otetaan Euroopan yhteisöjen toimielimien säädöksiin tai niiden täytäntöön panemiseksi yhdenmukaistettuun kansalliseen lainsäädäntöön.

21 artikla

Suhde muihin yleissopimuksiin

Tämä yleissopimus ei estä sellaisten kansainvälisten sopimusten soveltamista, joiden osapuoleksi sopimusvaltio on liittynyt tai liittyy.

22 artikla

Varaumat

1. Sopimusvaltiot voivat allekirjoittaessaan, ratifioiessaan tai hyväksyessään yleissopimuksen varata itselleen oikeuden olla soveltamatta:

- a) 7 artiklan 1 kohtaa,
- b) 10 artiklan 1 kohdan e alakohtaa.

2. Ilmoittaessaan 27 artiklan 2 kohdan mukaisesta yleissopimuksen laajentamisesta sopimusvaltiot voivat myös tehdä yhden tai useamman tällaisen varauman, jonka vaikutus rajoittuu laajennuksessa tarkoitettuihin alueisiin tai joihinkin niistä.

3. Sopimusvaltiot voivat milloin tahansa peruuttaa tekemänsä varauman; varauman vaikutus lakkaa kolmannen kalenterikuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun ilmoitus peruutuksesta on tehty.

III OSASTO

LOPPUMÄÄRÄYKSET

23 artikla

1. Jos sopimusvaltio haluaa saattaa voimaan uuden lainvalintasäännön tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvasta sopimusten ryhmästä sen jälkeen, kun yleissopimus on tullut kyseisen sopimusvaltion osalta voimaan, sen on ilmoitettava aikomuksestaan muille alle-

kirjoittajavaltioille Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerin välityksellä.

2. Kuuden kuukauden määräajassa pääsihteerille tehdystä ilmoituksesta allekirjoittajavaltiot voivat pyytää pääsihteerii järjestämään allekirjoittajavaltioiden väliset neuvottelut yksimielisyyden saavuttamiseksi.

3. Jos yksikään allekirjoittajavaltio ei määräajassa ole pyytänyt neuvotteluja tai jos neuvottelut eivät ole johtaneet yksimielisyyteen kahden vuoden kuluessa pääsihteerille tehdystä ilmoituksesta, sopimusvaltio voi muuttaa lakiaan. Kyseisen valtion toteuttama toimenpide annetaan tiedoksi muille allekirjoittajavaltioille Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerin välityksellä.

24 artikla

1. Jos sopimusvaltio sen jälkeen, kun tämä yleissopimus on sen osalta tullut voimaan, haluaa liittyä sellaisen monenvälisen sopimuksen osapuoleksi, jonka pääasiallinen tarkoitus tai jokin pääasiallisista tarkoituksista on lainvalinnan sääntely tämän yleissopimuksen alaan kuuluvassa asiassa, sovelletaan 23 artiklassa määrättyä menettelyä. Edellä 23 artiklan 3 kohdassa mainittu kahden vuoden määräaika lyhennetään kuitenkin yhdeksi vuodeksi.

2. Edellä 1 kohdassa määrättyä menettelyä ei sovelleta, jos sopimusvaltio tai jokin Euroopan yhteisöistä on jo liittynyt monenvälisen sopimuksen osapuoleksi tai jos monenvälisellä sopimuksella on tarkoitus muuttaa sellaista sopimusta, jonka osapuolena kyseessä oleva valtio on, tai jos kyseessä on Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten puitteissa tehty sopimus.

25 artikla

Jos sopimusvaltio katsoo, että muiden kuin 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen sopimusten tekeminen vaarantaa tällä yleissopimuksella toteutetun yhdenmukaisuuden, kyseinen valtio voi pyytää Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerii järjestämään tämän yleissopimuksen allekirjoittajavaltioiden välisen neuvottelun.

26 artikla

Kukin sopimusvaltio voi pyytää tämän yleissopimuksen tarkistamista. Tällöin Euroopan yhteisöjen neuvoston puheenjohtaja kutsuu koolle tarkistuskonferenssin.

27 artikla

1. Tätä yleissopimusta sovelletaan sopimusvaltioiden Euroopassa olevalla alueella Grönlanti mukaan lukien sekä Ranskan tasavallan koko alueella.

2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa määrätään,
- tätä yleissopimusta ei sovelleta Färsearilla, ellei Tanskan kuningaskunta antamallaan julistuksella toisin ilmoita,
 - tätä yleissopimusta ei sovelleta Euroopassa olevilla Yhdistyneen kuningaskunnan ulkopuolella sijaitsevilla alueilla, joiden kansainvälisistä suhteista Yhdistynyt kuningaskunta vastaa, ellei se tällaisesta alueesta antamassaan julistuksessa toisin ilmoita,
 - tätä yleissopimusta sovelletaan Alankomaiden Antilleilla, jos Alankomaiden kuningaskunta antaa sitä koskevan julistuksen.

3. Mainitut julistukset voidaan antaa milloin tahansa Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerille tehtävällä ilmoituksella.

4. Edellä 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettulla alueella sijaitsevien tuomioistuinten tekemiä päätöksiä vastaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa aloitettuja muutoksenhakumenettelyjä pidetään näissä tuomioistuimissa käsiteltävinä menettelyinä.

28 artikla

1. Tämä yleissopimus avataan 19 päivänä kesäkuuta 1980 Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen osapuolina olevien valtioiden allekirjoitettavaksi.

2. Allekirjoittajavaltioiden on ratifioitava tai hyväksyttävä tämä yleissopimus. Ratifioimis- ja hyväksymiskirjat talletetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeristöön.

29 artikla

1. Tämä yleissopimus tulee voimaan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun seitsemäs ratifioimis- tai hyväksymiskirja on talletettu.

2. Kunkin allekirjoittajavaltion osalta, joka ratifioi tai hyväksyy tämän yleissopimuksen myöhemmin, yleissopimus tulee voimaan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun kyseinen valtio on tallettanut ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa.

30 artikla

1. Tämä yleissopimus on voimassa kymmenen vuotta sen 29 artiklan 1 kohdan mukaisesta voimaantulopäivästä myös niissä valtioissa, joiden osalta se tulee voimaan myöhemmin.

2. Jollei tätä yleissopimusta irtisanota, sen voimassaolo jatkuu ilman eri toimenpiteitä viisi vuotta kerrallaan.

3. Irtisanomisesta on ilmoitettava Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerille viimeistään kuusi kuukautta ennen kymmenen tai viiden vuoden määräajan päättymistä. Irtisanominen voidaan rajoittaa koskemaan jotakin niistä alueista, joihin yleissopimus on 27 artiklan 2 kohdan mukaisesti laajennettu.

4. Irtisanominen koskee ainoastaan ilmoituksen tehnyttä valtiota. Muiden sopimusvaltioiden osalta yleissopimus pysyy voimassa.

31 artikla

Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerin ilmoittaa Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen osapuolina oleville valtioille

- allekirjoituksista,
- kunkin ratifioimis- tai hyväksymiskirjan tallettamisesta,
- tämän yleissopimuksen voimaantulopäivästä,
- 23, 24, 25, 26, 27 tai 30 artiklassa tarkoitetuista ilmoituksista,
- 22 artiklassa mainituista varaumista ja niiden peruutuksista.

32 artikla

Tähän yleissopimukseen liitetty pöytäkirja on sen erottamaton osa.

33 artikla

Tämä yleissopimus laaditaan englannin, hollannin, iirin, italian, ranskan, saksan ja tanskan kielellä yhtenä kappaleena, jonka jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen, ja se talletetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteeristön arkistoon. Pääsihteerin toimittama kunkin allekirjoittajavaltion hallitukselle yleissopimuksen oikeaksi todistetun jäljennöksen.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Roomassa yhdeksäntenätoista päivänä kesäkuuta vuonna tuhatyhdeksänsataakahdeksänkymmentä.

PÖYTÄKIRJA

Korkeat sopimuspuolet ovat sopineet seuraavasta yleissopimukseen liitettävästä määräyksestä.

Sen estämättä, mitä yleissopimuksessa määrätään, Tanska saa edelleen pitää voimassa merilain ("Sølov") 169 pykälän säännöksen tavaroiden merikuljetuksia koskeviin asioihin sovellettavasta laista ja muuttaa kyseistä säännöstä noudattamatta yleissopimuksen 23 artiklassa määrättyä menettelyä.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

Tehty Roomassa yhdeksäntenätoista päivänä kesäkuuta vuonna tuhatyhdeksänsataakahdeksänkymmentä.

Yhteinen julistus

Allekirjoittaessaan sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevan yleissopimuksen Belgian kuningaskunnan, Tanskan kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Ranskan tasavallan, Irlannin, Italian tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan ja Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset

I pyrkivät mahdollisuuksien mukaan välttämään lainvalintaa koskevien sääntöjen hajuttamista useisiin säädöksiin sekä näiden sääntöjen välisiä eroja,

toivovat, että Euroopan yhteisöjen toimielimet pyrkivät, käyttäessään toimivaltaansa niiden sopimusten nojalla, joilla ne on perustettu, jos tarve sääntöjen antamiseen on, antamaan lainvalintaa koskevia sääntöjä, jotka ovat mahdollisimman yhdenmukaiset tämän yleissopimuksen sääntöjen kanssa,

II julistavat aikovansa neuvotella keskenään tämän yleissopimuksen allekirjoittamisajankohdasta siihen saakka, kunnes yleissopimuksen 24 artikla sitoo niitä, jos jokin allekirjoittajavaltioista haluaa liittyä osapuoleksi sopimukseen, johon kyseisessä artiklassa määrättyä menettelyä sovellettaisiin,

III katsovat, ottaen huomioon vaikutuksen, joka sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista tehdyllä yleissopimuksella on lainvalintaa koskeviin sääntöihin Euroopan yhteisöissä, että kaikkien Euroopan yhteisöjen jäseniksi tulevien valtioiden olisi liityttävä tähän yleissopimukseen.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän yhteisen julistuksen.

Tehty Roomassa yhdeksäntenätoista päivänä kesäkuuta vuonna tuhatyhdeksänsataakahdeksänkymmentä.

Yhteinen julistus

Belgian kuningaskunnan, Tanskan kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Ranskan tasavallan, Irlannin, Italian tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan ja Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset

allekirjoittaessaan sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista tehdyn yleissopimuksen,

haluavat varmistaa, että yleissopimusta sovelletaan mahdollisimman tehokkaasti,

pyrkivät välttämään yleissopimuksen yhtenäistävää luonnetta vahingoittavia tulkintaeroja,

ilmaisevat valmiutensa

1. tarkastella mahdollisuutta siirtää Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelle toimivaltaa tietyissä asioissa ja neuvotella tarvittaessa tätä koskevasta sopimuksesta,
2. järjestää säännöllisin määräajoin edustajiensa välisiä tapaamisia.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän yhteisen julistuksen.

Tehty Roomassa yhdeksäntenätoista päivänä kesäkuuta vuonna tuhatyhdeksänsataakahdeksänkymmentä.
